

&Lukács evangéliuma

§1 ¹ Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, ² καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, ³ ἔδοξε κάμοι παρηκολουθηκῶτι ἀνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, ⁴ ἵνα ἐπιγνῶς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. ⁵ Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἡμερίας Ἀβιά, καὶ γυνὴ αὐτῷ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. ⁶ ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιομασίαις τοῦ κυρίου ἀμεμπτοί. ⁷ καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ἐλισάβετ στείρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. ⁸ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἡμερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ, ⁹ κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, ¹⁰ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῆ ὥρα τοῦ θυμιάματος. ¹¹ ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἐστῶς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. ¹² καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. ¹³ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. ¹⁴ καὶ ἔσται χαρὰ σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται. ¹⁵ ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον [τοῦ] κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πῖνῃ, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ¹⁶ καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν. ¹⁷ καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. ¹⁸ Καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γὰρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγὼ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σέ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. ²⁰ καὶ ἰδοὺ ἔση σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. ²¹ Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν ἐν

&Lukács evangéliuma

ELŐSZÓ: 1,1-4

¹ Mivel már sokan megkísérelték rendben elbeszélni a köztünk végbement eseményeket, ² amint előadták azt nekünk azok, akik kezdet óta szemtanúi és szolgálói voltak az igének, ³ jónak láttam én is, miután mindennek elejétől fogva gondosan a végére jártam, neked, kegyelmes Teofil, sorrendben leírni, ⁴ hogy jól megismerd azon dolgoknak bizonyosságát, amelyekre téged oktattak.

AZ ELŐTÖRTÉNET: 1,5-2,52

Keresztelő János születésének hírüladása ⁵ Volt Heródesnek, Júdea királyának napjaiban egy Zakariás nevű pap, Ábia papi osztályából. A felesége Áron leányai közül volt, és Erzsébetnek hívták. ⁶ Mindketten igazak voltak Isten előtt, feddhetetlenül éltek az Úrnak minden parancsa és rendelése szerint. ⁷ De nem volt gyermekük, minthogy Erzsébet magtalan volt, és már mindketten előhaladott korban voltak. ⁸ Történt pedig, hogy amikor osztályának rendjében papi szolgálatot teljesített az Isten előtt, ⁹ s a papi szolgálat rendje szerint sorsvetés útján rá került a tömjénezés sora, bement az Úr templomába, ¹⁰ miközben az egész népsokaság kívül imádkozott az illatáldozat órájában. ¹¹ Akkor megjelent neki az Úr angyala, és megállt a tömjénoltár jobb oldalán. ¹² Ennek láttára Zakariás zavarba jött, és félelem szállta meg. ¹³ Az angyal ezt mondta neki: »Ne félj, Zakariás, mert meghallgatást nyert könyörgésed; feleséged, Erzsébet fiút szül neked, és a nevét Jánosnak fogod hívni {Ter 17,19}. ¹⁴ Örököd és vigasságod lesz ő, és sokan örülnek majd születésén. ¹⁵ Mert nagy lesz az Úr előtt; bort és részegítő italt nem iszik {Szám 6,3; Bír 13,4}, és már anyja méhétől fogva betelik Szentlélekkel. ¹⁶ Izrael fiai közül sokakat fog Urukhoz, Istenükhöz téríteni. ¹⁷ Illés szellemével és erejével fog előtte járni, hogy az atyák szívéet a fiakhoz fordítsa {Mal 3,23-24}, a hitetleneket pedig az igazak okosságára, s így alkalmas népet készítsen az Úrnak.« ¹⁸ Ekkor Zakariás megkérdezte: »Hogyan győződjem meg erről? Hiszen én öreg vagyok, és a feleségem is előrehaladott már napjaiban.« ¹⁹ Az angyal ezt felelte neki: »Én Gábrriel vagyok, aki az Isten színe előtt állok, és azért küldtek, hogy szóljak hozzád, és ezt az örömhírt meghozzam neked. ²⁰ De íme, megnémulsz, és nem tudsz beszélni addig a napig, amikor ezek megtörténnek, mivel nem hittél szavaimnak, amelyek a maguk idejében beteljesednek.«

²¹ Ezalatt a nép várta Zakariást, és csodálkozott, hogy késik a templomban. ²² Amikor pedig kijött,

τῷ ναῷ αὐτόν. ²² ἔξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἐώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενε κωφός. ²³ καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ²⁴ Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἑλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα ²⁵ ὅτι Οὕτως μοι πεποίηκεν κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπέιδεν ἀφελεῖν ὄνειδος μου ἐν ἀνθρώποις. ²⁶ Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ἣ ὄνομα Ναζαρέθ ²⁷ πρὸς παρθένον ἐμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ ἐξ οἴκου Δαυὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. ²⁸ καὶ εἰσελθὼν πρὸς αὐτὴν εἶπεν, Χαίρε, κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ. ²⁹ ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. ³⁰ καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. ³¹ καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. ³² οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ³³ καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. ³⁴ εἶπεν δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; ³⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ, Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται, υἱὸς θεοῦ. ³⁶ καὶ ἰδοὺ Ἑλισάβετ ἡ συγγενὶς σου καὶ αὐτὴ συνείληφεν υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρα· ³⁷ ὅτι οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν ῥῆμα. ³⁸ εἶπεν δὲ Μαριάμ, Ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος. ³⁹ Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰούδα, ⁴⁰ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἑλισάβετ. ⁴¹ καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἡ Ἑλισάβετ, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἑλισάβετ, ⁴² καὶ ἀνεφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. ⁴³ καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς ἐμέ; ⁴⁴ ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὠτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. ⁴⁵ καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου. ⁴⁶ Καὶ εἶπεν Μαριάμ,

nem tudott szólni hozzájuk, és megértették, hogy látomást látott a templomban; ő pedig intett nekik és néma maradt.

²³ Amikor azután elteltek szolgálatának napjai, visszament a házába. ²⁴ E napok után Erzsébet, a felesége méhében fogant, s elrejtőzött öt hónapig, mondván: ²⁵ »Így cselekedett velem az Úr ezekben a napokban, amikor rámtekintett, hogy elvegye gyalázatomat az emberek előtt.«

Jézus születésének hírüladása ²⁶ Isten pedig a hatodik hónapban elküldte Gábrriel angyalt Galilea városába, amelynek Názáret a neve, ²⁷ egy szűzhöz, aki el volt jegyezve egy férfival. A neve József volt, Dávid házából, a szűz neve meg Mária. ²⁸ Bement hozzá az angyal, és így szólt: »Üdvözlégy, kegyelemmel teljes, az Úr van teveled.« ²⁹ Őt zavarba ejtette ez a beszéd, és elgondolkodott, hogy miféle köszöntés ez. ³⁰ Az angyal pedig folytatta: »Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. ³¹ Íme, méhedben fogansz és fiút szülsz, és Jézusnak fogod nevezni {1z 7,14}. ³² Nagy lesz ő, a Magasságbeli Fiának fogják hívni; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját, ³³ és uralkodni fog Jákob házában mindörökké, és királyságának nem lesz vége« {2 Sám 7,13; 1z 9,6}.

³⁴ Mária erre így szólt az angyalhoz: »Miképpen lesz ez, hiszen férfit nem ismerek?« ³⁵ Az angyal ezt felelte neki: »A Szentlélek száll rád, és a Magasságbeli ereje megárnnyékoz téged; s ezért a Szentet, aki tőled születik, Isten Fiának fogják hívni. ³⁶ Íme, Erzsébet, a te rokonod is fiat fogant öregségében, és már a hatodik hónapban van, ő, akit magtalannak hívtak, ³⁷ mert *Istennek semmi sem lehetetlen*« {Ter 18,14; Jób 42,2}. ³⁸ Mária erre így szólt: »Íme, az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint.« És eltávozott tőle az angyal.

Mária látogatása Erzsébetnél ³⁹ Mária pedig útra kelt azokban a napokban, és sietve elment a hegyek közé, Júda városába. ⁴⁰ Bement Zakariás házába, és köszöntötte Erzsébetet. ⁴¹ És történt, hogy amint Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, felujjongott méhében a magzat, és Erzsébet eltelt Szentlélekkel. ⁴² Hangosan felkiáltott: »Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse! ⁴³ De hogyan történhet velem az, hogy az én Uramnak anyja jön hozzám? ⁴⁴ Mert íme, amint fülemben felhangzott köszöntésed szava, felujjongott a magzat méhemben. ⁴⁵ És boldog, aki hitt, mert be fog teljesedni, amit az Úr mondott neki.«

⁴⁶ Mária erre így szólt:

»Magasztalja *lelkem az Urat,*

⁴⁷ és *szívem ujjong megváltó Istenemben* {Hab 3,18},

⁴⁸ mert *tekintetre méltatta szolgálója*

47 Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτηρῇ μου, 48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινώσειν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πάσαι αἱ γενεαί· 49 ὅτι ἐποίησέν μοι μεγάλα ὁ δυνατός, καὶ ἄγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 50 καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. 51 Ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν· 52 καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὑψώσεν ταπεινούς, 53 πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς. 54 ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, 55 καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. 56 Ἐμείνειν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡς μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. 57 Τῇ δὲ Ἐλισάβητ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. 58 καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ’ αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. 59 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὄγδῳ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. 60 καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. 61 καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν ὅτι Οὐδεὶς ἐστὶν ἐκ τῆς συγγενείας σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτό. 63 καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων, Ἰωάννης ἐστὶν ὄνομα αὐτοῦ. καὶ ἐθαύμασαν πάντες. 64 ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. 65 καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὄρεινῃ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, 66 καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν μετ’ αὐτοῦ. 67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων, 68 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, 69 καὶ ἠγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν οἴκῳ Δαυὶδ παιδὸς αὐτοῦ, 70 καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ’ αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, 71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς· 72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, 73 ὄρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν 74 ἀφόβως ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ 75 ἐν ὀσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. 76 Καὶ σὺ

ἀλάζωτος αὐτοῦ ἔσθαι ἡμῶν (1 Σάμ 1,11).

Ἰμέ, mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék (Ter 30,13),

49 mert nagy dolgot cselekedett velem a Hatalmas (MTörv 10,21),

és Szent az ő Neve (Zsolt 111,9).

50 Irgalma nemzedékről nemzedékre

azokra száll, akik őt félik (Zsolt 103,13.17).

51 Hatalmas dolgokat művelt karja erejével, szétszórta a gondolataikban kevélykedőket (Zsolt 89,11).

52 Hatalmasokat levetett a trónról,

és kicsinyeket felemelt (Zsolt 147,6).

53 Éhezőket betöltött jókkal,

és üresen bocsátott el gazdagokat (Zsolt 107,9).

54 Felkarolta szolgáját, Izraelt,

megemlékezve irgalmasságáról (Iz 41,8-9; Zsolt 98,3),

55 amint megmondta atyáinknak,

Ábrahámnak és utódainak mindörökre (Ter 17,7).

56 És Mária nála maradt mintegy három hónapig, azután visszatért házába.

Keresztelő János születése 57 Azután eljött az ideje, hogy Erzsébet szüljön; és fiút szült.

58 Meghallották szomszédai és rokonai, hogy az Úr nagy irgalmasságot cselekedett vele, és együtt örvendeztek vele. 59 Történt pedig, hogy a nyolcadik napon eljöttek körülmetélni a gyermeket, és apja nevééről Zakariásnak akarták nevezni. 60 De az anyja így szólt: »Semmiképpen sem, hanem Jánosnak fogják hívni.« 61 Erre azt mondták: »De hiszen senki sincs a rokonságodban, akit így neveznének.« 62 Megkérdezték tehát az apját, hogyan akarja őt nevezni. 63 Ő pedig írotáblát kért, és ezeket a szavakat írta rá: »János a neve.« Mindnyájan elcsodálkoztak. 64 Erre azonnal megnyílt a szája és a nyelve, megszólalt, és magasztalta Istent. 65 Félélem szállta meg összes szomszédjukat, s e dolgok híre elterjedt Júdea egész hegyvidékén. 66 Mindannyian, akik hallották, a szívükbe vésték ezt, és kérdezték: »Mi lesz ebből a gyermekből?« Mert az Úr keze volt vele.

67 Apja pedig, Zakariás, betelt Szentlélekkel és így jövendölt:

68 »Áldott az Úr, Izrael Istene (Zsolt 41,14),

mert meglátogatta és megváltotta az ő népét (Zsolt 111,9).

69 Az üdvösség jelét támasztotta nekünk,

Dávidnak, az ő szolgájának házában (Zsolt 18,3; 132,17),

70 amint megmondta szentjeinek ajkával, ősidőktől fogva prófétái által.

71 Megmentett minket ellenségeinktől,

és mindazok kezéből, akik gyűlölnek minket (Zsolt 124,8).

δέ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ, προπορεύσῃ γὰρ ἐνώπιον κυρίου ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, ⁷⁷ τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ⁷⁸ διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπισκέπεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, ⁷⁹ ἐπιφάναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. ⁸⁰ Τὸ δὲ παιδίον ἠΰξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

§2 ¹ Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. ² αὕτη ἀπογραφή πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηναίου. ³ καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. ⁴ Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέθ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυὶδ ἣτις καλεῖται Βηθλέεμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυὶδ, ⁵ ἀπογράψασθαι σὺν Μαρίας τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ, οὔσῃ ἐγκύῳ. ⁶ ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, ⁷ καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλιεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι. ⁸ Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. ⁹ καὶ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. ¹⁰ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε, ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ¹¹ ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ ὃς ἐστὶν Χριστὸς κύριος ἐν πόλει Δαυὶδ· ¹² καὶ τοῦτο

minket {Zsolt 106,10};

⁷² hogy irgalmasságot cselekedjék atyáinkkal, és megemlékezzék szent szövetségéről,

⁷³ az esküről, melyet Ábrahám atyánknak esküdött,

hogy majd megadja nekünk {Zsolt 105,8; 106,45; Lev 26,42 },

⁷⁴ hogy ellenségeink kezéből megszabadulva, félelem nélkül szolgáljunk neki,

⁷⁵ szentségben és igazságban színe előtt életünknek minden napján.

⁷⁶ Téged pedig, gyermek,

a Magasságbeli prófétájának fognak hívni: mert az Úr színe előtt fogsz járnai,

hogy előkészítsd az ő útját {Mal 3,1},

⁷⁷ és népét az üdvösség ismeretére tanítsd, bűneik bocsánatára,

⁷⁸ Istenünk mélységes irgalmából,

amellyel meglátogatott minket a magasságban felkelő,

⁷⁹ hogy fényt hozzon azoknak,

akik sötétségben és a halál árnyékában ülnek {1z 9,1; 42,7},

s hogy lépteinket a békesség útjára igazítsa« {1z 59,8}.

⁸⁰ A gyermek pedig növekedett és erősödött lélekben, és a pusztaiban volt addig a napig, amíg nyilvánosan fel nem lépett Izraelben.

2 Jézus születése

¹ Történt pedig azokban a napokban: Rendelet ment ki Augusztusz császártól, hogy írássék össze az egész földkerekség. ² Ez az első összeírás akkor történt, amikor Szíriát Kvirínusz kormányozta. ³ El is ment mindenki, hogy összeírják, mindenki a maga városába. ⁴ Fölment tehát József is Galileából, Názáret városából Júdeába, Dávid városába, amelyet Betlehemnek hívnak, mert Dávid házából és nemzetségéből való volt, ⁵ hogy összeírják Máriával, eljegyzett feleségével, aki áldott állapotban volt. ⁶ Amikor ott voltak, eljött az ideje, hogy szüljön, ⁷ és megszülte elsőszülött fiát. Pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson.

⁸ Azon a vidéken pásztorok tanyáztak, és őrizték nyájukat az éjszakában. ⁹ Egyszer csak ott termett mellettük az Úr angyala, és az Úr fényessége körülragyogta őket. Nagy félelem vett erőt rajtuk. ¹⁰ Az angyal ezt mondta nekik: »Ne féljete! Íme, nagy örömet hirdetek nektek, melyben része lesz az egész népnek. ¹¹ Ma született nektek az Üdvözítő, az Úr Krisztus, Dávid városában. ¹² Ez lesz a jel számotokra: találni fogtok egy kisdedet pólyába takarva és jászolba fektetve.« ¹³ Ekkor azonnal mennyei sereg sokasága vette körül az angyalt, és dicsérte Istent:

ὑμῖν τὸ σημεῖον, εὐρήσετε βρέφος ἑσπαργανωμένον καὶ κείμενον ἐν φάτινι.
13 καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ αἰνούτων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων, 14 Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας.
15 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ’ αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, οἱ ποιμένες ἐλάουν πρὸς ἀλλήλους, Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλέεμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. 16 καὶ ἦλθαν σπεύσαντες καὶ ἀνεύραν τὴν τε Μαριάμ καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτινι· 17 ἰδόντες δὲ ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. 18 καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτοῦς· 19 ἡ δὲ Μαριάμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
20 καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνούντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς. 21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτῶ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθῆν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.
22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα παραστήσαι τῷ κυρίῳ, 23 καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι Πᾶν ἄρσεν διανοίγον μῆτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, 24 καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ κυρίου, ζεύγος τρυγόνων ἢ δύο νοσοῦς περιστερῶν. 25 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἱερουσαλὴμ ὃ ὄνομα Συμεὼν, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ’ αὐτόν· 26 καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν [ἢ] ἂν ἴδῃ τὸν Χριστὸν κυρίου. 27 καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοῦς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ 28 καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν καὶ εἶπεν, 29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥημά σου ἐν εἰρήνῃ· 30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου 31 ὃ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, 32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραὴλ. 33 καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. 34 καὶ εὐλόγησεν αὐτοῦς Συμεὼν καὶ εἶπεν πρὸς Μαριάμ τὴν μητέρα αὐτοῦ, Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον 35 [καὶ σοῦ [δὲ] αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ὀουφαίᾳ].

14 »Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakarátú emberekben!«

15 És történt, hogy amikor az angyalok visszatértek tőlük a mennybe, a pásztorok így szóltak egymáshoz: »Menjünk át Betlehembe, és lássuk azt a dolgot, ami történt, s amelyet az Úr hírül adott nekünk.« 16 Elmentek tehát sietve, és megtalálták Máriát és Józsefet, és a jászolban fekvő kiseddet. 17 Amikor meglátták őket, elhíresztelték azt, amit a gyermek felől hallottak. 18 És mindnyájan, akik hallották, csodálkoztak azon, amiről a pásztorok beszéltek nekik. 19 Mária pedig megjegyezte mindezeket a dolgokat, és el-elgondolkodott rajtuk szívében.

20 A pásztorok pedig visszatértek, magasztalták és dicsérték Istent mindazokért a dolgokért, amiket hallottak és láttak úgy, ahogy megmondták nekik.

Simeon és Anna tanúsága Jézusról 21 Amikor elérkezett a nyolcadik nap, hogy körülmetéljék a gyermeket, a Jézus nevet adták neki, úgy, amint az angyal nevezte, mielőtt anyja méhében fogantatott.

22 Mikor pedig elteltek tisztulásuk napjai, Mózes törvénye szerint felvitték őt Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak, 23 amint az Úr törvényében írva van: »Minden elsőszülött fiúgyermek az Úrnak legyen szentelve« {Kiv 13,2,12}, 24 és hogy áldozatot mutassanak be, amint az Úr törvénye mondja: »Egy pár gerlicét vagy két galambfiókát« {Lev 12,8}. 25 Élt pedig Jeruzsálemben egy ember, Simeon volt a neve, igaz és istenfélő férfiú, aki várta Izrael vigasztalását, és a Szentlélek volt rajta. 26 A Szentlélek kijelentette neki, hogy halált nem lát, amíg meg nem látja az Úr Felkentjét. 27 Ekkor a Lélek ösztönzésére a templomba ment. Amikor szülei bevitték a gyermek Jézust, hogy a törvény szokása szerint cselekedjenek vele, 28 karjaiba vette őt, és Istent magasztalva így szólt:

29 »Most bocsátod el, Uram, szolgádat a te igéd szerint békességben,

30 mert látták szemeim

üdvösségedet {Iz 40,5},

31 melyet minden nép

színe előtt készítettél {Iz 52,10},

32 világosságul a nemzetek megvilágosítására {Iz 42,6; 49,6}

és dicsőségére népednek, Izraelnek« {Iz 46,13}.

33 Apja és anyja csodálkoztak mindazon, amit róla mondtak. 34 Simeon megáldotta őket, anyjának, Máriának pedig ezt mondta: »Íme, sokak romlására és feltámadására lesz ő Izraelben; jel lesz, melynek ellene mondanak 35 – és a te lelkedet tör járja át –, hogy nyilvánosságra jussanak sok szív gondolatai.«

36 Volt egy Anna nevű prófétaasszony is, Fánuel leánya, Áser törzséből. Nagyon előre haladt már

αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία], ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. **36** Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουίλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸς ἕτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, **37** καὶ αὕτη χήρα ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ νηστείαις καὶ δεήσεσιν λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. **38** καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ θεῷ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἱερουσαλήμ. **39** Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ. **40** Τὸ δὲ παιδίον ἠΰξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πληρούμενον σοφία, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό. **41** Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. **42** καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόντων αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς **43** καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ. **44** νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον ἡμέρας ὀδὸν καὶ ἀνεζήτησαν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ τοῖς γνωστοῖς, **45** καὶ μὴ εὐρόντες ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀναζητοῦντες αὐτόν. **46** καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· **47** ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. **48** καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. **49** καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ἤδeite ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς μου δεῖ εἶναί με; **50** καὶ αὐτοὶ οὐ συνήκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. **51** καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. **52** Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν [ἐν τῇ] σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

§3 ¹ Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετρααρχούντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετρααρχούντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνιτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετρααρχούντος, ² ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ³ καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν [τὴν] περὶ ἡμῶν τοῦ Ἰορδάνου κηρῦσων

napjaiban, miután férjével hét esztendeig élt szüzessége után; **37** nyolcvannégy éves özvegy volt, és nem vált meg a templomtól, böjtöléssel és imádsággal szolgált ott éjjel és nappal. **38** Ő is odajött ugyanabban az órában, dicsérte Istent, és beszélt róla mindazoknak, akik várták Jeruzsálem megváltását.

39 Miután mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatértek Galileába, a városukba, Názáretbe. **40** A gyermek pedig növekedett és erősödött, telve bölcsességgel, és az Isten kegyelme volt rajta.

A tizenkét éves Jézus a templomban **41** A szülei pedig minden évben elmentek Jeruzsálembe a Húsvét ünnepére. **42** Mikor azután tizenkét esztendő lett, fölmentek mindnyájan Jeruzsálembe az ünnepi szokás szerint. **43** Amikor elteltek az ünnepnapok és már visszatérőben voltak, a gyermek Jézus ottmaradt Jeruzsálemben, és nem vették észre a szülei. **44** Úgy gondolták, hogy az úti társaságban van. Megtettek egy napi utat, s akkor keresték őt a rokonok és az ismerősök között. **45** Mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembe, hogy megkeressék. **46** És történt, hogy három nap múlva megtalálták őt a templomban, amint a tanítók közt ült, hallgatta és kérdezte őket. **47** Mindnyájan, akik hallották, csodálkoztak okosságán és feleletein. **48** Mikor meglátták őt, elcsodálkoztak, és anyja ezt mondta neki: »Fiam! Miért tetted ezt velünk? Íme, apád és én bankódva kerestünk téged.« **49** Ő pedig ezt felelte nekik: »Miért kerestetek engem? Nem tudátok, hogy nekem az én Atyám dolgaiban kell lennem?« **50** De ők nem értették meg, amit nekik mondott.

51 Akkor hazatért velük. Elment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Anyja megőrizte szívében mindezeket a szavakat. **52** Jézus pedig *növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt* {1 Sám 2,26}.

JÉZUS MŰKÖDÉSÉNEK ELŐZMÉNYEI: 3,1-4,13

3 Keresztelő János ¹ Tibériusz császár uralkodásának tizenötödik esztendejében, amikor Poncius Pilátus volt Júdea helytartója, Heródes pedig Galilea negyedes fejedelme, Fülöp, a testvére Itúrea és Trachonitisz tartomány negyedes fejedelme, és Lizániász Abilína negyedes fejedelme, ² Annás és Kaifás főpapok alatt, elhangzott az Úr igéje Jánoshoz, Zakariás fiához, a pusztában. ³ S ő elment a Jordán egész környékére, hirdette a bűnbánat kereszttségét a bűnök bocsánatára, ⁴ amint írva van

βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, 4 ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 5 πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· 6 καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. 7 Ἐλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ’ αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 9 ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίμη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κείται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες, Τί οὖν ποιήσωμεν; 11 ἀποκριθεὶς δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω. 12 ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί ποιήσωμεν; 13 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. 14 ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντες, Τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς; καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μηδένα διασεισητε μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὄψωνι οἷς ὑμῶν. 15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἶη ὁ Χριστός, 16 ἀπεκρίνατο λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης, Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρὶ. 17 οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ διακαθᾶραι τὴν ἄλωνα αὐτοῦ καὶ συναγαγεῖν τὸν σίτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. 18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν· 19 ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ’ αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρώδης, 20 προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν [καὶ] κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν φυλακῇ. 21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεωχθῆναι τὸν οὐρανὸν 22 καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῶς εἶδει ὡς περιστερὰν ἐπ’ αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα. 23 Καὶ αὐτὸς ἦν Ἰησοῦς ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν

Izajás prófeta beszédeinek könyvében:

»A pusztaban kiáltónak szava:

Ἐκτίσθητε τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου,
ἐπιθεῖτε ἑνὴν ὁδὸν ὁσίων!

5 Minden völgyet betöltenek,
minden hegyet és halmot elhordanak;
ami görbe, egyenes lesz,

a göröngyös pedig sima úttá:

6 és meglátja minden test Isten üdvösségét!« (Iz 40,3-5).

7 Így szólt tehát a sokasághoz, amely kiment, hogy megkeresztelkedjen nála: »Viperák fajzata! Ki tanított titeket menekülni a jövő haragtól?

8 Teremjétek hát a megtérés méltó gyümölcseit, és ne mondogassátok magatokban: 'Ábrahám a mi atyánk'. Mert mondom nektek: Isten képes ezekből a kövekből is fiakat támasztani Ábrahámnak. 9 A fejsze már a fák gyökerén fekszik. Minden fát, amely nem terem jó gyümölcsöt, kivágnak és tűzre vetnek.«

10 Ekkor megkérdezte őt a tömeg: »Mit cselekedjünk tehát?« 11 Ő ezt felelte nekik: »Akinék két köntöse van, ossza meg azzal, akinek nincsen; és akinek ennivalója van, hasonlóképpen tegyen.«

12 Odajöttek a vámosok is, hogy megkeresztelkedjenek, és megkérdezték tőle: »Mester! Mit cselekedjünk?« 13 Ő ezt válaszolta nekik: »Semmit ne követeljétek azon felül, ami elő van írva nektek.« 14 Megkérdezték őt a katonák is: »Hát mi mit cselekedjünk?« Azt mondta nekik: »Senkit se bántalmazzatok, ne zsaroljatok, és elégedjétek meg a zsoldotokkal.«

15 A nép pedig várakozott, és mindenki tanakodott szívében János felől, vajon nem ő-e a Krisztus. 16 János így szólt mindnyájukhoz: »Én csak vízzel keresztelek titeket. De jön, aki erősebb nálam, akinek nem vagyok méltó a saruszíját megoldani. Ő Szentlélekkel és tűzzel fog megkeresztelni titeket. 17 Szórolapátja a kezében van, és megtisztítja szőrűjét. A búzát összegyűjti a magtárjába, a pelyvát pedig olthatatlan tűzzel elégeti.«

18 Még sok egyébre is intette a népet, és hirdette nekik az evangéliumot. 19 Heródes pedig, a negyedes fejedelem, akit megrótt Heródiásért, testvérének feleségéért, és minden gonoszágért, amelyet Heródes cselekedett, 20 mindezeket még azzal is tetézte, hogy Jánost börtönbe záratta.

Jézus megkeresztelkedése 21 Történt pedig, hogy amikor már az egész nép megkeresztelkedett, Jézus is megkeresztelkedett. Miközben imádkozott, megnyílt az ég, 22 és mint egy galamb, testi alakban szállt rá a Szentlélek, s ez a szózat hangzott az égből: »Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem!« (Iz 42,1).

τριάκοντα, ὧν υἱός, ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσήφ τοῦ Ἡλὶ ²⁴ τοῦ Μαθθαῖ τοῦ Λευὶ τοῦ Μελχὶ τοῦ Ἰανναὶ τοῦ Ἰωσήφ ²⁵ τοῦ Ματταθίου τοῦ Ἀμῶς τοῦ Ναοὺμ τοῦ Ἑσλὶ τοῦ Ναγγαὶ ²⁶ τοῦ Μάαθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεῖν τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Ἰωδᾶ ²⁷ τοῦ Ἰωανᾶν τοῦ Ῥησᾶ τοῦ Ζοροβαβέλ τοῦ Σαλαθιήλ τοῦ Νηρὶ ²⁸ τοῦ Μελχὶ τοῦ Ἀδδὶ τοῦ Κωσᾶμ τοῦ Ἐλμαδάμ τοῦ Ἡρ ²⁹ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρὶμ τοῦ Μαθθαῖ τοῦ Λευὶ ³⁰ τοῦ Συμεῶν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Ἰωνᾶμ τοῦ Ἐλιακὶμ ³¹ τοῦ Μελεὰ τοῦ Μεννὰ τοῦ Ματταθὰ τοῦ Ναθαμ τοῦ Δαυὶδ ³² τοῦ Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβῆδ τοῦ Βόος τοῦ Σαλὰ τοῦ Ναασσῶν ³³ τοῦ Ἀμιναδάβ τοῦ Ἀδμὶν τοῦ Ἀρνὶ τοῦ Ἑσρῶμ τοῦ Φάρες τοῦ Ἰούδα ³⁴ τοῦ Ἰακῶβ τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Ἀβραάμ τοῦ Θάρα τοῦ Ναχώρ ³⁵ τοῦ Σεροῦχ τοῦ Ῥαγαὺ τοῦ Φάλεκ τοῦ Ἐβερ τοῦ Σαλὰ ³⁶ τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρφαξᾶδ τοῦ Σῆμ τοῦ Νῶε τοῦ Λάμεχ ³⁷ τοῦ Μαθουσαλὰ τοῦ Ἐνώχ τοῦ Ἰάρετ τοῦ Μαλελεήλ τοῦ Καϊνὰμ ³⁸ τοῦ Ἐνῶς τοῦ Σῆθ τοῦ Ἀδάμ τοῦ θεοῦ.

§4 ¹ Ἰησοῦς δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἦγετο ἐν τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ ² ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ἐπέινασεν. ³ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπέ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. ⁴ καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Γέγραπται ὅτι Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος. ⁵ Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου. ⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ἡ εἰς ἐάν θέλω δίδωμι αὐτήν. ⁷ σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πάσα. ⁸ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Γέγραπται, Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. ⁹ Ἦγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω. ¹⁰ γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, ¹¹ καὶ ὅτι Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ¹² καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Εἴρηται, Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. ¹³ Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ. ¹⁴ Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν. καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ

Ἰέζους **családfája** ²³ Ἰέζους, amikor tanítani kezdett, mintegy harminc esztendő volt. A fia volt, amint vélték, Józsefnek, ő pedig Hélié, ő Mattáté, ²⁴ ő Lévié, ő Melkié, ő Jannájé, ő Józsefé, ²⁵ ő Mattitjáé, ő Ámoszé, ő Náhumé, ő Heszlié, ő Naggájé, ²⁶ ő Maáté, ő Mattitjáé, ő Simié, ő Jósزهé, ő Jódáé, ²⁷ ő Johanané, ő Reszáé, ő Zerubbábelé, ő Sealtielé, ő Nérié, ²⁸ ő Melkié, ő Addié, ő Koszámé, ő Elmadámé, ő Héré, ²⁹ ő Józsuéé, ő Eliézeré, ő Jórimé, ő Mattáté, ő Lévié, ³⁰ ő Simeoné, ő Júdáé, ő Józsefé, ő Jónámé, ő Eljakimé, ³¹ ő Meleáé, ő Mennáé, ő Mattatáé, ő Nátáné, ő Dávidé, ³² ő Izájé, ő Obedé, ő Boózé, ő Szálmoné, ő Nahsoné, ³³ ő Aminádábé, ő Adminé, ő Arámé, ő Ezroné, ő Fáreszé, ő Júdáé, ³⁴ ő Jákobé, ő Izsáké, ő Ábrahámé, ő Terahé, ő Náhóré, ³⁵ ő Szerugé, ő Regué, ő Pelegé, ő Héberé, ő Selahé, ³⁶ ő Kenané, ő Arfaxádé, ő Szemé, ő Noéé, ő Lámeké, ³⁷ ő Matuzsálemé, ő Hénoké, ő Járedé, ő Mahalalélé, ő Kenané, ³⁸ ő Énósé, ő Szeté, ő Ádámé, ő Istené.

4 **Ἰέζους megkísértése** ¹ Ἰέζους pedig telve Szentlélekkel visszatért a Jordántól, és a Lélek a pusztába vitte ² negyven napra, és kísértette az ördög. Azokban a napokban nem evett semmit, s ezek elteltével megéhezett. ³ Ekkor az ördög ezt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy változzék kenyérré.« ⁴ Ἰέζους ezt felelte neki: »Írva van: *Ἐν μόνῳ κενύρῳ ἐπιβίβησεν ὁ ἄνθρωπος*« (Mtörv 8,3). ⁵ Majd felvitte őt egy magas hegyre, és megmutatta neki egy szempillantás alatt a földkerekség minden országát, ⁶ és így szólt az ördög: »Mindezt a hatalmat és ennek dicsőségét neked adom; mert az enyém, és akinek akarom, annak adom; ⁷ ha tehát imádsz engem, mind a tiéd lesz.« ⁸ Ἰέζους ezt válaszolta neki: »Írva van: *Ἰραδὰτ, Ἰστανεδετ ἰμαδδ, ἐς καὶ νεκὶ σζολγάλ*« (Mtörv 5,9; 6,13). ⁹ Azután Jeruzsálembe vitte őt, a templom ormára állította, és azt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, vesd le innen magadat. ¹⁰ Mert írva van: *Ἄγγαλαῖνακ παρανσολ φελῶλεδ, ἡζογ ὄρῖζενεκ τέγεδ*, ¹¹ és *Ἐκζυκὸν ἡορδοζνακ τέγεδ, ἡζογ κῶβε νε ὑσσεδ λάβαδατ*« (Zsolt 91,11-12). ¹² Ἰέζους ezt felelte neki: »De azt is mondták: *Ἐνε κῖςέρτσεδ Ἰραδατ, Ἰστανεδετ*« (Mtörv 6,16). ¹³ Miután mindezek a kísértések véget értek, az ördög elhagyta őt egy időre.

Ἰέζους **GALILEAI MŰKÖDÉSE: 4,14-9,50**

Igehirdetés Galileában ¹⁴ Ἰέζους pedig a Lélek erejében visszatért Galileába, és a híre elterjedt az

αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων. ¹⁶ Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσηλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. ¹⁷ καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαίου, καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρεν τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον, ¹⁸ Πνεῦμα κυρίου ἐπ’ ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεςιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, ¹⁹ κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. ²⁰ καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν· καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτειζόντες αὐτῷ. ²¹ ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. ²² Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος; ²³ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτὸν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναοὺμ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. ²⁴ εἶπεν δέ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστὶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. ²⁵ ἐπ’ ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πάσαν τὴν γῆν, ²⁶ καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἡλίας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. ²⁷ καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Ναϊμὰν ὁ Σύρος. ²⁸ καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, ²⁹ καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρους τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ὠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν. ³⁰ αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. ³¹ Καὶ κατήλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. ³² καὶ ἐξεπλήσσαντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. ³³ καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, ³⁴ Ἐα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. ³⁵ καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. ³⁶ καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάουν πρὸς ἀλλήλους

εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν καὶ ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ πάντες ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἐλεγον, Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτὸν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναοὺμ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρους τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ὠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. καὶ κατήλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. καὶ ἐξεπλήσσαντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Ἐα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάουν πρὸς ἀλλήλους

εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν καὶ ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ πάντες ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἐλεγον, Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτὸν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναοὺμ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρους τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ὠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. καὶ κατήλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. καὶ ἐξεπλήσσαντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Ἐα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάουν πρὸς ἀλλήλους

εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν καὶ ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ πάντες ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἐλεγον, Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτὸν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναοὺμ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρους τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ὠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. καὶ κατήλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. καὶ ἐξεπλήσσαντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Ἐα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάουν πρὸς ἀλλήλους

εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν καὶ ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ πάντες ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἐλεγον, Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτὸν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναοὺμ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρους τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ὠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. καὶ κατήλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. καὶ ἐξεπλήσσαντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Ἐα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάουν πρὸς ἀλλήλους

εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν καὶ ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ πάντες ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἐλεγον, Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτὸν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναοὺμ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρους τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ὠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. καὶ κατήλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. καὶ ἐξεπλήσσαντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Ἐα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάουν πρὸς ἀλλήλους

εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν καὶ ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ πάντες ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἐλεγον, Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτὸν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναοὺμ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρους τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ὠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. καὶ κατήλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. καὶ ἐξεπλήσσαντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Ἐα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάουν πρὸς ἀλλήλους

λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται; ³⁷ καὶ ἐξεπορεύετο ἡχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου. ³⁸ Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς εἰσήλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. ³⁹ καὶ ἐπιστάς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. ⁴⁰ Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου ἅπαντες ὅσοι εἶχον ἀσθενούντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν αὐτούς. ⁴¹ ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κρ[αυγ]άζοντα καὶ λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ἤδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι. ⁴² Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. ⁴³ ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Καὶ ταῖς ἐτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην. ⁴⁴ καὶ ἦν κηρῦσσω εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Ἰουδαίας.

§5 ¹ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἐστῶς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, ² καὶ εἶδεν δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἄλιεῖς ἀπ' αὐτῶν ἀποβάντες ἔπλυνον τὰ δίκτυα. ³ ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον, καθίσας δὲ ἐκ τοῦ πλοίου ἐδίδασκεν τοὺς ὄχλους. ⁴ ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα, Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. ⁵ καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν, Ἐπιστάτα, δι' ὅλης νυκτὸς κοπιᾶσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν, ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα. ⁶ καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλήθος ἰχθύων πολὺ, διερρήσσετο δὲ τὰ δίκτυα αὐτῶν. ⁷ καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντος συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμφοτέρα τὰ πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. ⁸ ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων, Ἐξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμι, κύριε. ⁹ θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρα τῶν ἰχθύων ὧν συνέλαβον, ¹⁰ ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἱ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. ¹¹ καὶ

sem ártott neki. ³⁶ Mindenkit félelem szállt meg, és egymás között így beszélgettek: »Milyen beszéd ez? Hatalommal és erővel parancsol a tisztátalan lelkeknek, és azok kimennek?« ³⁷ És a híre elterjedt a környék minden részében.

Péter anyósának meggyógyítása ³⁸ Azután felállt, és a zsinagógából Simon házába ment. Simon anyósának magas láza volt. Kérték őt az érdekében. ³⁹ Ő pedig odaállt, föléhajolt, és parancsolt a láznak, mire az elhagyta. Az asszony mindjárt fölkelt, és szolgált nekik.

Megszállottak és betegek meggyógyítása ⁴⁰ Mikor azután a nap lement, mindazok, akiknek különféle bajokban szenvedő betegek voltak, odavitték hozzá őket, és ő mindegyikre rátette a kezét és meggyógyította őket. ⁴¹ Sokakból kimentek az ördögök is, s ezt kiáltották: »Te vagy az Isten Fia.« De ő rájuk parancsolt, nem hagyta őket beszélni, mert tudták, hogy ő a Krisztus.

Jézus elhagyja Kafarnaumot ⁴² Amikor megvirradt, kiment és visszavonult egy elhagyatott helyre. A tömeg azonban kereste. Amikor megtalálták, tartóztatták, hogy ne menjen el tőlük. ⁴³ De ő azt mondta nekik: »Más városoknak is hirdetnem kell az Isten országa örömhírét, mert ezért küldtek.« ⁴⁴ És tanított Júdea zsinagógáiban.

5 Az első tanítványok meghívása ¹ Történt pedig, hogy a tömeg áradt hozzá Isten igéjét hallgatni, míg ő a Genezáret tava mellett állt. ² Látott a tó mellett két hajót állni; a halászok kiszálltak belőlük, és mosták a hálóikat. ³ Akkor beszállt az egyik hajóba, amely Simoné volt, és megkérte őt, hogy vigye egy kissé beljebb a parttól. Ott leült, és a hajóból tanította a tömeget.

⁴ Amikor befejezte beszédét, ezt mondta Simonnak: »Evezz a mélyre, és vessétek ki hálótokat a halfogáshoz!« ⁵ Simon ezt felelte neki: »Mester! Egész éjszaka fáradoztunk, és semmit sem fogtunk. A te szavadra azonban kivetem a hálót.« ⁶ És miután ezt megtette, a halaknak oly bő sokaságát fogták ki, hogy szakadozott a hálójuk. ⁷ Intettek tehát a társaiknak, akik a másik hajóban voltak, hogy jöjjenek a segítségükre. Azok odamentek és megtöltötték mind a két hajót, úgyhogy csaknem elmerültek. ⁸ Ennek láttára Simon Péter Jézus lábaihoz borult és így szólt: »Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!« ⁹ Mert a nagy halfogás miatt, amelyben részük volt, félelem fogta el őt és mindazokat, akik vele voltak, ¹⁰ hasonlóképpen Jakabot és Jánost is, Zebedeus fiait, akik Simon társai voltak. Jézus pedig így szólt Simonhoz: »Ne félj! Ezentúl már emberek halásza leszel.« ¹¹ Erre kivonták a hajókat a partra, és mindenüket elhagyva

καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντες πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ. ¹² Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς δύνασαι με καθαρίσαι. ¹³ καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο αὐτοῦ λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι· καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ¹⁵ διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. ¹⁶ αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος. ¹⁷ Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτόν. ¹⁸ καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι [αὐτόν] ἐνώπιον αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ μὴ εὐρόντες ποίας εἰσενεγκῶσιν αὐτόν διὰ τὸν ὄχλον ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτόν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. ²⁰ καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν, Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ²¹ καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες, Τίς ἐστὶν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἁμαρτίας ἀφεῖναι εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ θεός; ²² ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ²³ τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἄφεωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν, Ἐγειρε καὶ περιπάτει; ²⁴ ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας--εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ, Σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρας τὸ κλινιδίόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. ²⁵ καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ’ ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν. ²⁶ καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι Εἶδομεν παράδοξα σήμερον. ²⁷ Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λεὺν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. ²⁸ καὶ καταλιπὼν πάντα ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ. ²⁹ Καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λεὺς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος πολὺς τελωνῶν καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ’ αὐτῶν κατακείμενοι.

κόvették őt.

A leprás meggyógyítása ¹² És történt, hogy amikor egy városban volt, íme, volt ott egy leprás férfi. Amikor meglátta Jézust, arca borult, és ezekkel a szavakkal kérte őt: »Uram! Ha akarod, te megtisztíthatsz engem.« ¹³ Ő pedig kezét kinyújtva megérintette, és szólt: »Akarom, tisztulj meg!« Azonnal eltávozott róla a lepra. ¹⁴ Erre ő meghagyta neki, hogy senkinek se szóljon, hanem »menj, mutasd meg magadat a papnak, és mutass be áldozatot tisztulásodért, amint Mózes rendelte, bizonyosságul nekik.« ¹⁵ De a híre annál jobban elterjedt. Sok ember gyűlt össze, hogy hallják őt, és meggyógyuljanak betegségeikből. ¹⁶ Ő azonban visszavonult a pusztába, és ott imádkozott.

A béna meggyógyítása ¹⁷ És történt egy napon, hogy leült tanítani, és ott ültek a farizeusok és a törvénytudók is, akik Galileának és Júdeának minden falvából és Jeruzsálemből jöttek. Az Úr ereje vele volt, hogy gyógyítson. ¹⁸ És íme, néhány férfi egy hordágyon fekvő bénát hozott. Be akarták vinni és eléje helyezni. ¹⁹ Mivel nem találtak utat a sokaság miatt, hogy bevigyék, fölmentek a háztetőre, s a tetőn át bocsátották le ágyastul közepre, Jézus elé. ²⁰ Ő pedig, amikor látta a hitüket, ezt mondta: »Ember! Bocsánatot nyertek a bűneid.« ²¹ Az írástudók és farizeusok erre gondolkodni kezdtek: »Kicsoda ez, hogy így káromkodik? Megbocsáthatja-e a bűnöket más, mint az Isten?« ²² Jézus azonban ismerte gondolataikat, és ezt válaszolta nekik: »Mit gondoltok szívetekben? ²³ Mi könnyebb, azt mondani: 'Bocsánatot nyertek bűneid', vagy azt mondani: 'Kelj fel, és járj'? ²⁴ Hogy pedig lássátok, hogy az Emberfiának hatalma van a földön a bűnöket megbocsátani – így szólt a bénához: – Mondom neked, kelj föl, fogd ágyadat, és menj haza.« ²⁵ Az mindjárt fölkelte a szemük láttára, fogta az ágyát, amelyen feküdt, és Istent magasztalva hazament. ²⁶ Erre elcsodálkoztak mindnyájan, dicsőítették Istent, és félelemmel eltelve ezt mondták: »Ma csodálatos dolgokat láttunk.«

Lévi meghívása. Lakoma a vámosokkal ²⁷ Ezek után kiment, és látott egy Lévi nevű vámost a vámnál ülni. Azt mondta neki: »Kövess engem!« ²⁸ Erre az otthagyt mindent, fölkelte és követte őt. ²⁹ Lévi ezután nagy lakomát készített neki a házában. Nagy sereg vámos és még sokan mások is ültek velük az asztalnál. ³⁰ A farizeusok és az írástudók felháborodva megkérdezték a tanítványait: »Miert esztek és isztok a vámosokkal és bűnösökkel?« ³¹ Jézus ezt válaszolta nekik: »Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. ³² Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket a bűnbánatra.«

30 καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες, Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; 31 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες. 32 οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. 33 Οἱ δὲ εἶπαν πρὸς αὐτόν, Οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν. 34 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἰοὺς τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστὶν ποιῆσαι νηστεύσαι; 35 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 36 Ἐλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Οὐδεὶς ἐπίβλημα ἀπὸ ἱματίου καινοῦ σχίσας ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή γε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37 καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή γε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολούνται. 38 ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον. 39 [καὶ] οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν θέλει νέον· λέγει γάρ, Ὁ παλαιὸς χρηστός ἐστίν.

§6 1 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας ψύχοντες ταῖς χερσίν. 2 τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπαν, Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν; 3 καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν Δαυὶδ ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ [ὄντες]; 4 [ὡς] εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως λαβὼν ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; 5 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Κύριός ἐστιν τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 6 Ἐγένετο δὲ ἐν ἐτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐκεῖ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. 7 παρετηροῦντο δὲ αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύει, ἵνα εὕρωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ. 8 αὐτὸς δὲ ἤδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἐγειρε καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον· καὶ ἀναστὰς ἕστη. 9 εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς, Ἐπερωτῶ ὑμᾶς, εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι; 10 καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.

Κérdés a böjtről 33 Azok pedig így szóltak hozzá: »János tanítványai sokat böjtölnek és imádkoznak, ugyanígy a farizeusokéi is, a tieid pedig esznek és isznak.« 34 Ezt válaszolta nekik: »Böjtre tudjátok-e fogni a násznépet, amíg velük van a vőlegény? 35 Eljönnek azonban azok a napok, amikor elveszik tőlük a vőlegényt; akkor majd böjtölnek, azokban a napokban.« 36 És példázatot is mondott nekik: »Senki sem hasít új ruhából foltot, hogy azt ócska ruhára varrja; különben az újat is elszakítja, és az ócskához sem való az új folt. 37 És senki sem tölt új bort régi tömlőkbe; mert különben az új bor szétszakítja a tömlőket, és kifolyik az is, meg a tömlők is tönkremennek. 38 Az új bort új tömlőkbe kell tölteni. 39 És senki, aki óbort ivott, újat nem kíván, mert azt mondja: 'Jobb az ó'.«

6 Kalászszedés szombaton 1 Történt pedig, hogy szombaton, amikor a vetések közt járt, tanítványai tépdesték a kalászatokat, és kezeikkel kimorzsolva megették. 2 A farizeusok közül egyesek azt mondták: »Miért teszitek azt, amit szombaton nem szabad?« 3 Jézus ezt felelte nekik: »Nem olvastátok, hogy mit tett Dávid, amikor éhezett, ő és akik vele voltak (1 Sám 21,2-7)? 4 Miként ment be az Isten házába, hogyan vette el a kitett kenyereket, evett, és a vele levőknek is adott azokból, amelyeket nem szabad másnak megenni, csak egyedül a papoknak?« 5 Aztán hozzátette: »Az Emberfia ura a szombatnak.«

A béna meggyógyítása szombaton 6 Történt azután egy másik szombaton, hogy bement a zsinagógába és tanított. Volt ott egy ember, akinek a jobb keze elszáradt. 7 Az írástudók és a farizeusok pedig lesték, vajon gyógyít-e szombaton, hogy találjanak valamit, amivel vádolhatják. 8 Ő azonban ismerte gondolataikat, és így szólt a elszáradt kezű emberhez: »Kelj föl és állj a középre!« Az fölkelt és odaállt. 9 Azután Jézus ezt mondta nekik: »Kérdezlek titeket, szabad-e szombaton jót cselekedni vagy rosszat tenni, életet menteni vagy elveszíteni?« 10 Majd körülnézett mindnyájukon, és így szólt az emberhez: »Nyújtsd ki a kezedet!« Az megtette, és megszólalt a keze. 11 Azok erre esztelen haragra

11 αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάουσι πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσασιν τῷ Ἰησοῦ. 12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξελεῖν αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος προσεῦξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. 13 καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, 14 Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον 15 καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον Ἀλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν 16 καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς ἐγένετο προδότης. 17 Καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος πολὺς μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, 18 οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν· καὶ οἳ ἐνοχλοῦμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο. 19 καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτησεν ἀπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἴατο πάντας. 20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν, Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε. 22 μακάριοί ἐστε ὅταν μισησῶσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 23 χάριτε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε, ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποιοῦν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. 25 οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν, ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενήθησετε καὶ κλαύσετε. 26 οὐαὶ ὅταν ὑμᾶς καλῶς εἴπωσιν πάντες οἱ ἄνθρωποι, κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποιοῦν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 27 Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, 28 εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεάζοντων ὑμᾶς. 29 τῷ τύποντί σε ἐπὶ τὴν σιαγὸνα παρέχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης. 30 παντὶ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός τα σὰ μὴ ἀπαίτει. 31 καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. 32 καὶ εἰ ἀγαπάτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. 33 καὶ [γὰρ] ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιούντας

meggyógyult a keze. 11 Azok erre esztelen haragra gerjedve arról kezdtek tanácskozni egymás közt, hogy mit cselekedjenek Jézussal.

A tizenkettő kiválasztása 12 Történt pedig azokban a napokban, hogy kiment a hegyre imádkozni, és az egész éjszakát Isten imádásában töltötte. 13 Amikor megvirradt, magához hívta tanítványait, és kiválasztott közülük tizenkettőt. Ezeket elnevezte apostoloknak: 14 Simont, akit Péternek is nevezett, és András, a testvérét, valamint Jakabot és Jánost, Fülöpöt és Bertalant, 15 Mátét és Tamást, Jakabot, Alfeus fiát és Simont, akit Zelótának neveznek, 16 Júdást, Jakab fiát, és iskarióti Júdást, aki áruló lett.

Jézus és a tömeg 17 Majd lement velük és megállt egy sík helyen. Vele volt tanítványainak egy nagy csoportja és hatalmas népsokaság egész Júdeából, Jeruzsálemből, Tírusz és Szidon tengermellékéről, 18 akik eljöttek, hogy hallgassák őt és meggyógyuljanak betegségeikből. Akiket pedig tisztátalan lelkek gyötörtek, meggyógyultak. 19 Az egész tömeg érinteni akarta őt, mert erő áradt ki belőle, és meggyógyította mindnyájukat.

Jézus beszédeinek gyűjteménye 6,20-49

Boldogságok és Jajok 20 Akkor szemeit tanítványaira emelte, és így szólt:

»Boldogok vagytok, ti szegények, mert tiétek az Isten országa.

21 Boldogok vagytok, akik most éheztek, mert kielégítenek benneteket.

Boldogok vagytok, akik most sírtok, mert nevetni fogtok.

22 Boldogok lesztek, amikor gyűlölnek titeket az emberek, amikor kirekesztenek és szidalmaznak, és kivetik neveteket mint gonoszt az Emberfiáért. 23 Örüljetek azon a napon és vigadjatok, mert íme, nagy a ti jutalmatok a mennyben! Hiszen atyáik éppen így cselekedtek a prófétákkal.

24 De jaj nektek, gazdagok, mert megkaptátok vizsgáztatásokat!

25 Jaj nektek, akik most jóllaktatok, mert éhezni fogtok!

Jaj nektek, akik most nevettek, mert majd gyászoltok és sírtok!

26 Jaj nektek, amikor mindenki magasztal titeket, mert atyáik éppen így cselekedtek a hamis prófétákkal!

Az ellenségszeretet 27 Nektek viszont, akik hallgattok engem, azt mondom: Szeressétek ellenségeiteket! Tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnek titeket. 28 Áldjátok azokat, akik átkoznak benneteket, és imádkozzatok azokért, akik gyaláznak titeket.

ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. ³⁴ καὶ ἐὰν δανίσητε παρ' ὧν ἐλπίζετε λαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις [ἐστίν]; καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. ³⁵ πλὴν ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστίν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. ³⁶ Γίνεσθε οἰκτίρμονες καθὼς [καὶ] ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. ³⁷ Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· καὶ μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε. ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε. ³⁸ δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλὸν πεπιεσμένον σεσαλευμένον ὑπερεκχυννόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· ὃ γὰρ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. ³⁹ Εἶπεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς· Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον ἐμπεσοῦνται; ⁴⁰ οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. ⁴¹ Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; ⁴² πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄδελφέ, ἄφες ἐκβάλλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκβαλεῖν. ⁴³ Οὐ γὰρ ἐστίν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρὸν, οὐδὲ πάλιν δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. ⁴⁴ ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βίου σταφυλῆν τρυγῶσιν. ⁴⁵ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ. ⁴⁶ Τί δέ με καλεῖτε, Κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; ⁴⁷ πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτοῦς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστίν ὁμοῖος. ⁴⁸ ὁμοῖός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρης δὲ γενομένης προσέρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομηθῆσαι αὐτήν. ⁴⁹ ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὁμοῖός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου, ἣ προσέρηξεν ὁ ποταμὸς, καὶ εὐθὺς συνέπεσεν, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

²⁹ Annak, aki arcul üt téged, tartsd oda a másikat is; és attól, aki a köntösödöt elveszi, ne tagadd meg az ingedet sem. ³⁰ Adj mindenkinek, aki kér tőled; és ha valaki elveszi, ami a tiéd, vissza ne kérd. ³¹ Amint akarjátok, hogy cselekedjenek veletek az emberek, ti is hasonlóképpen cselekedjétek velük. ³² Ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, milyen jutalmat érdemeltek? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat, akik őket szeretik. ³³ És ha azokkal tesztek jót, akik veletek jót tesznek, milyen jutalmat érdemeltek? Hisz ezt a bűnösök is megteszik. ³⁴ És ha azoknak adtok kölcsön, akiktől reméletek, hogy visszakapjátok, milyen jutalmat érdemeltek? Hiszen a bűnösök is kölcsönöznek a bűnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza.

³⁵ Szeressétek tehát ellenségeiteket! Tegyetek jót és kölcsönözzetek, semmit vissza nem várva; így nagy lesz a ti jutalmatok, és a Magasságbeli fiaí lesztek, mert ő jóságos a hálátlanokhoz és gonoszokhoz is. ³⁶ Legyetek tehát irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas!

Az ítékezés ³⁷ Ne ítélezzetek, és titeket sem fognak elítélni! Ne ítéljétek el senkit, és benneteket sem fognak elmarasztalni! Bocsássatok meg, és bocsánatot fogtok nyerni! ³⁸ Adjatok, és adnak majd nektek is: jó és tömött, megrázott és túlradó mértékkel adnak majd az öletekbe! Mert amilyen mértékkel mértek, olyannal fognak visszamérni nektek!«

³⁹ Hasonlatot is mondott nekik: »Vajon a vak vezethet-e vakot? Nem esnek-e mindketten verembe?

⁴⁰ Nem nagyobb a tanítvány a mesterénél; valaki akkor tökéletes, ha olyan, mint a mestere.

⁴¹ Miért látod meg a szálkát testvéred szemében, a gerendát pedig, amely a te szemedben van, nem veszed észre? ⁴² És hogyan mondhatod testvérednek: 'Testvér, hadd vegyem ki szemedből a szálkát', a te szemedben pedig nem látod a gerendát? Képmutató! Vesd ki előbb a magad szeméből a gerendát, és majd látni fogsz, hogy kivehesd a szálkát testvéred szeméből!

Az igaz vallásosság ⁴³ Nincs jó fa, amely rossz gyümölcsöt terem; és nincs rossz fa, amely jó gyümölcsöt terem. ⁴⁴ Mert minden fát gyümölcséről ismerünk meg. Tövisbokorról nem szednek fűgét, sem a csipkebokorról nem szüretelnek szőlőt. ⁴⁵ A jó ember jót hoz elő szívének jó kincséből, és a gonosz ember a gonoszból gonoszhoz hoz elő; mert a szív bőségéből szól a száj.

⁴⁶ Miért mondjátok nekem: 'Uram! Uram!', ha nem cselekszitek, amiket mondok?

A sziklára épített ház ⁴⁷ Megmutatom nektek, kihez hasonló mindaz, aki hozzám jön, hallgatja

§7 ¹ Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναοῦμ. ² Ἐκατοντάρχου δέ τινος δούλος κακῶς ἔχων ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. ³ ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δούλον αὐτοῦ. ⁴ οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι Ἄξιός ἐστιν ὃ παρέξῃ τοῦτο, ⁵ ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ὠκοδόμησεν ἡμῖν. ⁶ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔπεμψεν φίλους ὁ ἑκατοντάρχης λέγων αὐτῷ, Κύριε, μὴ σκύλλου, οὐ γὰρ ἰκανὸς εἰμι ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς. ⁷ διὸ οὐδὲ ἔμαυτὸν ἠξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἶπέ λόγῳ, καὶ ἰαθήτω ὁ παῖς μου. ⁸ καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἑμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ, Ἐρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ⁹ ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν, Λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρον. ¹⁰ καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμψθέντες εὔρον τὸν δούλον ὑγιαίνοντα. ¹¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔξῃς ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην Ναῖν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ὄχλος πολὺς. ¹² ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκῶς μονογενὴς υἱὸς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἰκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. ¹³ καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ, Μὴ κλαίε. ¹⁴ καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπεν, Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. ¹⁵ καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ¹⁶ ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι Προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ. ¹⁸ Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων

szavaimat és megcselekszi azokat. ⁴⁸ Hasonló a házépítő emberhez, aki mélyre leásott és az alapot kősziklára rakta. Amikor aztán jött az árvíz, nekiesett a háznak a folyó árja, de nem tudta megingatni, mert jól volt megépítve. ⁴⁹ Aki pedig hallgatja, de nem cselekszi, hasonló ahhoz az emberhez, aki a házát alap nélkül, a földre építette. Amikor nekirontott az ár, mindjárt összeomlott, és nagy lett annak a háznak romlása.«

7 A kafarnaumi százados ¹ Miután ezeket a beszédeket a nép hallatára mind befejezte, bement Kafarnaumba. ² Egy százados egyik szolgája pedig, aki annak nagyon kedves volt, halálos betegen feküdt. ³ Mivel hallott Jézusról, elküldte hozzá a zsidók véneit, és kérte őt, hogy jöjjön el és gyógyítsa meg a szolgáját. ⁴ Azok pedig, amikor odaértek Jézushoz, nagyon könyörögtek: »Méltó arra, hogy megtegyed ezt neki, ⁵ mert szereti nemzetünket, és a zsinagógát is ő építette nekünk.« ⁶ Jézus tehát velük ment. Amikor már nem messze volt a háztól, a százados elküldte hozzá barátait, ezekkel a szavakkal: »Uram! Ne fáradj, mert nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj. ⁷ Éppen ezért nem is tartottam magamat méltónak, hogy hozzád menjek; hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul a szolgám. ⁸ Mert én is hatalom alatt álló ember vagyok, s katonák vannak alattam; és ha azt mondom az egyiknek: 'Menj', elmegy; vagy a másiknak: 'Gyere', odajön; és a szolgámnak: 'Tedd ezt', megteszi.« ⁹ Ennek hallatára Jézus elcsodálkozott. Megfordult, és így szólt az őt követő sokasághoz: »Mondom nektek: még Izraelben sem találtam ekkora hitet!« ¹⁰ A küldöttek pedig, amikor hazatértek, egészségben találták a szolgát.

A naimi ifjú feltámasztása ¹¹ Történt pedig, hogy ezután egy Naim nevű városba ment, és vele mentek tanítványai és nagy népsokaság. ¹² Mikor a város kapujához közeledett, íme, egy halottat vittek ki, egy özvegyasszony egyetlen fiát, és a város sok lakosa kísérette. ¹³ Amikor meglátta őt az Úr, megesejt rajta a szíve, és ezt mondta neki: »Ne sírj!« ¹⁴ Majd odament, és megérintette a hordágyat. Erre azok, akik vitték, megálltak. Ezt mondta: »Ifjú! Mondom neked: kelj föl!« ¹⁵ A halott pedig felült és beszélni kezdett. Ekkor átadta őt anyjának {1 Kir 17,23}. ¹⁶ Mindnyájukat elfogta a félelem, és így dicsőítették Istent: »Nagy próféta támadt közöttünk!« És: »Isten meglátogatta az ő népét!«. ¹⁷ Az eset híre elterjedt egész Júdeában, és mindenütt a környéken.

Keresztelő János kérdése ¹⁸ Mindezeket hírül vitték Jánosnak a tanítványai. ¹⁹ János erre magához hívott tanítványai közül kettőt, és elküldte őket Jézushoz, hogy kérdezzék meg: »Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?« ²⁰ Amikor ezek a

Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ¹⁹ ἔπεμψεν πρὸς τὸν κύριον λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; ²⁰ παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπαν, Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σέ λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; ²¹ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο βλέπειν. ²² καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ εἶδετε καὶ ἠκούσατε· τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. ²³ καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. ²⁴ Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; ²⁵ ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσὶν. ²⁶ ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. ²⁷ οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται, Ἴδου ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. ²⁸ λέγω ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν Ἰωάννου οὐδεὶς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν. ²⁹ [Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. ³⁰ οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλήν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.] ³¹ Τίνι οὖν ὁμοίωσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; ³² ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, ἃ λέγει, Ἡὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνησαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. ³³ ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μὴ ἐσθίω ἀρτον μήτε πίνων οἶνον, καὶ λέγετε, Δαιμόνιον ἔχει. ³⁴ ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίω καὶ πίνων, καὶ λέγετε, Ἴδου ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν. ³⁵ καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς. ³⁶ Ἡρώτα δὲ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου κατεκλίθη. ³⁷ καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει ἀμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι κατὰκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου ³⁸ καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα, τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν

férfiak odaérkeztek hozzá, így szóltak: »Keresztelő János küldött minket hozzád, hogy kérdezzünk meg: 'Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?'« ²¹ Éppen abban az órában sok embert megszabadított betegségétől, szenvedésétől és a gonosz lelkektől, és sok vaknak visszaadta a szeme világát. ²² Ezt felelte nekik: »Menjetek, vigyétek híriül Jánosnak, amit láttatok és hallottatok: *a vakok látnak, a sánták járnak, a leprások megtisztulnak, a süketek hallanak, a halottak föltámadnak, a szegényeknek hirdetik az evangéliumot* (Iz 26,19; 29,18; 35,5-6; 61,1). ²³ Boldog, aki nem botránkozik meg bennem.«

Jézus Keresztelő Jánosról ²⁴ Miután János követői elmentek, elkezdett Jánosról beszélni a tömegnek: »Miért mentetek ki a pusztába, mit akartatok látni? Széltől lengetett nádat? ²⁵ Vagy mit akartatok látni, amikor kimentetek? Finom ruhákba öltözött embert? Íme, akik drága ruhában és kényelemben élnek, a királyi palotákban vannak. ²⁶ Vagy mit akartatok látni, amikor kimentetek? Prófétát? Igen, mondom nektek: prófétánál is nagyobb. ²⁷ Ő az, akiről írva van:

Íme, elküldöm angyalomat színed előtt, aki elkészíti előtted utadat' (Kiv 23,20; Mal 3,1).

²⁸ Mondom nektek: Asszonyok szülöttei között nincs nagyobb Keresztelő Jánosnál; de aki a legkisebb Isten országában, az is nagyobb nála. ²⁹ Az egész sokaság, amely őt hallotta, s a vámosok is, igaznak vallották Istent azzal, hogy megkeresztelkedtek János keresztségével. ³⁰ De a farizeusok és a törvénytudók megghiúsították Isten szándékát önmagukban, és nem vették fel az ő keresztségét.

³¹ Ugyan kihez is hasonlítsam ezt a nemzedéket? Kihez hasonlók ők? ³² Hasonlók a piacon üldögélő gyermekekhez, akik így kiáltoznak egymásnak:

Ἰ'Furulyáztunk nektek, de nem táncoltatok, siratót énekeltünk, de nem sírtatok!'

³³ Mert eljött Keresztelő János, kenyeret nem eszik és bort nem iszik, és azt mondjátok: 'Ördöge van!' ³⁴ Eljött az Emberfia, eszik és iszik, és azt mondjátok: 'Íme, a falánk és borissza ember, a vámosok és bűnösök barátja!' ³⁵ De a bölcsességet igazolja annak minden fia.«

Jézus és a bűnös asszony ³⁶ Egy farizeus meghívta, hogy egyen nála. Bement a farizeus házába és asztalhoz telepedett. ³⁷ És íme, egy bűnös asszony a városból, amint megtudta, hogy a farizeus házában étkezik, kenetet hozott egy alabástrom edényben. ³⁸ Megállt hátul a lábainál, sírva fakadt, elkezdte könnyeivel öntözni a lábait, és megtörölte hajával, csókolgatta a lábait, és megkent a kenettel.

τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ταῖς θριξίν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσει, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειψεν τῷ μύρῳ. ³⁹ ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων, Οὗτος εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἢ γυνὴ ἦτις ἄπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλὸς ἐστίν. ⁴⁰ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δέ, Διδάσκαλε, εἶπέ, φησίν. ⁴¹ δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῆτιν· ὁ εἰς ὠφείλειν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. ⁴² μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. τίς οὖν αὐτῶν πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν; ⁴³ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ὧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὁρθῶς ἔκρινας. ⁴⁴ καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσήλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ μοι ἐπὶ πόδας οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξίν αὐτῆς ἐξέμαξεν. ⁴⁵ φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσήλθον οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. ⁴⁶ ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψεν τοὺς πόδας μου. ⁴⁷ οὐ χάριν λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολὺ· ὧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. ⁴⁸ εἶπεν δὲ αὐτῇ, Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. ⁴⁹ καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; ⁵⁰ εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

§8 ¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, ² καὶ γυναῖκές τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἢ καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, ³ καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς. ⁴ Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν εἶπεν διὰ παραβολῆς, ⁵ Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. ⁶ καὶ ἕτερον κατέπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα. ⁷ καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. ⁸ καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει, Ὁ

³⁹ Amikor a farizeus, aki meghívta, látta ezt, így szólt magában: »Ha ez próféta volna, bizonyára tudná, kicsoda és miféle asszony ez, aki őt érinti, vagyis hogy bűnös.« ⁴⁰ Jézus ezt válaszolta neki: »Simon! Mondanék neked valamit.« Az így szólt: »Mester, szólj!« ⁴¹ »Két adósa volt egy hitelezőnek. Az egyik ötszáz dénárral tartozott, a másik ötvennel. ⁴² Nem lévén nekik miből megfizetni, elengedte mind a kettőnek. Melyik fogja őt közülük jobban szeretni?« ⁴³ Simon ezt felelte: »Úgy vélem, az, akinek többet engedett el.« Ő pedig ezt mondta neki: »Helyesen ítéltél.« ⁴⁴ Majd az asszony felé fordulva ezt mondta Simonnak: »Látod ezt az asszonyt? Bejöttem a házába, és nem adtál vizet lábaimra; ez meg könnyeivel öntözte lábaimat, és a hajával törölte meg. ⁴⁵ Csókot nem adtál nekem; ez meg, amióta bejött, nem szűnt meg csókolgatni lábaimat. ⁴⁶ Olajjal nem kentem meg fejemet; ez meg kenettel kente meg a lábaimat. ⁴⁷ Azért mondom neked: Sok bűne bocsánatot nyert, mert nagyon szeretett. Akinek keveset bocsánatnak meg, kevésbé szeret.« ⁴⁸ Aztán így szólt az asszonyhoz: »Bocsánatot nyertek bűneid.« ⁴⁹ Erre az asztaltársak ezt kezdték mondogatni magukban: »Kicsoda ez, hogy még a bűnököt is megbocsátja?« ⁵⁰ Ő pedig így szólt az asszonyhoz: »A hited megmentett téged; menj békével.«

8 Asszonyok Jézus kíséretében ¹ Történt

azután, hogy bejárta a városokat és a falvakat, prédikálta és hirdette az Isten országának evangéliumát. Vele volt a tizenkettő, ² és néhány asszony, akiket meggyógyított a gonosz lelkektől és a betegségekből: Mária, akit Magdolnának hívnak, akiből hét ördög ment ki, ³ és Johanna, Kúzának, Heródes helytartójának a felesége, valamint Zsuzsanna, és sokan mások, akik segítették őt vagonukból.

Példabeszéd a magvetőről

⁴ Mikor pedig nagy tömeg gyűlt egybe, és a városokból özönlöttek hozzá, a következő példabeszédet mondta: ⁵ »Kiment a magvető magot vetni. Amint vetett, az egyik mag az útfélre esett. Ezt eltaposták, és az ég madarai felszedegették. ⁶ A másik sziklára esett. Ez kikelt, de aztán elszáradt, mert nem volt nedvessége. ⁷ A másik a tövisek közé esett. A tövisek is felnöttek vele, és elfojtották. ⁸ De egy másik a jó földbe estek. Kikelt és százszoros termést hozott.« Amikor ezt elmondta, felkiáltott: »Akinek van füle a hallásra, hallja meg!«

A példabeszédek értelme és célja ⁹ Tanítványai

ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω. ⁹ Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τίς αὕτη εἶη ἢ παραβολή. ¹⁰ ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. ¹¹ Ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. ¹² οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἴτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. ¹³ οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. ¹⁴ τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλοῦτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν. ¹⁵ τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῆ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. ¹⁶ Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψαυς καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας τίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. ¹⁷ οὐ γὰρ ἐστὶν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῆ καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ. ¹⁸ βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὅς ἂν γὰρ ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὅς ἂν μὴ ἔχη, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ Παρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συνιπεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. ²⁰ ἀπηγγέλη δὲ αὐτῷ, Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν ἔξω ἰδεῖν θέλοντές σε. ²¹ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιῶντες. ²² Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν. ²³ πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν. καὶ κατέβη λαίλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνεον. ²⁴ προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες, Ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδῳ τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. ²⁵ εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ποῦ ἡ πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; ²⁶ Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γερασηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντιπέρα τῆς Γαλιλαίας. ²⁷ ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως ἔχων δαιμόνια· καὶ χρόνῳ ἱκανῶ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ' ἐν

megkérdezték őt, hogy mit jelent ez a példabeszéd. ¹⁰ Ő ezt mondta nekik: »Nektek adatott, hogy megismerjétek Isten országának titkait, másoknak csak példabeszédekben, hogy nézvéen ne lássanak, és hallván ne értsenek (Lz 6,9).

A magvetőről szóló példabeszéd magyarázata

¹¹ Ez tehát a példabeszéd: A mag Isten igéje. ¹² Az útfélre hullott magok azok, akik hallgatják, de azután eljön az ördög, és kiveszi az igét szívékből, nehogy higgyenek és üdvözüljenek. ¹³ A kősziklára hullott magok azok, akik, amikor hallják, örömmel fogadják az igét, de nincs gyökerük; egy ideig hisznek, a kísértés idején azonban elpártolnak. ¹⁴ A tövisek közé hullott magok azok, akik hallgatják, de az élet gondjai, gazdagsága és gyönyörúségei később elfojtják bennük az igét, és gyümölcsöt nem teremnek. ¹⁵ Amelyik pedig jó földbe esett, azokat jelenti, akik tiszta és jó szívvel hallgatják az igét, megtartják, és gyümölcsöt hoznak állhatatosan.

Az ige meghallása

¹⁶ Senki, aki lámpát gyújt, nem borítja azt le egy edénnyel, sem ágy alá nem rejti, hanem a tartóra teszi, hogy akik bemennek, lássák a világosságot. ¹⁷ Mert semmi nincs elrejtve, ami nyilvánosságra ne jutna, sem eltitkolva, ami ki ne tudódnék és napfényre ne kerülne. ¹⁸ Figyeljete tehát, hogyan hallgatjátok! Mert akinek van, annak még adnak; akinek pedig nincsen, attól még azt is elveszik, amiről azt gondolja, hogy az övé.«

Jézus igazi rokonai

¹⁹ Odajöttek hozzá az anyja és testvérei, de nem juthattak hozzá a sokaság miatt. ²⁰ Szóltak neki: »Anyád és testvéreid kinn állnak, látni akarnak téged.« ²¹ Ő azonban ezt felelte nekik: »Azok az én anyám és testvéreim, akik Isten igéjét hallgatják és megcselekszik.«

A vihar lecsendesítése

²² Történt pedig egy napon, hogy beszállt egy bárkába tanítványaival együtt, és azt mondta nekik: »Keljünk át a tó túlsó partjára!« Elindultak. ²³ Amíg hajóztak, ő elaludt. Közben heves szélvész támadt a tavon, úgyhogy már-már elmerültek és veszélyben voltak. ²⁴ Ekkor odamentek hozzá és felébresztették: »Mester, Mester! Elveszünk!« Ő pedig felkelt, parancsolt a szélnek és a víz hullámainak, mire azok megszűntek és lecsendesedtek. ²⁵ Aztán így szólt hozzájuk: »Hol van a ti hitetek?« Azok pedig félelemmel eltelve csodálkoztak, és ezt mondogatták egymásnak: »Ki ez, hogy még a szélnek és tengernek is parancsol, és azok engedelmeskednek neki?«

A gerázai megszállott meggyógyítása

²⁶ Azután kikötöttek a gerázaiak földjén, amely Galileával átellenben van. ²⁷ Amint kilépett a partra, egy férfi jött eléje a városból, akiben ördögök voltak, és már régóta nem vett magára ruhát, sem házban nem lakott, hanem a sírboltokban. ²⁸ Amikor meglátta

τοῖς μνήμασιν. 28 ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μὴ με βασανίσῃς. 29 παρήγγειλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεύετο ἀλύσειν καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους. 30 ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Τί σοι ὄνομά ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν, Λεγιών, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ εἰς αὐτόν. 31 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. 32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἰκανῶν βοσκομένη ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. 33 ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπιύγη. 34 ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγονός ἐφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. 35 ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὔρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν ἰματισμένον καὶ σωφρονούντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. 36 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθεὶς. 37 καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γερασηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ὑπέστρεψεν. 38 ἐδεῖτο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν λέγων, 39 Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθεν καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. 40 Ἐν δὲ τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος, ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. 41 καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰαῖρος, καὶ οὗτος ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας [τοῦ] Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ, 42 ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὐτὴ ἀπέθνησεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπιγον αὐτόν. 43 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις [ἰατροῖς] προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον] οὐκ ἴσχυσεν ἀπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, 44 προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ρύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. 45 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἀψάμενός μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος, Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν. 46 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἥψατό μου τις, ἐγὼ γὰρ ἔγνω δύναμιν

Jézust, leborult előtte, és hangosan fölkiáltott: »Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságbeli Isten Fia? Kérlek, ne gyötörj engem!« 29 Mert parancsolt a tisztátalan léleknek, hogy menjen ki az emberből. Ugyanis már jó ideje hatalmába kerítette, láncokkal volt megkötözve, és bilincsekben őrizték, de elszaggatta a kötelékeket, s az ördög a pusztába űzte. 30 Jézus ekkor megkérdezte: »Mi a neved?« Azt felelte: »Légió«, mert sok ördög szállta meg. 31 Arra kérték, ne azt parancsolja, hogy a mélységbe menjenek.

32 Volt ott egy nagy disznócsorda, a hegyen legelészett. Kérték őt, engedje meg, hogy azokba menjenek. Megengedte nekik. 33 Az ördögök erre kimentek, megszállták a disznókat, mire a csorda lerohant a meredeken a tóba, és belefűlt. 34 A kondások, látva, hogy mi történt, elfutottak, és hírül vitték ezt a városba és a falvakba. 35 Az emberek kimentek, hogy lássák a történeteket. Amikor Jézushoz értek, ott találták azt az embert, akit az ördögök elhagytak, felöltözve és ép ésszel, amint ott űlt Jézus lábainál, és félelem fogta el őket. 36 Azok pedig, akik látták, elbeszélték nekik, hogyan szabadult meg az, akit az ördög zaklatott. 37 Ekkor a gerázaiak földjének egész lakossága arra kérte őt, hogy távozzék el tőlük; mert nagy félelem vett erőt rajtuk. Ő pedig bárkába szállt és visszatért. 38 Az a férfi pedig, akiből kimentek az ördögök, megkérte, hogy vele lehessen. De Jézus elküldte őt ezekkel a szavakkal: 39 »Térj csak vissza házádba, és beszéld el, milyen nagy dolgot cselekedett veled az Isten.« Az be is járta az egész várost, és hirdette, milyen nagy dolgot cselekedett vele Jézus.

Jairus lányának feltámasztása és egy beteg asszony meggyógyítása 40 Amikor Jézus visszatért, tömeg fogadta őt, mert mindnyájan vártak rá. 41 És íme, jött egy Jairus nevű férfi, aki a zsinagóga előljárója volt, és Jézus lábaihoz borulva kérte őt, hogy jöjjön a házába, 42 mert egyetlen lánya, aki mintegy tizenkét esztendő volt, haldoklik. Amíg ment, majdnem agyon-nyomta őt a tömeg. 43 Közben egy asszony, aki tizenkét esztendeje vérfolyásban szenvedett, és az orvosokra költötte minden vagyonát, de egyik sem tudta meggyógyítani, 44 odament hozzá hátulról, és megérintette a ruhája szegélyét. Rögtön megállt a vérfolyása. 45 Jézus így szólt: »Ki érintett meg engem?« Amikor mindnyájan tagadták, Péter így szólt: »Mester! A tömeg szorongat és lökdös téged.« 46 Jézus ezt felelte: »Valaki megérintett, mert éreztem, hogy erő ment ki belőlem.« 47 Ekkor az asszony látta, hogy nem maradt titokban. Remegve jött elő, a lábai elé borult, és bevallotta az egész nép előtt, hogy miért érintette meg őt, és hogy hogyan gyógyult meg azonnal. 48 Ő erre azt mondta neki: »Leányom! A hited

ἐξεληλυθυῖαν ἀπ' ἐμοῦ. 47 ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. 48 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θυγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. 49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου, μηκέτι σκύλλε τὸν διδάσκαλον. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ, Μὴ φοβοῦ, μόνον πιστεύσον, καὶ σωθήσεται. 51 ἔλθων δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφήκεν εἰσελθεῖν τινα σὺν αὐτῷ εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. 52 ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτὴν. ὁ δὲ εἶπεν, Μὴ κλαίετε, οὐ γὰρ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. 53 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. 54 αὐτὸς δὲ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων, Ἦ παῖς, ἔγειρε. 55 καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. 56 καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδεὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

§9 1 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν, 2 καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρῦσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι [τοὺς ἀσθενεῖς], 3 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ράβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον, μήτε [ἀνά] δύο χιτῶνας ἔχειν. 4 καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. 5 καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν κοινορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάσσετε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς. 6 ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ. 7 Ἦκουσεν δὲ Ἡρώδης ὁ τετραάρχης τὰ γινόμενα πάντα, καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινων ὅτι Ἰωάννης ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, 8 ὑπὸ τινων δὲ ὅτι Ἡλίας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 9 εἶπεν δὲ Ἡρώδης, Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δὲ ἐστὶν οὗτος περὶ οὗ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτησε ἰδεῖν αὐτόν. 10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν εἰς πόλιν καλουμένην Βηθσαιῖδά. 11 οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ ἀποδεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρειᾶν ἔχοντας θεραπείας ἰάτο. 12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἦρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπαν αὐτῷ, Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα

erre azt mondta neki: »Leányom! A hited meggyógyított téged! Menj békével!«

49 Még beszélt, amikor odajött valaki a zsinagóga vezetőjének házából, és azt mondta: »A lányod meghalt, ne fáraszd tovább a Mestert!« 50 Jézus azonban, amikor meghallotta ezt, így szólt hozzá: »Ne félj, csak higgy, és megmenekül!« 51 Mikor pedig a házba érkezett, senki másnak nem engedte meg, hogy bemenjen vele, csak Péternek, Jakabnak és Jánosnak, és a lány apjának és anyjának. 52 Mindnyájan sírtak és jajgattak a leány miatt. Ő így szólt hozzájuk: »Ne sírjatok! Nem halt meg a leány, csak alszik.« 53 Azok kinevették, mert tudták, hogy meghalt. 54 De ő megfogta a lány kezét, és hangosan felkiáltott: »Kislány, kelj föl!« 55 Erre visszatért a lány lelke, és rögtön fölkel. Ekkor szólt, hogy adjanak neki enni. 56 A szülei nagyon elcsodálózkodtak; ő pedig megparancsolta nekik, hogy senkinek se mondják el, ami történt.

9 A tizenkettő küldetése 1 Ezután összehívta a tizenkét apostolt, erőt és hatalmat adott nekik minden ördög felett, és a betegségek gyógyítására. 2 Majd elküldte őket, hogy hirdessék az Isten országát, és gyógyítsák meg a beteget. 3 Azt mondta nekik: »Semmit se vigyetek az útra, se botot, se táskát, se kenyert, se pénzt, és két ingetek se legyen! 4 Amelyik házba betértek, ott maradjatok, és onnan induljatok tovább! 5 Ha pedig valahol nem fogadnak be titeket, a várost elhagyva, még a lábatok porát is rázzátok le bizonyosságul ellenük!« 6 Útra keltek tehát, bejárták a falvakat, hirdették az evangéliumot, és gyógyítottak mindenütt.

Vélemények Jézusról 7 Heródes negyedes fejedelem hallott minderről, ami történt, és zavarban volt, mivel egyesek azt mondták: 8 »János támadt fel a halálból«, némelyek pedig, hogy »Illés jelent meg«, mások meg: »a régi próféták közül támadt fel valamelyik«. 9 Ekkor Heródes azt mondta: »Jánost lefejeztettem; kicsoda tehát ez, akiről ilyeneket hallok?« És látni akarta őt.

A tanítványok visszatérése; a kenyérszaporítás 10 Az apostolok visszatértek, és elbeszélték neki mindazt, amit cselekedtek. Azután velük együtt elvonult külön egy Betszaidának nevezett város közelébe. 11 Amikor a tömeg ezt megtudta, utánament. Ő magához engedte őket, beszélt nekik Isten országáról, és azokat, akiknek gyógyulásra volt szükségük, meggyógyította. 12 A nap azonban már lemenőben volt, ezért a tizenkettő odament hozzá, és azt mondták neki: »Bocsásd el a tömeget, hogy a környékbeli falvakba és tanyákra menjenek szállást

πορευθέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ ἄγρους καταλύσωσιν καὶ εὐρωσὶν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. **13** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ εἶπαν, Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ἄρτοι πέντε καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. **14** ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας [ὡσεὶ] ἀνά πεντήκοντα. **15** καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ κατέκλιναν ἅπαντας. **16** λαβῶν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. **17** καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἦρθη τὸ περισσεῦσαι αὐτοῖς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα. **18** Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας συνήσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; **19** οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν, Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. **20** εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ. **21** Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρηγγεῖλεν μηδεὶν λέγειν τοῦτο, **22** εἰπὼν ὅτι Δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. **23** Ἐλεγεν δὲ πρὸς πάντας, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. **24** ὃς γὰρ ἀν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἀν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. **25** τί γὰρ ὠφελείται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; **26** ὃς γὰρ ἀν ἐπαισχυνθῆ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. **27** λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶν τινες τῶν αὐτοῦ ἐστηκότων οἱ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. **28** Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ [καὶ] παραλαβῶν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. **29** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἰματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἕξαστράπτων. **30** καὶ ἰδὼν ἄνδρες δύο συνελάουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας, **31** οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἕξοδον αὐτοῦ ἣν ἠμελλεν πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. **32** ὁ δὲ

κörünyékbeli falvakba és tanyákra menjenek, szállást vegyenek és ennivalót keressenek, mert itt pusztaságban vagyunk.« **13** Ő azonban azt mondta nekik: »Ti adjatok nekik enni!« Azok ezt felelték: »Nincs több, mint öt kenyérünk és két halunk, hacsak nem megyünk el mi, és nem veszünk élelmet ennek az egész népnek.« **14** A férfiak ugyanis mintegy ötezren voltak. Ekkor azt mondta tanítványainak: »Telepítsétek le őket ötvenes csoportokban!« **15** Úgy is tettek, és letelepítették valamennyit. **16** Akkor fogta az öt kenyeret és a két halat, az égre tekintett, megáldotta, megtörte, és tanítványainak adta, hogy adják a tömegnek. **17** Mindnyájan ettek és jóllaktak. Azután fölszedték, amit meghagytak: tizenkét kosár kenyérdarabot.

Péter vallomása; Jézus első jövendölése a szenvedésről és a feltámadásról **18** Történt egyszer, hogy amikor egyedül imádkozott, és a tanítványok is vele voltak, megkérdezte őket: »Kinek tart engem a tömeg?« **19** Ők ezt felelték: »Egyesek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, mások pedig azt tartják, hogy a korábbi próféták közül támadt fel valaki.« **20** Azután megkérdezte tőlük: »Hát ti kinek tartotok engem?« Simon Péter válaszolt: »Az Isten Krisztusának.« **21** Ő pedig rájuk parancsolt, és meghagyta, hogy ezt senkinek se mondják el, és így szólott: **22** »Az Emberfiának sokat kell szenvednie, el kell, hogy vessék a vének, a papi fejedelmek és az írástudók, meg kell, hogy öljék, és harmadnapra föl kell támadnia.«

Jézus követése; az önmegtagadás **23** Azután mindenkihez szólott: »Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét minden nap, és kövessen engem. **24** Mert aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt; aki pedig elveszíti életét érte, megmenti azt. **25** Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, önmagát pedig elveszíti, vagy magára nézve kárt vall? **26** Mert aki szégyell engem és az én igéimet, azt az Emberfia is szégyellni fogja, amikor majd eljön a maga, az Atya és a szent angyalok dicsőségében. **27** Igazán mondom nektek: vannak az itt állók között egyesek, akik nem ízlelik meg a halált, amíg meg nem látják Isten országát.«

Jézus színeváltozása **28** Történt pedig e beszéd után mintegy nyolc nappal, hogy maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és felment a hegyre imádkozni. **29** Miközben imádkozott, arcának színe elváltozott, a ruházata fehér lett és fényben sugárzó. **30** És íme, két férfi beszélgetett vele, Mózes és Illés, **31** akik dicsőségben megjelentek, és beszéltek az ő eltávozásáról, amelyet Jeruzsálemben készült beteljesíteni. **32** Pétert és a vele lévőket elnyomta az álom. Amikor felébredtek, látták dicsőségét, és a két férfit, akik ott álltak vele. **33** És történt, hogy amikor

Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπὸ διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστώτας αὐτῷ. ³³ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηναὶς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεὶ καὶ μίαν Ἠλίᾳ, μὴ εἰδὼς ὁ λέγει. ³⁴ ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίαζεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν νεφέλην. ³⁵ καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἐκλελεγμένος, αὐτοῦ ἀκούετε. ³⁶ καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὐρέθη Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακαν. ³⁷ Ἐγένετο δὲ τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. ³⁸ καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐβόησεν λέγων, Διδάσκαλε, δέομαί σου ἐπιβλέψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενὴς μοί ἐστιν, ³⁹ καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτόν μετὰ ἀφροῦ καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρίβον αὐτόν. ⁴⁰ καὶ ἐδεήθη τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. ⁴¹ ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. ⁴² ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτόν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἴασατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτόν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ⁴³ ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίει εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ⁴⁴ θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους, ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. ⁴⁵ οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἰσθωνται αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτόν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. ⁴⁶ Εἰσηλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ⁴⁷ ὁ δὲ Ἰησοῦς εἰδὼς τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενος παιδίον ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, ⁴⁸ καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται, καὶ ὅς ἂν ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων οὗτός ἐστιν μέγας. ⁴⁹ Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἰδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. ⁵⁰ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ κωλύετε, ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἔστιν.

eltávoztak tőle, Péter ezt mondta Jézusnak: »Mester! Jó nekünk itt lenni! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!« Nem tudta ugyanis, hogy mit mond. ³⁴ Amíg ezeket mondta, felhő szállt le, és elborította őket. Amint a felhőbe jutottak, félelem fogta el őket. ³⁵ A felhőből szózat hallatszott: »Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok!« {**MTörv 18,15; Iz 42,1**}. ³⁶ Mikor a szózat elhangzott, Jézus ismét egyedül volt. Ők pedig hallgattak, és senkinek sem szóltak azokban a napokban mindarról, amit láttak.

Egy megszállott ifjú meggyógyítása ³⁷ Történt pedig a következő napon, hogy amint lementek a hegyről, nagy tömeg közeledett feléjük. ³⁸ És íme, a tömegeből felkiáltott egy férfi: »Mester! Kérlek, tekints egyetlen fiamra, hiszen csak ő van nekem! ³⁹ Íme, egy lélek ragadja meg őt, és hirtelen felkiált; úgy rángatja, hogy tajtézkzik tőle, s ritkán hagy fel a gyötrésével. ⁴⁰ Kértem tanítványaidat, hogy üzzék ki, de nem tudták.« ⁴¹ Jézus ezt felelte: »Ó, hitetlen és romlott nemzedék! Meddig legyek még veletek és meddig tűrjelek titeket? Vezesd ide a fiadat!« ⁴² Alighogy előjött, odacsapta őt az ördög, és összevissza rángatta. Jézus azonban ráparancsolt a tisztátalan lélekre, meggyógyította a gyermeket, és visszaadta apjának. ⁴³ Ekkor mindnyájan elcsodálkoztak Isten nagyságán.

Második jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról Mivel mindannyian csodálkoztak azon, amit tett, ő így szólt tanítványaihoz: ⁴⁴ »Jegyezzétek meg jól ezeket a szavakat: az Emberfiát az emberek kezébe adják.« ⁴⁵ Ők azonban nem értették ezt a beszédet. El volt rejtve előlük, hogy fel ne fogják, de nem merték őt kérdezni e beszéd felől.

A tanítványok vetélkedése ⁴⁶ Azután felmerült köztük a kérdés, hogy ki a nagyobb közülük. ⁴⁷ Jézus, aki ismerte szívük gondolatát, odahívott egy gyermeket, maga mellé állította, ⁴⁸ és azt mondta nekik: »Aki befogadja ezt a gyermeket az én nevemben, engem fogad be; és aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött. Mert aki a legkisebb mindnyájak között, az a legnagyobb.«

Az idegen csodatevő ⁴⁹ Ekkor János így szólt: »Mester! Láttunk valakit, aki a te nevedben ördögöket űzött, és megtiltottuk neki, mert nem követ téged velünk együtt.« ⁵⁰ Jézus azt felelte neki: »Ne tiltsátok meg; mert aki nincs ellenetek, veletek van.«

A JERUZSÁLEMBE VEZETŐ ÚTON: 9,51-19,27

Az igaz tanítványok: 9,51-13,21 **A szamaritánusok ellenségeskedése** ⁵¹ Történt pedig, hogy amikor közeledtek felvételének napjai, elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy. ⁵² Követeket

τῆς πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ¹² λέγω ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ¹³ Οὐαὶ σοι, Χοραζὶν· οὐαὶ σοι, Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμενοι μετενόησαν. ¹⁴ πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. ¹⁵ καὶ σύ, Καφαρναούμ, μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως τοῦ ἄδου καταβήσῃ. ¹⁶ Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με. ¹⁷ Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα [δύο] μετὰ χαρᾶς λέγοντες, Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. ¹⁸ εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.

¹⁹ ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πάσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. ²⁰ πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγγέγραπται ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²¹ Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο [ἐν] τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου. ²² Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ πατήρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ὃ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. ²³ Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν, Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. ²⁴ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφήται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν. ²⁵ Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν λέγων, Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω; ²⁶ ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; ²⁷ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης [τῆς] καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ²⁸ εἶπεν δὲ αὐτῷ, Ὅρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ καὶ ζῆση. ²⁹ ὁ δὲ θέλων δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Καὶ τίς ἐστὶν μου πλησίον; ³⁰ ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀνθρωπὸς τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ καὶ λησταῖς περιέπεσεν, οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον

sorsa azon a napon, mint annak a városnak.

Ítélet a hitetlen városok fölött ¹³ Jaj neked, Korozain! Jaj neked, Betsaida! Mert ha Tíruszban és Szidonban történtek volna a bennetek végbement csodák, már régen zsákban és hamuban ülve tartottak volna bűnbánatot. ¹⁴ De Tírusznak és Szidonnak könnyebb lesz a sorsa az ítéleten, mint nektek.

¹⁵ És te, Kafarnaum! *Vajon az égig fogsz emelkedni? Az alvilágba süllyedsz!* {**iz 14,13.15**}

¹⁶ Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket megvet, engem vet meg; aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki engem küldött.»

A tanítványok jutalma ¹⁷ Amikor a hetvenkettő visszatért, örömmel mondták: »Uram! Még az ördögök is engedelmeskednek nekünk a te nevedben!« ¹⁸ Ő azt felelte nekik: »Láttam a sátánt: mint a villám, úgy zuhant le az égből. ¹⁹ Íme, hatalmat adtam nektek, hogy kígyókon és skorpiókon járjatok, s minden ellenséges hatalmon, és semmi sem fog ártani nektek. ²⁰ De ne annak örüljete, hogy a lelkek engedelmeskednek nektek, hanem annak örüljete, hogy nevetek fel van írva a mennyekben.«

Jézus hálát ad az Atyának ²¹ Abban az órában Jézus felujjongott a Szentlélekben, és így szólt: »Aldalak téged, Atyám, mennynek és földnek Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és okosak elől, és feltártad a kicsinyeknek. Igen, Atyám, így tetszett neked. ²² Atyám mindent átadott nekem. Senki sem tudja, hogy ki a Fiú, csak az Atya; és azt sem, hogy ki az Atya, csak a Fiú, és akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni.«

A tanítványok boldogsága ²³ Majd külön a tanítványaihoz fordulva ezt mondta: »Boldog a szem, amely látja, amit ti láttok. ²⁴ Mert mondom nektek: sok próféta és király kívánta látni, amit ti láttok, és nem látta, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallotta.«

Az irgalmas szamaritánus ²⁵ Ekkor fölállt egy törvénytudó, hogy próbára tegye, és így szólt: »Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?« ²⁶ Ő ezt válaszolta neki: »Mi van írva a törvényben? Hogyan olvasod?« ²⁷ Az így felelt: »*Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, minden erődből és egész elmédből* {**MTörv 6,5**}; *felebarátodat pedig, mint önmagadat*« {**Lev 19,18**}. ²⁸ Erre ő így szólt: »Helyesen feleltél! Tedd ezt, és élni fogsz.« ²⁹ De az igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézust: »De ki az én felebarátom?«

³⁰ Jézus akkor így kezdett beszélni: »Egy ember Jeruzsálemből Jerikóba ment, és rablók kezébe került. Azok kifosztották, véresre verték, majd félholtan otthagyták és eltávoztak. ³¹ Történetesen egy pap ment azon az úton lefelé; látta, de

ἀφέντες ἡμιθανῆ. ³¹ κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινε ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρήλθεν. ³² ὁμοίως δὲ καὶ Λευίτης [γενόμενος] κατὰ τὸν τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρήλθεν. ³³ Σαμαρίτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη, ³⁴ καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτήνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. ³⁵ καὶ ἐπὶ τὴν αὐριον ἐκβαλὼν ἔδωκεν δύο δηνάρια τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν, Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσδαπανήσης ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. ³⁶ τίς τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπροσθέντος εἰς τοὺς ληστάς; ³⁷ ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως. ³⁸ Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς αὐτὸς εἰσήλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δὲ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτόν. ³⁹ καὶ τῆδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ, [ἧ] καὶ παρακαθεσθεῖσα πρὸς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ. ⁴⁰ ἡ δὲ Μάρθα περιεσπάτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστάσα δὲ εἶπεν, Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μόνην με κατέλιπεν διακονεῖν; εἶπε οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. ⁴¹ ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ κύριος, Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά, ⁴² ἐνὸς δὲ ἐστὶν χρεία· Μαριάμ γὰρ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο ἣτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται αὐτῆς.

§11 ¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπεν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. ² εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε, Πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. ³ τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν. ⁴ καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. ⁵ Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τίς ἐξ ὑμῶν ἔξει φίλον καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἶπη αὐτῷ, Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, ⁶ ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ. ⁷ κάκεινος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπη, Μὴ μοι κόπους παρέχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδιά μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. ⁸ λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι φίλον αὐτοῦ, διὰ γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρήζει. ⁹ καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὐρήσετε· κρούετε, καὶ

τοῦ ἄλλου. ³² Hasonlóképpen egy levita is, amikor ahhoz a helyhez ért és látta őt, elment mellette. ³³ Arra ment egy szamaritanus is. Amikor odaért hozzá és meglátta, megésett rajta a szíve. ³⁴ Odalépett hozzá, olajat és bort öntött a sebeire, és bekötözte; azután föltette teherhordó állatára, elvitte egy fogadóba és ápolta. ³⁵ Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadónak, és ezt mondta: 'Viseld gondját neki, és ha többet költenél, amikor visszatérek, megadom neked.' ³⁶ Mit gondolsz, e három közül melyik lett a felebarátja annak, aki a rablók kezébe került?« ³⁷ Az így felelt: »Az, aki irgalmasságot cselekedett vele.« Jézus erre azt mondta neki: »Menj, és te is hasonlóképpen cselekedjél!«

Mária és Márta ³⁸ Történt pedig, hogy amikor továbbmentek, betért egy faluba, ahol egy Márta nevű asszony befogadta őt házába. ³⁹ Volt neki egy Mária nevű húga, aki az Úr lábához ülve hallgatta szavait, ⁴⁰ Márta pedig sürgött-forgott a sok házi dologban. Egyszer csak megállt, és így szólt: »Uram! Nem törödsz vele, hogy a húgom egyedül hagy engem szolgálni? Szólj már neki, hogy segítsen!« ⁴¹ Az Úr ezt válaszolta neki: »Márta, Márta! Sok mindenre gondod van és sok mindennel törödsz, ⁴² pedig csak egy a szükséges. Mária a jobbik részt választotta, és nem is veszíti el soha.«

11 Az Úr imádsága ¹ Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott, és amint befejezte, tanítványai közül az egyik azt mondta neki: »Uram! Taníts meg minket imádkozni, ahogy János is megtanította tanítványait.« ² Erre azt válaszolta nekik: »Amikor imádkoztok, ezt mondjátok:

Atyánk! Szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod!

³ Mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponta,

⁴ és bocsásd meg a bűneinket, miképpen mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek, és ne vígy minket kísértésbe.«

Példabeszéd a könyörgő barátról ⁵ Azután így szólt hozzájuk: »Ha közületek valamelyiknek barátja van, és az odamegy hozzá éjfélkor, s azt mondja neki: 'Barátom! Adj nekem kölcsön három kenyeret, ⁶ mert egy barátom érkezett az útról hozzánk, és nincs mit adnom neki'; ⁷ a másik viszont belülről ezt feleli: 'Ne zavarj, az ajtó már be van zárva, gyermekeim is ágyban vannak velem együtt, nem kelhetek föl, hogy adjak neked!' ⁸ Mondom nektek: ha nem is kelne föl, hogy adjon neki azért, mert a

ἀνοιγῆσεται ὑμῖν. ¹⁰ πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοίγ[η]σεται. ¹¹ τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἰχθύν, καὶ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν αὐτῷ ἐπιδώσει; ¹² ἢ καὶ αἰτήσῃ ὦν, ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; ¹³ εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πῶσω μᾶλλον ὁ πατὴρ [ὁ] ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν. ¹⁴ Καὶ ἦν ἐκβάλλον δαιμόνιον [καὶ αὐτὸ ἦν] κωφόν· ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. ¹⁵ τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, Ἐν Βεελζεβούλ τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. ¹⁶ ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ. ¹⁷ αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. ¹⁸ εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθῆσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. ¹⁹ εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ ἔσονται. ²⁰ εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ [ἐγὼ] ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ²¹ ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. ²² ἐπὶ δὲ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει ἐφ' ἣ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. ²³ ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. ²⁴ Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὐρίσκον, [τότε] λέγει, Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. ²⁵ καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. ²⁶ τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ ἐπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεῖρονα τῶν πρώτων. ²⁷ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ, Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. ²⁸ αὐτὸς δὲ εἶπεν, Μενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες. ²⁹ Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροισμένων ἤρξατο λέγειν, Ἡ γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρὰ ἐστίν· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωῆ. ³⁰ καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωῆς τοῖς Νινευίταις σημεῖον, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. ³¹ βασιλίσσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ

ha nem is kelne föl, hogy adjon neki azért, mert a barátja, mégis, alkalmatlankodása miatt fölkel, és ad neki annyit, amennyire szüksége van.

Bizalom az imádságban ⁹ Ezért mondom nektek: Kérjétek, és adni fognak nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és ajtót nyitnak nektek. ¹⁰ Mert mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtót nyitnak. ¹¹ Melyik az az apa közületek, aki, ha a fia halat kér, hal helyett kígyót ad neki? ¹² Vagy ha tojáást kér, talán skorpiót nyújt neki? ¹³ Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jó ajándékokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább adja a Szentlelket mennyei Atyátok azoknak, akik kérik tőle!«

Jézus önigazolása ¹⁴ Egyszer kiűzött egy ördögöt, amely néma volt. Amikor az ördög kiment, a néma megszólalt, a tömeg pedig elcsodálkozott. ¹⁵ De közülük néhányan így szóltak: »Az ördögök fejedelme, Belzebub által űzi ki az ördögöket.« ¹⁶ Mások pedig égi jelet kértek tőle, hogy kísértsék. ¹⁷ Ő azonban látta gondolataikat, és ezt mondta nekik: »Minden ország, amely önmagával meghasonlott, elpusztul, és ház házra omlik. ¹⁸ Ha tehát a sátán meghasonlott önmagával, hogyan állhat fenn az ő országa? Azt mondjátok, hogy én Belzebub által űzöm ki az ördögöket. ¹⁹ De ha én Belzebub által űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által űzik ki? Ők lesznek tehát a ti bíráitok. ²⁰ De ha én Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, biztosan elérkezett hozzátok az Isten országa.

²¹ Amikor az erős fegyverrel őrzi a házát, biztonságban van a vagyona. ²² De ha nála erősebb jön, legyőzi őt, elveszi összes fegyverzetét, amelyben bízott, és elosztja zsákmányát.

²³ Aki nincs velem, ellenem van, s aki nem gyűjt velem, az szétszór.

A tisztátalan lelkekről ²⁴ Mikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélküli helyeken jár, és nyugalmat keres; mivel azonban nem talál, így szól: 'Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem'. ²⁵ Amikor megérkezik, kisöpörve találja azt és fölékesítve. ²⁶ Akkor elmegy, magához vesz hét más lelket, magánál gonoszabbakat, bemennek, és ott laknak. Annak az embernek az utóbbi állapota pedig rosszabb lesz az előzőnél.«

Isten szavának hallgatóiról ²⁷ Történt pedig, hogy amikor ezeket mondta, a tömegből felkiáltott egy asszony: »Boldog a méh, amely hordozott, és az emlők, amelyeket szoptál!« ²⁸ Erre ő azt mondta: »Inkább azok a boldogok, akik Isten szavát hallgatják, és megtartják azt!«

Jézus nem ad jelet ²⁹ Amikor a tömeg összesereglett, így kezdett beszélni: »Ez a nemzedék

κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομώντος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομώντος ᾧδε. 32 ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινουσὶν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ᾧδε. 33 Οὐδεὶς λύχνον ἄψας εἰς κρύπτην τίθησιν [οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον] ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φῶς βλέπωσιν. 34 ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός σου. ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾦ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ ποιηρὸς ᾦ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. 35 σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. 36 εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον μέρος τι σκοτεινόν, ἔσται φωτεινόν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε. 37 Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἐρωτᾷ αὐτὸν Φαρισαῖος ὅπως ἀριστήση παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 38 ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. 39 εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν, Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας. 40 ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; 41 πλὴν τὰ ἐνόητα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστίν. 42 ἀλλὰ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ· ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι κάκεῖνα μὴ παρεῖναι. 43 οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. 44 οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι [οἱ] περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἶδασιν. 45 Ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. 46 ὁ δὲ εἶπεν, Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. 47 οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. 48 ἄρα μάρτυρές ἐστε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε. 49 διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν, Ἀποστελῶ εἰς αὐτούς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ διώξουσιν, 50 ἵνα ἐκκηχυμένον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, 51 ἀπὸ αἵματος Ἀβελ ἕως αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναί,

gonosz nemzedék. Jelet kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás próféta jelét. 30 Mert amint Jónás jel volt a niniveiek számára, az Emberfia is az lesz ennek a nemzedéknek. 31 Dél királynője {1 Kir 10,1-10} felkel majd az ítéleten e nemzedék embereivel, és elítéli őket, mert ő eljött a föld széléről, hogy meghallgassa Salamon bölcsességét, és íme, nagyobb van itt Salamonnál. 32 A ninivei férfiak felállnak majd az ítéleten e nemzedékkel, és elítélik, mert ők Jónás szavára bűnbánatot tartottak {Jón 3,5}; és íme, nagyobb van itt Jónásnál.

A világosságról és a szemről 33 Senki sem gyújt lámpát azért, hogy elrejtse, vagy a véka alá tegye, hanem a tartóra, hogy akik bemennek, lássák a világosságot. 34 Tested világa a szemed: ha a szemed jó, az egész tested világos; ha pedig rossz, a tested is sötét. 35 Vigyázz tehát, hogy a világosság, amely benned van, sötétség ne legyen. 36 Ha tehát tested egészen világos, nincs benne semmi sötétség, egészen világos lesz, mint amikor a lámpa ragyogásával megvilágít téged.«

A farizeusok és írástudók megfeddése 37 Miközben beszélt, egy farizeus megkérte, hogy ebédeljen nála. Ő bement hozzá, és asztalhoz ült. 38 A farizeus pedig megütközött magában, amikor látta, hogy evés előtt nem mosott kezét. 39 Ekkor az Úr azt mondta neki: »Ti farizeusok ugye megtisztítjátok a pohár és tányér külsejét? A bensőtök azonban tele van rablással és gonosszággal. 40 Esztelenek! Aki a külsőt alkotta, nem az alkotta a bensőt is? 41 Ami bennetek van, abból adjatok alamizsnát, és akkor minden tiszta lesz számotokra. 42 De jaj nektek, farizeusok! Mert tizedet adtok a mentából, a rutából és minden veteményből, de elhanyagoljátok Isten ítéletét és szeretetét. Ezeket meg kellene tenni, és amazokat sem elhanyagolni. 43 Jaj nektek, farizeusok! Mert szeretitek a főhelyeket a zsinagógában, és a köszöntéseket a piacon. 44 Jaj nektek, mert olyanok vagytok, mint a jeltelen sírok, amelyek fölött emberek járnak, anélkül, hogy tudnának róla.«

45 Erre a törvénytudók közül az egyik ezt mondta neki: »Mester! Ha ezt mondod, minket is gyalázol.« 46 Ő ezt felelte neki: »Jaj nektek is, törvénytudók! Mert elviselhetetlen terheket raktok az emberekre, magatok pedig egy ujjatokkal sem érintitek a terheket. 47 Jaj nektek, mert síremlékeket emeltek a prófétáknak, atyáitok pedig megölték őket. 48 Ezáltal tanúsítjátok, hogy egyetértetek atyáitok tetteivel; mert azok megölték őket, ti pedig a sírjaikat építitek. 49 Azért mondta Isten bölcsessége is: Prófétaikat és apostolokat küldök hozzájuk, de közülük egyeseket megölnék és üldöznek, 50 hogy számon lehessen kérni e nemzedéktől minden próféta

λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. ⁵² οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. ⁵³ Κάκειθεν ἐξεληθόντος αὐτοῦ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, ⁵⁴ ἐνεδρεύοντες αὐτὸν θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

§12 ¹ Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον, Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης, ἣτις ἐστὶν ὑπόκρισις, τῶν Φαρισαίων. ² οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτόν ὃ οὐ γνωσθήσεται. ³ ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὐς ἐλάλησατε ἐν τοῖς ταμείοις κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων. ⁴ Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἔχοντων περισσώτερόν τι ποιῆσαι. ⁵ ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. ⁶ οὐχὶ πέντε στρουθία πωλοῦνται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλεησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ⁷ ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. ⁸ Λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. ⁹ ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. ¹⁰ καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. ¹¹ ὅταν δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἶπητε. ¹² τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν. ¹³ εἶπεν δὲ τις ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ, Διδάσκαλε, εἶπέ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. ¹⁴ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; ¹⁵ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Ὁράτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἢ ζωῇ αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ. ¹⁶ εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων, Ἄνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. ¹⁷ καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων, Τί ποιήσω, ὅτι

vérét, amelyet kiontottak a világ kezdetétől, ⁵¹ Abel vérétől Zakariás véréig, aki az oltár és a templom között veszett el. Bizony, mondom nektek: számon fogják kérni mindezt ettől a nemzedéktől. ⁵² Jaj nektek, törvénytudók! Mert elvettétek a tudás kulcsát, magatok nem mentetek be, s a bemenőket is megakadályozzátok.«

⁵³ Amikor kiment onnan, az írástudók és a farizeusok nagyon felháborodtak, és sok mindenről kezdték őt faggatni. ⁵⁴ Azt lesték, hogy beszédeiben valamin rajtakapják.

12 Óvás a farizeusok képmutatásától ¹ Amikor olyan nagy tömeg gyűlt össze körülötte, hogy csaknem legázolták egymást, először csak a tanítványaihoz kezdett beszélni: »Óvakodjatok a farizeusok kovászatól, vagyis a képmutatástól. ² Semmi sincs elrejtve, ami nyilvánosságra ne jutna, és nincs olyan titok, ami ki ne tudódna. ³ Ezért amit sötétben mondtatok, fényes nappal halljátok majd vissza, és amit a belső szobában fülbe súgtatok, a háztetőkről fogják hirdetni.

Ne féljete! ⁴ Nektek, barátaimnak mondom: Ne féljete azoktól, akik megölik a testet, de semmi többet nem tehetnek. ⁵ Megmondom én nektek, kitől féljete: Féljete attól, akinek, miután megölt, hatalma van a kárhozatra vetni. Igen, mondom nektek: tőle féljete. ⁶ Őt verebet ugye két fillérért adnak? Isten mégsem feledkezik meg egyről sem közülük. ⁷ Nektek pedig még a fejetek hajszálai is mind számon vannak tartva. Ne féljete tehát: sokkal értékesebbek vagytok ti akárhány verébnél.

⁸ Mondom pedig nektek: Aki megvall engem az emberek előtt, azt az Emberfia is megvallja majd Isten angyalai előtt. ⁹ Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt ő is megtagadja majd Isten angyalai előtt.

¹⁰ Ha valaki az Emberfia ellen szól, bocsánatot nyer; de aki a Szentlelket káromolja, annak nincs bocsánat.

¹¹ Mikor pedig a zsinagógába, előljárók és hatóságok elé hurcolnak benneteket, ne aggódjatok azon, hogy hogyan és mivel védekezzetek, vagy mit mondjatok, ¹² mert a Szentlélek megtanít benneteket abban az órában, hogy mit kell mondanotok.«

Példázat a gazdag hamis biztonságáról ¹³ Valaki megszólította a tömegeből: »Mester! Mondd testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget!« ¹⁴ Ő azt felelte neki: »Ember! Ki tett engem bíróná vagy végrehajtóvá közöttetek?« ¹⁵ Aztán így szólt hozzájuk: »Vigyázzatok és őrizzétek minden kapzsiságtól, mert nem a vagyonban való bővelkedéstől függ az ember élete.« ¹⁶ Példabeszédet is mondott nekik: »Egy gazdag embernek a földje

οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; **18** καὶ εἶπεν, Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συναῶμαι ἐκεῖ πάντα τὸν σίτον καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, **19** καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. **20** εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός, Ἀφρων, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἄ δε ἡτοίμασας, τί τι ἔσται; **21** οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν. **22** εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς [αὐτοῦ], Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνάτε τῇ ψυχῇ τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύσηθε. **23** ἡ γὰρ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. **24** κατανοήσατε τοὺς κόρακας ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσω μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν. **25** τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ προσθεῖναι πῆχυν; **26** εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνάτε; **27** κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νῆθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. **28** εἰ δὲ ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον καὶ αὐριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέζει, πόσω μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι. **29** καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίνητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε· **30** ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ ὁ πατήρ οἶδεν ὅτι χρῆζετε τούτων. **31** πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν. **32** Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον, ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατήρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. **33** Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτῃς οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σῆς διαφθείρει· **34** ὅπου γάρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. **35** Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι, **36** καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοιξοσιν αὐτῷ. **37** μακάριοι οἱ δούλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὐρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζῶσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. **38** ἄν ἐν τῇ δευτέρᾳ ἄν ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὐρη οὕτως, μακάριοι εἰσιν ἐκεῖνοι. **39** τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ἡδὲ ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα ὥρα ὁ κλέπτῃς ἔρχεται, οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. **40** καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἑτοιμοί, ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς

βόσῃς ἑστέ· ἡμέρη ἔτι καὶ ἡδὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται· ἅπασι δὲ τὸ ἔσθῃν δεῖ. **17** Akkor így gondolkozott magában: 'Mit tegyek? Nincs hová gyűjtem a termésemet.' **18** Majd azt mondta: 'Ezt fogom tenni: Lebontom magtárainkat, nagyobbakat építek, és oda gyűjtöm minden termésemet és vagyonomat. **19** Azután azt mondom lelkennek: 'Én lelken! Van sok javad, sok esztendőre eltéve; nyugodjál, egyél, igyál, élvezd az életet!'**20** Isten azonban így szolt hozzá: 'Esztelen! Még az éjjel számon kériktől lelkedet. Kie lesz mindaz, amit szereztél?'**21** Így jár az, aki kincset gyűjt magának, és nem az Istenben gazdag.«

A gondok és a bizalom **22** Majd így szolt tanítványaihoz: »Ezért azt mondom nektek: Ne aggódjatok életetek miatt, hogy mit egyetek, se a testetek miatt, hogy mibe öltözzetek.**23** Az élet több az edednél, és a test a ruháznál.**24** Nézzétek a hollókat! Nem vetnek, nem aratnak, nincs kamrájuk, sem magtárak, és az Isten táplálja őket. Mennyivel többet értek ti akárhány madárnál!**25** Aggodalmaskodásával ki adhat közületek az életéhez akár egy arasznyit is?**26** Ha tehát a legkisebb dologra sem vagytok képesek, a többi miatt miért aggódtok?**27** Nézzétek a lilimokat, hogyan növekednek! Nem fonnak és nem szónak; mégis, mondom nektek: Salamon teljes dicsőségében sem volt úgy öltözve, mint egy ezek közül.**28** Ha pedig a mező fűvét, amely ma van, és holnap a kemencébe vetik, Isten így ruházza, mennyivel inkább titeket, kicsinyhitűek!**29** Ne keressétek tehát, hogy mit egyetek vagy mit igyatok, és ne nyugtalankodjatok, **30** mert ezeket a pogányok keresik a világban. Atyátok azonban tudja, hogy szükségetek van ezekre. **31** Ti keressétek csak az ő országát, és mindezt megkapjátok hozzá.

32 Ne félj, te kisdéd nyáj, mert úgy tetszett Atyátoknak, hogy nektek adja az országot.

Az igazi kincsről **33** Adjátok el, amitek van, és adjátok oda adomány gyanánt; készítsétek magatoknak el nem avuló erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol a tolvaj nem fér hozzá, és a moly meg nem rágja. **34** Mert ahol a kincsetek, ott lesz a szívetek is.

Példabeszéd a hűséges és a gonosz szolgáról **35** Legyen a csípőtök felővezve, a lámpásokat pedig meggyújtva. **36** Hasonlítsatok azokhoz az emberekhez, akik urukat várják, mikor visszatér a menyegzőről, hogy mihelyt jön és zörget, azonnal ajtót nyissanak neki. **37** Boldogok azok a szolgák, akiket az úr ébren talál, amikor megérkezik. Bizony, mondom nektek: felővezi magát, asztalhoz ülteti őket, aztán megy, és kiszolgálja őket. **38** S ha a második őrváltáskor vagy a harmadik őrváltáskor jön, és így találja őket, boldogok azok a szolgák.

τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. ⁴¹ Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας; ⁴² καὶ εἶπεν ὁ κύριος, Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος ὁ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ [τῷ] σιτομέτριον; ⁴³ μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα οὕτως. ⁴⁴ ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ⁴⁵ ἐὰν δὲ εἶπῃ ὁ δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξῃται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι, ⁴⁶ ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκεῖνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. ⁴⁷ ἐκεῖνος δὲ ὁ δούλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ ἐτοιμάσας ἢ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρῆσεται πολλὰς. ⁴⁸ ὁ δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρῆσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ὧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ὧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. ⁴⁹ Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἢ δὴ ἀνήφθῃ. ⁵⁰ βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως ὅτου τελεσθῇ. ⁵¹ δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. ⁵² ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἐνὶ οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν, ⁵³ διαμερισθήσονται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ τὴν θυγατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ τὴν μητέρα, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν. ⁵⁴ Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις, Ὅταν ἴδητε [τὴν] νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε ὅτι Ὅμβρος ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτως. ⁵⁵ καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι Καύσων ἔσται, καὶ γίνεται. ⁵⁶ ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν καιρὸν δὲ τοῦτον πῶς οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν; ⁵⁷ τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; ⁵⁸ ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτής σε παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰς φυλακὴν. ⁵⁹ λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

§13 ¹ Παρήσαν δὲ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξεν μετὰ

³⁹ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴⁰ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴¹ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴² Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴³ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴⁴ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴⁵ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴⁶ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴⁷ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴⁸ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁴⁹ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵⁰ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵¹ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵² Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵³ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵⁴ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵⁵ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵⁶ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵⁷ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵⁸ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν. ⁵⁹ Αὐτὸν ἰσχυροποιήσατε: ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν, ἀλλὰ ἡμεῖς οὐκ ἐπινοοῦμεν.

⁴¹ Péter ekkor megkérdezte: »Uram! Nekünk mondasz ezt a példabeszédet, vagy mindenkinek?«

⁴² Az Úr így válaszolt: »Mit gondolsz, ki az a hű és okos intéző, akit az úr a háza népe fölé rendel, hogy idejében kiadja részüket az élelemből? ⁴³ Boldog az a szolga, akit ura ebben a munkában talál, amikor megérkezik. ⁴⁴ Bizony, mondom nektek: minden vagyona fölé rendeli őt. ⁴⁵ De ha ez a szolga azt mondja magában: 'Késik az én uram', és verni kezdi a szolgálkat és szolgálókat, eszik-iszik és részegeskedik, ⁴⁶ megjön annak a szolgának az ura azon a napon, amelyen nem várja, és abban az órában, amelyet nem ismer. Elkergeti őt, és a hűtlenek sorsára juttatja. ⁴⁷ Az a szolga pedig, aki ismerte ura akaratát, és nem készült vagy nem cselekedett akarata szerint, sok verést fog kapni. ⁴⁸ Aki pedig nem ismerte, és úgy tette azt, amiért büntetést érdemel, kevesebb verést kap. Mert attól, akinek sokat adtak, sokat fognak követelni, és attól, akire sokat bíztak, többet fognak számon kérni.

Döntés Jézus mellett ⁴⁹ Azért jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre; s mennyire szeretném, ha már fellobbanna! ⁵⁰ Keresztséggel kell megkeresztelkednem, és mennyire vágyom utána, amíg be nem teljesedik! ⁵¹ Azt gondoljátok talán: azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Mondom nektek: nem, hanem széthúzást. ⁵² Mert mostantól fogva ha öten lesznek egy házban, meghasonlanak, hárman kettő ellen, és ketten három ellen. ⁵³ Meghasonlik az apa a fiával és a *fiú az apjával*; az anya a lányával és a *lány az anyjával*; az anyós a menyével és a *meny az anyósával*« {Mik 7,6}.

Az idők jelei ⁵⁴ Ezután a tömeghez is szólt: »Amikor látjátok, hogy nyugatról felhő támad, mindjárt azt mondjátok: 'Jön az eső', és úgy is lesz; ⁵⁵ amikor délről fúj a szél, azt mondjátok: 'Forróság lesz', és meglesz. ⁵⁶ Képmutatók! Az ég és föld jeleiből tudtok következtetni, ezt az időt miért nem tudjátok hát megítélni? ⁵⁷ Miért nem jöttök rá magatok, hogy mi az igazságos?

A kiengesztelődésről ⁵⁸ Mikor pedig ellenfeleddel az elöljáróhoz mérsz, útközben igyekezz megegyezni vele, nehogy a bíróhoz hurcoljon, s a bíró átadjon a börtönőrnek, a börtönőr pedig tömlöcbe vessen. ⁵⁹ Mondom neked, ki nem jössz onnan, míg az utolsó fillért is meg nem fizeted.«

13 Felhívás a megtérésre ¹ Éppen abban az időben voltak ott néhányan, akik hírt hoztak neki azokról a galileaiakról, akiknek a vérét Pilátus az

τῶν θυσιῶν αὐτῶν. ²καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν; ³οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήτε πάντες ὁμοίως ἀπολείσθε. ⁴ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτῶ ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ; ⁵οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήτε πάντες ὡσαύτως ἀπολείσθε. ⁶Ἐλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν· Συκὴν εἶχεν τις πεφυτευμένη ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. ⁷εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, Ἴδου τρία ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὗρίσκω. ἔκκοψον [οὖν] αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; ⁹καὶ μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰς τὸ μέλλον· εἰ δὲ μή γε, ἐκκόψεις αὐτήν. ¹⁰Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασις. ¹¹καὶ ἰδοὺ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δεκαοκτῶ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. ¹²ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ, Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου, ¹³καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. ¹⁴ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυναγωγός, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ὅτι Ἐξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν αὐταῖς οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. ¹⁵ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος καὶ εἶπεν, Ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βῶν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ¹⁶ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβραάμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτῶ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ¹⁷καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατησχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ. ¹⁸Ἐλεγεν οὖν, Τίτι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίτι ὁμοιώσω αὐτήν; ¹⁹ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ἠῤῥησεν καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. ²⁰καὶ πάλιν εἶπεν, Τίτι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; ²¹ὁμοία ἐστὶν ζύμη, ἣν λαβοῦσα γυνὴ [ἐν]έκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. ²²καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱεροσόλυμα. ²³εἶπεν δὲ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, ²⁴Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς θύρας, ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν,

ἀλδοζατुकéβαλ vegyítette. ²Ὁ ezt felelte nekik: »Azt hiszitek, hogy ezek a galileaiak bűnösebbek voltak a többi galileainál, mivel mindezt elszenvedték? ³Mondom nektek: Nem! De ha nem tartotok bűnbánatot, mindnyájan ugyanígy elvesztek. ⁴Vagy az a tizenennyolc, akire Silóében rádólt a torony, és megölte őket? Azt hiszitek, hogy vétkesebbek voltak minden más embernél, aki Jeruzsálemben lakik? ⁵Mondom nektek: Nem! De ha nem tartotok bűnbánatot, mindnyájan ugyanígy elvesztek.«

⁶Aztán ezt a példabeszédet mondta: »Egy embernek volt egy fügefafa a szőlőjében. Kiment, gyümölcsöt keresett rajta, de nem talált. ⁷Ezért így szólt az intézőjéhez: 'Íme, három esztendeje, hogy ide járok, gyümölcsöt keresek ezen a fügefán, de nem találok. Vágd ki, miért foglalja hiába a földet?' ⁸De az így felelt neki: 'Uram! Hagyd meg még ebben az évben, amíg körülásom és megtrágyázom, ⁹hátha gyümölcsöt hoz jövőre; ha pedig nem, akkor vágd ki.'«

Egy asszony meggyógyítása szombaton

¹⁰Egyszer valamelyik zsinagógában tanított szombaton. ¹¹És íme, volt ott egy asszony, akiben tizenennyolc éve lakott a betegség lelke. Annyira meggörnyedt, hogy egyáltalán nem tudott felegyenesedni. ¹²Amikor Jézus meglátta, odahívta, és azt mondta neki: »Asszony! Megszabadultál betegségedtől.« ¹³Rátette a kezét, mire az rögtön felegyenesedett, és dicsőítette Istent.

¹⁴Ekkor megszólalt a zsinagóga előjárója. Azon méltatlankodva, hogy Jézus szombaton gyógyított, ezt mondta a tömegnek: »Hat nap van, amikor dolgozni kell; azokon jöjjetek hát és gyógyíttassátok magatokat, ne pedig szombaton!« ¹⁵Az Úr ezt felelte neki: »Képmutatók! Nem oldja-e el mindegyitek szombaton az ökrét vagy a szamarát a jászoltól, és nem viszi-e itatni? ¹⁶Ábrahámnak ezt a leányát pedig, akit immár tizenennyolc éve megkötözve tart a sátán, nem kellett-e szombaton föloldani ettől a köteléktől?« ¹⁷Amint ezt elmondta, megszegyenült minden ellenfele, s az egész nép örvendezett a csodás dolgokon, amiket cselekedett.

Példabeszéd a mustármagról

¹⁸Akkor így szólt: »Mihez hasonló az Isten országa, mihez hasonlítsam? ¹⁹Hasonló a mustármaghoz, amelyet egy ember fogott, és elvetett a kertjében. Azután felnövekedett és fává lett, úgyhogy az égi madarak az ágai közt fészkeltek« {Dán 4,8k.18}.

Példabeszéd a kovásról

²⁰Aztán így folytatta: »Mihez hasonlítsam Isten országát? ²¹Hasonló a kovászhoz, amelyet fogott az asszony, belekeverte három mérő lisztbe, amíg az egész meg nem kelt.«

Isten országának új rendjéről 13,22-19,27

στενῆς θύρας, ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. ²⁵ ἄφ' οὗ ἂν ἐγερθῆ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἕξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες, Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. ²⁶ τότε ἄρξεσθε λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας· ²⁷ καὶ ἐρεῖ λέγων ὑμῖν, Οὐκ οἶδα [ὑμᾶς] πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ, πάντες ἐργάται ἀδικίας. ²⁸ ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψεσθε Ἄβραᾶμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἕξω. ²⁹ καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ³⁰ καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἱ ἔσονται ἔσχατοι. ³¹ Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσήλθάν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ, Ἐξέλθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. ³² καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ, Ἴδου ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἀποτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. ³³ πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἕξω Ἱερουσαλήμ. ³⁴ Ἱερουσαλήμ Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὡς τρόπον ὄρνιθ τὴν ἐαυτῆς νοσοῦσαν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. ³⁵ ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν. λέγω [δὲ] ὑμῖν, οὐ μὴ ἴδητέ με ἕως [ἤξει ὅτε] εἴπητε, Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

§14 ¹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων [τῶν] Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. ² καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ³ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων, Ἐξεστὶν τῷ σαββάτῳ θεραπεῦσαι ἢ οὐ; ⁴ οἱ δὲ ἠσύχασαν. καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτόν καὶ ἀπέλυσεν. ⁵ καὶ πρὸς αὐτοὺς εἶπεν, Τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτόν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; ⁶ καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι πρὸς ταῦτα. ⁷ Ἐλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξείλεγοντο, λέγων

A szűk és a zárt kapuk ²² Ezután bejárta a városokat és falvakat, és tanított, Jeruzsálem felé haladva. ²³ Közben valaki megkérdezte tőle: »Uram! Kevesen vannak-e, akik üdvözülnek?« Ő ezt felelte nekik: ²⁴ »Igyekeztek a szűk kapun bemenni, mert mondom nektek: sokan akarnak majd bemenni, de nem tudnak. ²⁵ Amikor a családapa már felkel és bezárja az ajtót, ti kívül állva zörgetni kezdtek az ajtón, és azt mondjátok: 'Uram! Nyisd ki nekünk!' Ő ezt feleli majd nektek: 'Nem tudom, honnan valók vagytok.' ²⁶ Akkor ti ezt kezditek majd mondogatni: 'Előtted ettünk és ittunk, és a mi utcáinkon tanítottál.' ²⁷ Ő erre azt feleli nektek: 'Nem ismerlek titeket, hogy honnan valók vagytok! Távozzatok tőlem mindnyájan, ti gonosztevők!' {Zsolt 6,9} ²⁸ Lesz majd sírás és fogcsikorgatás, amikor látni fogjátok Ábrahámot, Izsákot és Jákobot és az összes prófétát Isten országában, magatokat pedig kirekesztve. ²⁹ Jönnek majd napkeletről és napnyugatról, északról és délről, és letelepszének az Isten országában. ³⁰ Mert íme, vannak utolsók, akikből elsők lesznek, és vannak elsők, akikből utolsók lesznek.«

Jézus elhagyja Galileát ³¹ Még abban az órában odajött hozzá néhány farizeus, és azt mondta neki: »Menj el, távozz innen, mert Heródes meg akar ölni.« ³² Ő azt mondta nekik: »Menjetek, mondjátok meg annak a rókanak: Íme, ördögöket űzök és gyógyítok, ma és holnap, és harmadnap befejezem. ³³ De ma, holnap és a következő napon úton kell lennem; mert nem lehet, hogy próféta Jeruzsálemben kívül vesszen el.

Jeruzsálem megfeddése ³⁴ Jeruzsálem, Jeruzsálem! Te megölsz a prófétákat, és megkövezed azokat, akiket hozzád küldtek! Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, mint a tyúk a csibéit a szárnyai alá, de ti nem akartátok. ³⁵ Íme, *elhagyatott lesz a házatok*. Mondom nektek, nem láttok engem, amíg el nem jön az idő, amikor majd ezt mondjátok: 'Áldott, aki az Úr nevében jön!' {Zsolt 118,26}.

14 Egy vízkóros ember meggyógyítása szombaton ¹ Történt pedig, hogy Jézus szombaton az egyik vezető farizeus házába ment étkezni, és azok figyelték őt. ² Ott egy vízkóros ember került elébe. ³ Ekkor Jézus megkérdezte a törvénytudóktól és a farizeusoktól: »Szabad-e szombaton gyógyítani vagy nem?« ⁴ Azok csak hallgattak. Erre megérintette a beteget, meggyógyította, és elbocsátotta. ⁵ Aztán így szólt hozzájuk: »Ha közületek valakinek a fia vagy az ökre kútba esik, nem húzza-e ki rögtön, akár szombaton is?« ⁶ Erre nem tudtak mit felelni.

A szerénységről ⁷ A meghívottaknak pedig példabeszédet mondott, mert megfigyelte, hogy hogyan válogatják az első helyeket Ezt mondta

πρὸς αὐτούς, ⁸ Ὃταν κληθῆς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῆς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ἢ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, ⁹ καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι, Δὸς τούτῳ τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ μετὰ αἰσχύνῃς τὸν ἕσχατον τόπον κατέχειν. ¹⁰ ἄλλ' ὅταν κληθῆς πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἕσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἐλθῇ ὁ κεκληκὼς σε ἐρεῖ σοι, Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον πάντων τῶν συνανακειμένων σοι. ¹¹ ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. ¹² Ἐλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκώτι αὐτόν, Ὃταν ποιῆς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίου, μήποτε καὶ αὐτοὶ ἀντικαλέσωσίν σε καὶ γένηται ἀνταπόδομά σοι. ¹³ ἄλλ' ὅταν δοχὴν ποιῆς, κάλει πτωχοὺς, ἀναπίρους, χωλοὺς, τυφλοὺς. ¹⁴ καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι, ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. ¹⁵ Ἀκούσας δὲ τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος ὅστις φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ¹⁶ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνθρωπὸς τις ἐποίει δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλοὺς, ¹⁷ καὶ ἀπέστειλεν τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις, Ἐρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστιν. ¹⁸ καὶ ἦρξαντο ἀπὸ μιᾶς πάντες παραιτεῖσθαι. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ, Ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθὼν ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. ¹⁹ καὶ ἕτερος εἶπεν, Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. ²⁰ καὶ ἕτερος εἶπεν, Γυναίκα ἐγῆμα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. ²¹ καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ, Ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπίρους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. ²² καὶ εἶπεν ὁ δούλος, Κύριε, γέγονεν ὃ ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν. ²³ καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον, Ἐξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ μου ὁ οἶκος. ²⁴ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου. ²⁵ Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, ²⁶ Εἴ τις ἔρχεται πρὸς με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι τε καὶ τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητῆς. ²⁷ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου οὐ δύναται

hogyan válogatják az első helyeket. Ezt mondta nekik: ⁸ »Amikor lakodalomba hívnak, ne ülj az első helyre. Nehogy előforduljon, hogy ha nálad előkelőbbet is meghívtak volna, ⁹ odajöjjön az, aki téged és őt is meghívta, és azt mondja neked: 'Add át a helyedet!' És akkor szégyenszemre az utolsó helyet kell elfoglalnod. ¹⁰ Ha tehát meghívnak, menj, telepedj le az utolsó helyre. Akkor odajön majd az, aki meghívott, és ezt mondja neked: 'Barátom! Menj följebb!' Így tiszteletet ébresztesz az egész vendégsereg előtt. ¹¹ Mert aki magát fölmagasztalja, megalázzák, és aki magát megalázza, fölmagasztalják.«

A vendéglátásról ¹² Annak pedig, aki őt meghívta, ezt mondta: »Amikor ebédet vagy vacsorát adsz, ne a barátaidat és testvéreidet hívd meg, se a rokonaidat és gazdag szomszédaidat, akik majd téged is meghívnak és viszonozzák neked. ¹³ Amikor vendégséget rendezel, hívd meg a szegényeket, bénákat, sántákat, vakokat. ¹⁴ Így boldog leszel, mert ők nem tudják azt viszonozni neked. De amikor az igazak feltámadnak, megkapod jutalmadat.

Példabeszéd az ünnepi lakomáról ¹⁵ Az egyik vendég ennek hallatára így szólt hozzá: »Boldog, aki asztalhoz ülhet az Isten országában!« ¹⁶ Ő pedig ezt válaszolta: »Egy ember nagy vendégséget rendezett és sokakat meghívott. ¹⁷ A vacsora órájában elküldte szolgáját, hogy szóljon a meghívottaknak: 'Jöjjetek, mert már minden el van készítve!' ¹⁸ De azok közül sorra mindegyik kezdte magát kimenteni. Az első azt mondta neki: 'Földet vettem, el kell mennem megnézni; kérlek, ments ki engem!' ¹⁹ A másik meg azt mondta: 'Őt pár ökröt vettem, megyek kipróbálni őket; kérlek, ments ki engem!' ²⁰ Egy másik azt mondta: 'Most nősültem, azért nem mehetek!' ²¹ Amikor a szolga visszatért, jelentette mindezt urának. Erre a házigazda megharagudott, és ezt mondta szolgájának: 'Menj ki gyorsan a város tereire és utcáira, és hozd be ide a szegényeket, bénákat, vakokat és sántákat!' ²² A szolga jelentette: 'Uram! Megtörtént, amit parancsoltál, de még mindig van hely.' ²³ Akkor az Úr ezt mondta a szolgájának: 'Menj ki az utakra és a sövényekhez! Kényszerítsd bejönni az embereket, hogy megteljen a házam.' ²⁴ Mondom azonban nektek, hogy azok közül, akik hivatalosak voltak, senki sem ízleli meg a lakomámat.«

Jézus követésének feltételei ²⁵ Nagy népsokaság ment vele, ő pedig hozzájuk fordult, és ezt mondta: ²⁶ »Ha valaki hozzám jön, és nem gyűlöli apját és anyját, feleségét és gyermekeit, fivéreit és nővéreit, sőt még saját életét is, nem lehet az én tanítványom. ²⁷ És aki nem hordozza keresztyét és nem jön utánam, nem lehet az én tanítványom.

ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. ²⁸ τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει εἰς ἀπαρτισμόν; ²⁹ ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίξουσιν ³⁰ λέγοντες ὅτι Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. ³¹ ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος ἐτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλευσεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὑπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; ³² εἰ δὲ μή γε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. ³³ οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. ³⁴ Καλὸν οὖν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; ³⁵ οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὐθρόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὄψα ἀκούειν ἀκουέτω.

§15 ¹ Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. ² καὶ διεγόγγυζον οἱ τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. ³ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων, ⁴ Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα καὶ ἀπολέσας ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει τὰ ἐνεσθῆκοντα ἑννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως εὗρη αὐτό; ⁵ καὶ εὗρων ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὄμους αὐτοῦ χαίρων, ⁶ καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς, Συγχαρήτέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. ⁷ λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνεσθῆκοντα ἑννέα δικαίοις οἵτινες οὐ χρεῖαν ἔχουσιν μετανοίας. ⁸ Ἦ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἄπει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως οὗ εὗρη; ⁹ καὶ εὗρουσα συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ γείτονας λέγουσα, Συγχαρήτέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. ¹⁰ οὕτως, λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. ¹¹ εἶπεν δέ, ἄνθρωπος τις εἶχεν δύο υἱούς. ¹² καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρὶ, Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. ὁ δὲ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. ¹³ καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν πάντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν, καὶ ἐκεῖ διεσκορπίσεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. ¹⁴ δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο

²⁸ Mert ki az közületek, aki tornyot akar építeni, és nem ül le előbb, hogy kiszámítsa a költségeket, vajon van-e miből befejezni? ²⁹ Nehogy miután az alapot lerakta és nem tudta befejezni, mindenki, aki látja, csúfolni kezdje őt: ³⁰ 'Ez az ember elkezdett építeni, de nem tudta befejezni.' ³¹ Vagy melyik király az, aki amikor háborúba indul egy másik király ellen, nem ül le előbb, hogy megfontolja, vajon képes-e tízezerrel szembeszállni azzal, aki húszezerrel jön ellene? ³² Mert ha nem, követséget küld hozzá és békét kér, amikor még messze van. ³³ Így tehát aki közületek nem mond le mindenről, amije van, nem lehet az én tanítványom.

³⁴ Jó a só; de ha a só ízét veszti, mivel sózzák meg? ³⁵ Sem a földre, sem a szemétdombra nem való, hanem hogy kidobják. Akinek van füle a hallásra, hallja meg!«

15 Példabeszéd az elveszett bárányról ¹ A vámosok és bűnösök is mindnyájan odamentek hozzá, hogy hallgassák. ² A farizeusok és az írástudók azonban méltatlankodtak: »Ez bűnösökkel áll szóba és velük eszik.« ³ Akkor ezt a példabeszédet mondta nekik: ⁴ »Ha közületek valakinek száz juha van, és egyet elveszít közülük, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e az elveszett után, amíg meg nem találja? ⁵ Amikor megtalálja, örömeben vállára veszi, ⁶ hazamegy, összehívja barátait és szomszédait, és azt mondja nekik: 'Örüljetek velem, mert megtaláltam elveszett juhomat!' ⁷ Mondom nektek: éppen így nagyobb öröm lesz a mennyben is egy megtérő bűnös miatt, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre.

Példabeszéd az elveszett drachmáról ⁸ Vagy ha egy asszonynak tíz drachmája van, és elveszít egy drachmát, nem gyújt-e lámpát, nem söpri-e ki a házát, és nem keresi-e gondosan, amíg meg nem találja? ⁹ Ha pedig megtalálta, összehívja barátnőit és szomszédait, hogy elmondja nekik: 'Örüljetek velem, mert megtaláltam a drachmát, amelyet elvesztettem!' ¹⁰ Mondom nektek: hasonló öröm lesz Isten angyalainak színe előtt egy megtérő bűnös miatt.«

Példabeszéd az apa két fiáról ¹¹ Azután így szólt: »Egy embernek volt két fia. ¹² A fiatalabb azt mondta apjának: 'Apám! Add ki nekem az örökség rám eső részét!' Erre szétosztotta köztük vagyonát. ¹³ Nem sokkal ezután a fiatalabb fiú összeszedte mindenét, elment egy távoli országba, és ott léha étellel eltékozolta vagyonát. ¹⁴ Miután mindent

λιμὸς ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. **15** καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμφεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους· **16** καὶ ἐπεθύμει χορτασθῆναι ἐκ τῶν κερατίων ὧν ἦσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. **17** εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη, Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύονται ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι. **18** ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, **19** οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου· ποίησόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. **20** καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. **21** εἶπεν δὲ ὁ υἱὸς αὐτῷ, Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου. **22** εἶπεν δὲ ὁ πατήρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Ταχὺ ἐξενέγκατε στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, **23** καὶ φέρετε τὸν μῶσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, **24** ὅτι οὗτος ὁ υἱὸς μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼς καὶ εὐρέθη. καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. **25** Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν, **26** καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν ἐπυνθάνετο τί ἂν εἴη ταῦτα. **27** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ὁ ἀδελφός σου ἦκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μῶσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. **28** ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. **29** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, Ἴδου τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· **30** ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν σιτευτόν μῶσχον. **31** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν· **32** εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν, καὶ ἀπολωλὼς καὶ εὐρέθη.

§16 **1** Ἐλεγειν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἀνθρωπὸς τις ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. **2** καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου, οὐ γὰρ δύνη ἔτι οἰκονομεῖν. **3** εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιήσω, ὅτι ὁ

elpazarolt, nagy éhínség támadt azon a vidéken, és nélkülözni kezdett. **15** Erre elment és elszegődött egy ottani gazdához, aki kiküldte a tanyájára, hogy őrizze a disznókat. **16** Szeretett volna jóllakni a disznók eledelével, de abból sem adtak neki. **17** Ekkor magába szállt, és azt mondta: `Apámnak hány bérese bővelkedik kenyérben, én meg itt éhen halok. **18** Fölkelek, elmegyek apámhoz, és azt mondom neki: Apám! Vétkeztem az ég ellen és teellened! **19** Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezs, csak béreseid közé fogadj be engem!' **20** Föl is kerekedett, és elment apjához.

Apja már messziről meglátta és megesett rajta a szíve. Eléje sietett, a nyakába borult és megcsókolta. **21** A fiú így szólt hozzá: `Apám! Vétkeztem az ég ellen és teellened; már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezs.' **22** Az apa azonban ezt mondta szolgálainak: `Hozzátok hamar a legdrágább ruhát és adjátok rá, húzzatok gyűrűt az ujjára és sarut a lábára! **23** Azután hozzátok elő a hízlalt borjút, vágjátok le, együnk és vigadjunk, **24** mert ez a fiam meghalt, és föltámadt, elveszett, és megtaláltatott.' Aztán elkezdtek vigadozni.

25 Az idősebb fiú pedig a mezőn volt, és amikor hazatérőben a házhoz közeledett, meghallotta a zeneszót és táncot. **26** Odahívott egyet a szolgálk közül, és megkérdezte, hogy mi történt. **27** Az így válaszolt neki: `Megjött az öcséd, és apád levágta a hízlalt borjút, mivel egészségben kapta őt vissza.' **28** Erre ő megharagudott, és nem akart bemenni. Ezért az apja kijött, és kérlelte. **29** Ő azonban ezt mondta apjának: `Lásd, hány esztendeje szolgállok neked, soha meg nem szegtem parancsodat, mégsem adtál nekem soha egy kecskét sem, hogy mulathassak barátaimmal. **30** De amikor megjött ez a te fiad, aki a vagytonodat parázna nőkre költötte, levágattad neki a hízlalt borjút.' **31** Ő azonban azt mondta neki: `Fiam! te mindig velem vagy, és mindenem a tiéd. **32** De vigadozni és örvendezni kellett, mert ez az öcséd meghalt, és föltámadt, elveszett, és megtaláltatott.'«

16 **Példabeszéd az okos intézőről** **1** A tanítványoknak pedig ezt mondta: »Egy gazdag embernek volt egy intézője. Bevádolták nála, hogy eltékozolja a vagyonát. **2** Erre magához hívatta és azt mondta neki: `Mit hallok rólad? Adj számat gazdálkodásodról, mert nem lehetsz tovább az intézőm!' **3** Az intéző ezt mondta magában: Mitévő

κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαίτειν αἰσχύνομαι. ⁴ ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆς οἰκονομίας δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. ⁵ καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ, Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; ⁶ ὁ δὲ εἶπεν, Ἐκατὸν βάτους ἐλαίου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. ⁷ ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν, Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν, Ἐκατὸν κόρους σίτου. λέγει αὐτῷ, Δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. ⁸ καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν. ⁹ Καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ἑαυτοῖς ποιήσατε φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπη δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. ¹⁰ ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστίν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστίν. ¹¹ εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; ¹² καὶ εἰ ἐν τῷ ἄλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει; ¹³ Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. ¹⁴ Ἦκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. ¹⁵ καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ¹⁶ Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται μέχρι Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. ¹⁷ Εὐκοπώτερον δὲ ἐστὶν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. ¹⁸ Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, καὶ ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει. ¹⁹ Ἀνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. ²⁰ πτωχὸς δέ τις ὀνόματι Λάζαρος ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἰλκωμένος ²¹ καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. ²² ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. ²³ καὶ ἐν τῷ ᾄδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὄρᾳ

legyek, hisz uram elveszi tőlem az intézőséget? Kapálni nem tudok, koldulni szégyellek. ⁴ Tudom már, mit teszek, hogy befogadjanak az emberek a házukba, miután elmozdított az intézőségből. ⁵ Magához hívta tehát urának minden egyes adósát, és megkérdezte az elsőtől: 'Mennyivel tartozol uramnak?' ⁶ Az így felelt: 'Száz korsó olajjal.' Erre azt mondta neki: 'Fogd adósleveledet, ülj le hamar, és írd ötvenet!' ⁷ Azután megkérdezte a másikat: 'Hát te mennyivel tartozol?' Az így válaszolt: 'Száz véka búzával.' Erre azt mondta neki: 'Fogd adósleveledet, és írd nyolcvanat!' ⁸ Az Úr megdicsérte a hamis intézőt, hogy okosan cselekedett; mert a világ fiaí a maguk módján okosabbak a világosság fiaínál.

A vagyon helyes használatáról ⁹ Azt mondom hát nektek: Szereztek magatoknak barátokat a hamis mammonnal, hogy amikor az elmúlik, befogadjanak titeket az örök hajlékokba.

¹⁰ Aki kicsiben hű, a nagyban is hű; és aki a kicsiben gonosz, az a nagyban is gonosz.

¹¹ Ha tehát a hamis mammonban nem voltatok hűségesek, ki bízza rátok az igazit? ¹² És ha a máséban nem voltatok hűek, akkor ki adja oda nektek azt, ami a tiétek?

¹³ Egy szolga sem szolgálhat két úrnak; mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.«

A farizeusok elmarasztalása ¹⁴ Hallották mindezt a kapzsi farizeusok, és kigúnyolták őt. ¹⁵ Ekkor azt mondta nekik: »Ti ugyan igaznak mutatjátok magatokat az emberek előtt, de Isten ismeri a szíveteket, mert ami az emberek előtt magasztos, az az Isten előtt utálatos.

A Törvényről és a válasról ¹⁶ A törvény és a próféták Jánosig tartottak; azóta Isten országának örömhírét hirdetik, és mindenki erőszakkal igyekszik oda.

¹⁷ Könnyebben múlik el ég és föld, mint hogy a törvényből egy vessző is elvesszen.

¹⁸ Mindaz, aki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságot tör; és aki férjétől elbocsátott asszonyt vesz el, az is házasságot tör.

Példázat a gazdag emberről és a szegény Lázárról ¹⁹ Volt egyszer egy gazdag ember. Biborba, patyolatba öltözködött, és mindennap fényes lakomát rendezett. ²⁰ Volt egy Lázár nevű koldus is, aki ott feküdt a kapuja előtt, tele fekélyel. ²¹ Szeretett volna jóllakni abból, ami a gazdag asztaláról lehullott, de csak a kutyák jöttek és nyalogatták a sebeit. ²² Történt pedig, hogy meghalt a koldus, és az angyalok Ábrahám kebelére vitték. Meghalt a gazdag is, és eltemették. ²³ Amikor a pokolban a kíkok közt

Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. **24** καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν, Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. **25** εἶπεν δὲ Ἀβραάμ, Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακὰ· νῦν δὲ ὦδε παρακαλεῖται σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. **26** καὶ ἐν πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. **27** εἶπεν δέ, Ἐρωτῶ σε οὖν, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, **28** ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τούτου τῆς βασάνου. **29** λέγει δὲ Ἀβραάμ, Ἐχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. **30** ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῆ πρὸς αὐτοὺς μετανοήσουσιν. **31** εἶπεν δὲ αὐτῷ, Εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ πεισθήσονται.

§17 **1** Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, πλὴν οὐαὶ δι' οὗ ἔρχεται· **2** λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς περικείται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν ἢ ἵνα σκανδαλίση τῶν μικρῶν τούτων ἓνα. **3** προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐάν ἀμάρτη ὁ ἀδελφός σου ἐπιτίμησον αὐτῷ, καὶ ἐάν μετανοήσῃ ἄφες αὐτῷ· **4** καὶ ἐάν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἀμαρτήσῃ εἰς σέ καὶ ἐπτάκις ἐπιστρέψῃ πρὸς σέ λέγων, Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ. **5** Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ, Πρόσθεσ ἡμῖν πίστιν. **6** εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ [ταύτῃ], Ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. **7** Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δούλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ αὐτῷ, Εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε, **8** ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἐτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σὺ; **9** μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; **10** οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιθήκαμεν. **11** Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. **12** καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινα κώμην ἀπήντησαν [αὐτῷ] δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ἔστησαν πόρρωθεν, **13** καὶ αὐτοὶ

föltekintett, meglátta messziről Ábrahámot, és a keblén Lázárt. **24** Ekkor felkiáltott neki: 'Atyám, Ábrahám! Könyörülj rajtam! Küldd el Lázárt, hogy ujjja hegyét vízbe mártva hűsítse a nyelvemet, mert kínlódom ebben a lángban!' **25** Ábrahám ezt felelte neki: 'Fiam! Emlékezz csak vissza, hogy életedben elnyerted javaidat, Lázár pedig ugyanígy a rosszat; ő most itt vigasztalódik, te pedig gyötörödsz. **26** Ráadásul köztünk és köztetek nagy szakadék is van, hogy akik innen át akarnának menni hozzátok, ne tudjanak, se onnan hozzánk ne jöhessen senki.' **27** Erre az így szólt: 'Akkor hát arra kérlek, atyám, küldd el őt apám házába, **28** mert őt testvérem van. Tegyen előttük tanúságot, nehogy ők is ide jussanak, e gyötrelmek helyére.' **29** Ábrahám ezt válaszolta: 'Van Mózesük és prófétáik, hallgassanak azokra!' **30** Az erre így könyörgött: 'Nem úgy, atyám, Ábrahám! De ha a halottak közül megy valaki hozzájuk, bűnbánatot tartanak.' **31** Erre ő azt felelte: 'Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, még ha a halottak közül támad is fel valaki, annak sem fognak hinni!''

17 Óvás a botránkozatóktól **1** Azután így szólt tanítványaihoz: »Lehetetlen, hogy botrányok elő ne forduljanak, de jaj annak, aki okozza azokat. **2** Jobb lenne annak, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tengerbe vetnék, mint hogy megbotránkoztasson egyet is e kicsinyek közül. **3** Vigyázatok magatokra!

A megbocsátásról Ha vét ellened testvéred, figyelmeztess; és ha megbánja, bocsáss meg neki! **4** Még ha napjában hétszer vét is ellened, és napjában hétszer tér vissza hozzád, és azt mondja: 'Bánom!' – bocsáss meg neki.«

A hit erejéről **5** Az apostolok ekkor azt mondták az Úrnak: »Növeld bennünk a hitet!« **6** Az Úr ezt felelte: »Ha csak akkora hitetek lesz is, mint egy mustármag, és ennek az eperfának azt mondjátok: 'Szakadj ki tövestől és verj gyökeret a tengerben!', engedelmeskedni fog nektek.

Példabeszéd a haszontalan szolgáról **7** Ki mondja közületek szolgájának, mikor az szántás vagy legeltetés után hazatér a mezőről: 'Gyere gyorsan, ülj az asztalhoz?' **8** Nem azt mondja-e neki inkább: 'Készíts nekem vacsorát, övezd fel magad és szolgálj ki, amíg eszem és iszom, azután ehetsz és ihatsz majd magad is'? **9** Csak nem köszöni meg a szolgának, hogy megtette mindazt, amit parancsolt? **10** Így ti is, amikor mindent megtesztek, amit parancsoltak nektek, mondjátok: 'Haszontalan szolgák vagyunk, csak azt tettük, ami a kötelességünk volt!''

A tíz leprás **11** Történt pedig, hogy miközben Jeruzsálem felé tartott, átment Szamarián, és

ἦραν φωνὴν λέγοντες, Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. 14 καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. 15 εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν, 16 καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρίτης. 17 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; 18 οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἄλλογενὴς οὗτος; 19 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. 20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, 21 οὐδὲ ἐροῦσιν, Ἴδου ὧδε· ἢ, Ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν. 22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε. 23 καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν, Ἴδου ἐκεῖ· [ἢ,] Ἴδου ὧδε· μὴ ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε. 24 ὡς περ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου [ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ]. 25 πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 26 καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 27 ἦσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν πάντας. 28 ὁμοίως καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λῶτ· ἦσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπῶλουν, ἐφύτευον, ὠκοδόμουν· 29 ἢ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθεν Λῶτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θείου ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν πάντας. 30 κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ἡ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. 31 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. 32 μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λῶτ. 33 ὅς ἐάν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιήσασθαι ἀπολέσει αὐτήν, ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ ζωογονήσῃ αὐτήν. 34 λέγω ὑμῖν, ταύτη τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, ὁ εἷς παραλημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· 35 ἔσονται δύο ἀλήθουςαι ἐπὶ τὸ αὐτό, ἡ μία παραλημφθήσεται ἢ δὲ ἕτερα ἀφεθήσεται.

(36)

37 καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, Ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἄετοί ἐπισυναχθήσονται.

Jeruzsálem felé tartott, átment Szamarián és Galileán. 12 Amikor beért az egyik faluba, szembejött vele tíz leprás férfi. Megálltak a távolban, 13 és hangosan kiáltoztak: »Jézus, Mester! Könyörülj rajtunk!« 14 Amikor meglátta őket, azt mondta: »Menjetek, mutassátok meg magatokat a papoknak!« (Lev 13,49) Történt pedig, hogy amíg mentek, megtisztultak. 15 Az egyikük, amikor látta, hogy meggyógyult, visszatért, hangosan magasztalta Istent, 16 és Jézus lábai előtt arca borulva hálát adott neki; s ez samariiai volt. 17 Jézus pedig így szólt: »Nemde tízen tisztultak meg? A többi kilenc hol van? 18 Nem volt más, aki visszatért volna, hogy dicsőítse Istent, csak ez az idegen?« 19 Aztán így szólt hozzá: »Kelj föl és menj; a hited meggyógyított téged.«

Isten országának eljövételéről 20 Amikor a farizeusok megkérdezték tőle, hogy mikor jön el az Isten országa, ezt válaszolta nekik: »Az Isten országa nem jön el szembetűnő módon. 21 Nem fogják azt mondani: 'Íme itt van,' vagy 'amott'. Mert az Isten országa köztetek van.«

Az Emberfia eljövételéről 22 A tanítványoknak pedig ezt mondta: »Jönnek napok, amikor szeretnétek látni az Emberfiának egyetlen napját, és nem fogjátok látni. 23 Ha azt mondják majd nektek: 'Íme, itt van', 'íme, ott van'; ne menjetek el és ne fussatok oda. 24 Mert mint ahogy a cikázó villám az ég egyik végétől a másikig látszik, olyan lesz az Emberfia is az ő napján. 25 De előbb még sokat kell szenvednie, és el kell, hogy vesse ez a nemzedék. 26 Ahogy Noé napjaiban történt, úgy lesz az Emberfiának napjaiban is. 27 Ettek, ittak, házasodtak s férjhez mentek addig a napig, amelyen Noé bement a bárkába (Ter 7,7). Azután jött a vízözön, és mindenkit elpusztított. 28 És ugyanúgy, ahogy Lót napjaiban történt: Ettek, ittak, adtak, vettek, ültettek, építettek. 29 Azon a napon pedig, amikor Lót kiment Szodomából, tűz és kénkö esett az égből és elpusztított mindenkit (Ter 19,24). 30 Így lesz azon a napon is, amelyen az Emberfia megjelenik. 31 Aki azon a napon a háztetőn lesz és a holmija a házban, ne jöjjön le érte, hogy elvigye; és aki a mezőn lesz, ne térjen vissza. 32 Emlékezzetek Lót feleségére. 33 Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt; aki pedig elveszíti, megmenti azt. 34 Mondom nektek: Azon az éjszakán ketten lesznek egy ágyban: az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. 35 Két asszony örül együtt: az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják. 36 Ketten lesznek a mezőn: az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják.«

37 Erre megkérdezték tőle: »Hol lesz ez, Uram?« Ő azt felelte nekik: »Ahol a test van, oda gyűlnek a sasok is.«

§18 ¹Ἐλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐγκακεῖν, ²λέγων, Κριτὴς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος. ³χῆρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα, Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. ⁴καὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρόνον, μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβούμεαι οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι, ⁵διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χῆραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. ⁶Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει. ⁷ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βωόντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμεῖ ἐπ’ αὐτοῖς; ⁸λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; ⁹Εἶπεν δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας ἐφ’ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενούντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην. ¹⁰Ἀνθρωποὶ δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ¹¹ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο, Ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὡς περ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. ¹²νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. ¹³ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἐστῶς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπάραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ’ ἔτυπεν τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων, Ὁ θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. ¹⁴λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ’ ἐκείνων. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. ¹⁵Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτηται. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς. ¹⁶ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων, Ἀφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ¹⁷ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἂν μὴ δέξῃται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. ¹⁸Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ¹⁹εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ θεός. ²⁰τὰς ἐντολάς οἶδας. Μὴ μοιχεύσης, Μὴ φονεύσης, Μὴ κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυρήσης, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. ²¹ὁ δὲ εἶπεν, Ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητος. ²²ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἐτι ἐν σοὶ λείπει πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν [τοῖς]

18 Πείδabeszéd az istentelen bíróról és az özvegyasszonyról ¹Arról is mondott nekik egy példabeszédet, hogy szüntelen kell imádkozni és nem szabad belefáradni. ²Így szólt: »Az egyik városban volt egy bíró, aki Istentől nem félt és embertől nem tartott. ³Volt abban a városban egy özvegyasszony is, aki elment hozzá és kérte: `Szolgáltass nekem igazságot ellenfelemmel szemben!' ⁴Az egy ideig nem volt rá hajlandó. Azután mégis így szólt magában: `Bár Istentől nem félek, és embertől nem tartok, ⁵mégis, mivel terhemre van ez az özvegyasszony, igazságot szolgáltatok neki, nehogy végül is idejőjjön és arcul üssön.« ⁶Azután így szólt az Úr: »Hallottátok, mit mond az igazságtalan bíró? ⁷Hát Isten nem szolgált-e igazságot választottainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak? Vajon megvárakoztatja őket? ⁸Mondom nektek: hamarosan igazságot szolgáltatok nekik. De amikor eljön az Emberfia, vajon talál-e hitet a földön?«

Πείδabeszéd a farizeusról és a vámosról ⁹Néhány elbizakodottnak pedig, akik azt gondolták, hogy ők igazak, és másokat megvetettek, ezt a példabeszédet mondta: ¹⁰»Két ember fölment a templomba imádkozni, az egyik farizeus volt, a másik vámos. ¹¹A farizeus megállt, és így imádkozott magában: `Istenem! Hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igaztalan és házasságtörő, mint ez a vámos is. ¹²Kétszer böjtölök hetente, tizedet adok mindenemből.' ¹³A vámos pedig távol állt meg, nem merte a szemét sem az égre emelni. Mellét verve így szólt: `Istenem! Légy irgalmas nekem, bűnösnek!' ¹⁴Mondom nektek: ez megigazultan ment haza, amaz pedig nem. Mert mindazt, aki magát felmagasztalja, megalázzák, és aki magát megalázza, felmagasztalják.«

A gyermekek megáldása ¹⁵Odavitték hozzá a kisgyermekeket is, hogy érintse meg őket. Mikor a tanítványok meglátták ezt, szemrehányást tettek nekik. ¹⁶Jézus azonban magához hívta őket, és így szólt: »Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a gyermekek, s ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa. ¹⁷Bizony, mondom nektek: aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint a gyermek, nem jut be oda.«

A gazdagságról és Jézus követéséről ¹⁸Egy előkelő ember megkérdezte tőle: »Jó Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?« ¹⁹Jézus ezt mondta neki: »Mért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egyedül az Isten. ²⁰Ismered a parancsokat: *Ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, hamisan ne tanúskodj, tiszteld apádat és anyádat*« [Kiv 20,12; MTörv 5,2-16]. ²¹Az így felelt: »Ezeket ifjú korom óta mind megtartottam.«

οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. ²³ ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγενήθη, ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ²⁴ Ἴδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς [περίλυπον γενόμενον] εἶπεν, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπορεύονται. ²⁵ εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶν κάμηλον διὰ τρήματος βελόνης εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. ²⁶ εἶπαν δὲ οἱ ἀκούσαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ²⁷ ὁ δὲ εἶπεν, Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ ἐστὶν. ²⁸ Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἴδου ἡμεῖς ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμέν σοι. ²⁹ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφούς ἢ γονεῖς ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ³⁰ ὃς οὐχὶ μὴ [ἀπο]λάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. ³¹ Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἴδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. ³² παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, ³³ καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. ³⁴ καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνήκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα. ³⁵ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίσειν αὐτὸν εἰς Ἱεριχὼ τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπαίτων. ³⁶ ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἶη τοῦτο. ³⁷ ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. ³⁸ καὶ ἐβόησεν λέγων, Ἰησοῦ, υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με. ³⁹ καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιγήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με. ⁴⁰ σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν, ⁴¹ Τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. ⁴² καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. ⁴³ καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

§19 ¹ Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχὼ. ² καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης καὶ αὐτὸς πλούσιος. ³ καὶ ἐζήτηε ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστίν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. ⁴ καὶ προδραμῶν εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἡμελλεν διέρχεσθαι. ⁵ καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν

²² Ἐνnek hallatára Jézus így szólt hozzá: »Egy valami hiányzik még neked: add el mindenedet, amid van, oszd szét a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; azután jöjj, és kövess engem!« ²³ Ἐνnek hallatára az nagyon elszomorodott, mert igen gazdag volt. ²⁴ Amikor Jézus látta, hogy elszomorodott, így szólt: »Milyen nehezen jutnak Isten országába azok, akik gazdagok! ²⁵ Mert könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak bejutni Isten országába.« ²⁶ Akik hallották, megkérdezték: »Hát akkor ki üdvözülhet?« ²⁷ Ezt felelte nekik: »Ami az embereknek lehetetlen, az Istennek lehetséges« (Ter 18,14; Jób 42,2).

²⁸ Ekkor Péter megszólalt: »Íme, mi mindenünket elhagytuk, és követtünk téged.« ²⁹ Ő azt mondta nekik: »Bizony, mondom nektek: Senki sem hagyja el házat vagy feleségét, vagy testvéreit vagy szüleit, vagy gyermekeit az Isten országáért ³⁰ anélkül, hogy ne kapna ezen a világon sokkal többet, az eljövendő világban pedig az örök életet.«

Harmadik jövendölés a szenvedésről és a feltámadásról

³¹ Ezután Jézus maga mellé vette a tizenkettőt, és azt mondta nekik: »Íme, most fölmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik mindaz, amit a próféták az Emberfiáról megírtak. ³² A pogányok kezébe adják, kigúnyolják, meggyalázzák és leköpdösik; ³³ aztán megostorozzák, megölik, de harmadnapra feltámad.« ³⁴ Ők azonban semmit sem értettek ebből. Rejtve maradt előttük ez a beszéd, és nem értették a mondottakat.

A jerikói vak meggyógyítása ³⁵ Történt pedig, hogy amikor Jerikóhoz közeledett, egy vak ült az út szélén és kéregetett. ³⁶ Amikor hallotta az elvonuló tömeget, megkérdezte, hogy mi az. ³⁷ Megmondták neki, hogy a Názáreti Jézus megy arra. ³⁸ Erre felkiáltott: »Jézus, Dávid fia! Könyörülj rajtam!« ³⁹ Akik elől mentek, ráparancsoltak, hogy hallgasson. De ő annál jobban kiáltozott: »Dávid fia! Könyörülj rajtam!« ⁴⁰ Erre Jézus megállt, és megparancsolta, hogy vezessék őt hozzá. Amikor odaért, megkérdezte tőle: ⁴¹ »Mit akarsz, mit cselekedjem veled?« Az így szólt: »Uram! Hogy lássak!« ⁴² Jézus azt mondta neki: »Láss! A hited megmentett téged.« ⁴³ Azonnal látott is, és követte őt, Istent magasztalva. Erre az egész tömeg, amely ezt látta, dicsőítette Istent.

19 Jézus a vámos Zakeus házában ¹ Ezután bement Jerikóba és áthaladt rajta. ² Ekkor íme, egy Zakeus nevű férfi, aki a vámosok feje volt és gazdag, ³ szerette volna látni, hogy ki az a Jézus, de nem tudta a tömeg miatt, mert alacsony termetű volt. ⁴ Előre futott tehát, felmászott egy vadfügefára, hogy lássa őt, mert arra kellett elmennie. ⁵ Amikor Jézus arra a helyre ért, fölnézett, meglátta őt, és ezt mondta

τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατὰβηθι, σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μέναι. ⁶ καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. ⁷ καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι Παρὰ ἀμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλύσαι. ⁸ σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον, Ἴδου τὰ ἡμίσιά μου τῶν ὑπαρχόντων, κύριε, τοῖς πτωχοῖς δίδωμι, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. ⁹ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστίν. ¹⁰ ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. ¹¹ Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολὴν διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι Ἱερουσαλὴμ αὐτὸν καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρήμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. ¹² εἶπεν οὖν, Ἀνθρωπὸς τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. ¹³ καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι. ¹⁴ οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες, Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. ¹⁵ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα γνοῖ τί διεπραγματεύσαντο. ¹⁶ παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ σου δέκα προσηργάσατο μνᾶς. ¹⁷ καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εὖγε, ἀγαθὲ δούλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. ¹⁸ καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων, Ἡ μνᾶ σου, κύριε, ἐποίησεν πέντε μνᾶς. ¹⁹ εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ, Καὶ σὺ ἐπάνω γίνου πέντε πόλεων. ²⁰ καὶ ὁ ἕτερος ἦλθεν λέγων, Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου ἦν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ. ²¹ ἐφοβούμην γὰρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ, αἴρεις ὁ οὐκ ἔθηκας καὶ θερίζεις ὁ οὐκ ἔσπειρας. ²² λέγει αὐτῷ, Ἐκ τοῦ στόματός σου κρίνω σε, πονηρὲ δούλε. ἦδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶμι, αἴρων ὁ οὐκ ἔθηκα καὶ θερίζων ὁ οὐκ ἔσπειρα; ²³ καὶ διὰ τί οὐκ ἔδωκάς μου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τράπεζαν; κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἐπραξα. ²⁴ καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν, Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. ²⁵ --καὶ εἶπαν αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς-- ²⁶ λέγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται. ²⁷ πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου τούτους τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου. ²⁸ Καὶ εἰπὼν ταῦτα

neki: »Zakeus! Jöjj le hamar, mert ma a te házadban kell megszállnom.« ⁶ Erre az sietve lemászott, és örömmel befogadta. ⁷ Akik ezt látták, mindannyian zúgolódva mondták: »Bűnös embernél száll meg!« ⁸ Zakeus azonban odaállt, és azt mondta az Úrnak: »Uram, íme, vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakit valamiben megcsaltam, négyannyit adok helyette.« ⁹ Jézus azt mondta neki: »Ma üdvösség köszöntött erre a házra, hiszen ő is Ábrahám fia. ¹⁰ Az Emberfia ugyanis azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett.«

Példabeszéd a kiosztott pénzről ¹¹ Azoknak pedig, akik mindezt hallották, mondott egy példabeszédet is, mert közel volt már Jeruzsálemhez, és azt hitték, hogy hamarosan megjelenik az Isten országa. ¹² Így szólt hozzájuk: »Egy nemes ember messze földre indult, hogy királyi méltóságot szerezzen magának, és aztán visszatérjen. ¹³ Hívatta tíz szolgáját, átadott nekik tíz mínát, s így szólt hozzájuk: 'Gazdálkodjatok, amíg vissza nem jövök!' ¹⁴ Alattvalói azonban gyűlölték őt, és követséget küldtek utána ezzel az üzenettel: 'Nem akarjuk, hogy ez uralkodjék rajtunk!' ¹⁵ Ő azonban, amikor megszerezte a királyi méltóságot és visszatért, maga elé hívatta a szolgákat, akiknek a pénzt adta, hogy megtudja, ki mennyit szerzett vele. ¹⁶ Jött az első, és azt mondta: 'Uram, a mínád tíz mínát hozott.' ¹⁷ Erre azt mondta neki: 'Jól van, jó szolgám, mivel a kevésben hű voltál, hatalmad lesz tíz város felett.' ¹⁸ Jött a második is, és így szólt: 'Uram, a mínád öt mínát nyert.' ¹⁹ Ennek is azt mondta: 'Uralkodj öt város felett.' ²⁰ Aztán jött a következő, és így szólt: 'Uram, itt van a mínád! Eltettem a kendőmben, ²¹ mert félttem tőled, mivel szigorú ember vagy: elveszed, amit le nem tettél, és learatod, amit nem vetettél.' ²² Azt mondta neki: 'A magad szájából ítélek meg téged, gonosz szolga! Tudtad, hogy szigorú ember vagyok: elveszem, amit le nem tettem, és learatom, amit nem vettem. ²³ Miért nem tetted hát pénzemet a pénzváltóasztalra, hogy amikor visszatérek, kamatostul kapjam azt vissza?' ²⁴ Majd így szólt az ott állókhoz: 'Vegyétek el tőle a mínát, és adjátok annak, akinek tíz mínája van.' ²⁵ Azok így szóltak: 'Uram, annak már tíz mínája van.' ²⁶ Mondom nektek: 'Mindannak, akinek van, még adnak, attól meg, akinek nincs, még azt is elveszik, amije van. ²⁷ Ellenségeimet pedig, akik nem akarták, hogy uralkodjam felettük, hozzátok ide, és öljétek meg szíнем előtt!'«

UTOLSÓ NAPOK JERUZSÁLEMBEN: 19,28-21,38

Viták Jeruzsálemben: 19,28-21,4

ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. **29** Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανία[ν] πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν **30** λέγων, Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ἣ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν, καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. **31** καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, Διὰ τί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. **32** ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. **33** λύντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί λύετε τὸν πῶλον; **34** οἱ δὲ εἶπαν ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. **35** καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπρίψαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. **36** πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννουν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. **37** Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, **38** λέγοντες, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ὁ βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου· ἐν οὐρανῷ εἰρήνη καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. **39** καὶ τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. **40** καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Λέγω ὑμῖν, ἐὰν οὗτοι σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι κράξουσιν. **41** Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν, **42** λέγων ὅτι Εἰ ἔγνωσ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σὺ τὰ πρὸς εἰρήνην· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. **43** ὅτι ἤξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σὲ καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσιν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, **44** καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνωσ τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. **45** Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας, **46** λέγων αὐτοῖς, Γέγραπται, Καὶ ἔσται ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν. **47** Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ. **48** καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν, ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

§20 **1** Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκωντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, **2** καὶ εἶπαν λέγοντες πρὸς αὐτόν, Εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσία ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς

Bevonulás Jeruzsálembé **28** Μιután ezeket mondta, haladt tovább Jeruzsálem felé.

29 Amikor Betfagéhez és Betániához közeledett, ahhoz a hegyhez, amelyet Olajfák hegyének hívnak, elküldte két tanítványát **30** ezekkel a szavakkal: »Menjetek a szemközti faluba. Amikor bementek, találtok ott megkötve egy szamárcsikót, amelyen még nem ült ember. Oldjátok el és vezessétek ide. **31** Ha pedig valaki megkérdezi tőletek: 'Miért oldjátok el?' – mondjátok neki: 'Az Úrnak szüksége van rá.'« **32** A küldöttek elmentek, és mindent úgy találtak, amint megmondta nekik. **33** Amikor eloldották a szamárcsikót, a gazdáik megkérdezték tőlük: »Miért oldjátok el a szamárcsikót?« **34** Ők azt felelték: »Az Úrnak szüksége van rá.« **35** És elvitték Jézushoz. A szamárcsikóra ráterítették ruháikat, aztán fölültették rá Jézust. **36** Amikor pedig elindult, az útra terítették ruháikat. **37** Mikor már közel volt az Olajfák hegyének lejtőjéhez, a tanítványok egész csoportja elkezdte örvendezve, hangosan dicsérni Istent a sok csodáért, amelyet láttak. **38** Ezt mondták:

»*Áldott a király, aki az Úr nevében jön!* {Zsolt 118,26}

Békesség a mennyben és dicsőség a magasságban!«

39 A tömegből néhány farizeus azt mondta neki: »Mester, intsd meg tanítványaidat!« **40** Ő azonban ezt felelte nekik: »Mondom nektek: ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani!«

Jeruzsálem pusztulásáról **41** Mikor közeledett és meglátta a várost, megsiratta, s így szólt: **42** »Bárcsak te is felismernéd ezen a napon, ami békességedre szolgál! Most azonban el van rejtve a szemed elől. **43** Mert jönnek napok, amikor ellenségeid körülvesznek sáncokkal, bekerítenek és szorongatnak mindenfelől. **44** Földre tipornak téged és gyermekeidet, akik benned laknak; nem hagynak benned követ kövön, mert nem ismerted fel látogatásod idejét.«

A templom megtisztítása **45** Azután bement a templomba, és kezdte kiűzni az árusokat. **46** Ezt mondta nekik: »Írva van: *Az én házam az imádság háza*, ti pedig *rablók barlangjává* tettétek« {Iz 56,7; Jer 7,11}.

47 Mindennap tanított a templomban. A főpapok, az írástudók és a nép vezetői az életére törtek, **48** de nem tudták módját ejteni, mert az egész nép ajkain csüngve hallgatta.

20 Jézus hatalmának eredete **1** Történt pedig, hogy egy napon, amikor a népet tanította a templomban és az evangéliumot hirdette, odamentek a főpapok és az írástudók a vénekkel együtt, **2** és így szóltak hozzá: »Mondd meg nekünk, milyen hatalommal teszed ezeket, vagy ki adta neked ezt a

ἐστὶν ὁ δούσ σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην. 3 ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον, καὶ εἶπατέ μοι. 4 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; 5 οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 6 ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸς ἅπας καταλιθάσει ἡμᾶς, πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι. 7 καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. 8 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 9 Ἦρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἀνθρωπὸς [τις] ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἰκανοὺς. 10 καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δούλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσουσιν αὐτῷ. οἱ δὲ γεωργοὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντες κενόν. 11 καὶ προσέθετο ἕτερον πέμψαι δούλον. οἱ δὲ κἀκείνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. 12 καὶ προσέθετο τρίτον πέμψαι. οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. 13 εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, Τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν. ἴσως τοῦτον ἐντραπήσονται. 14 ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος. ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. 15 καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; 16 ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπαν, Μὴ γένοιτο. 17 ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν, Τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμένον τοῦτο. Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; 18 πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκείνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται. ἐφ' ὃν δ' ἂν πέση, λικμήσει αὐτόν. 19 καὶ ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν. ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην. 20 καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ὥστε παραδοῦναι αὐτόν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21 καὶ ἐπρώτησαν αὐτόν λέγοντες, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις. 22 ἔξεστιν ἡμᾶς Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὐ; 23 κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, 24 Δείξατέ μοι δηνάριον. τίνας ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; οἱ δὲ εἶπαν, Καίσαρος. 25 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς. Τοῦτον ἀπόδοτε τῷ

hatalommal teszed ezeket, vagy ki adta neked ezt a hatalmat?» 3 Ὁ ἴgy válaszolt nekik: »Ἐn is kérdezek tőletek valamit: Mondjátok meg nekem, 4 János keresztsége a mennyből való volt-e vagy az emberektől?» 5 Azok ἴgy tanakodtak egymás között: »Ha azt mondjuk: 'A mennyből volt', azt fogja felelni: 'Miért nem hittetek hát neki?' 6 Ha pedig azt mondjuk: 'Az emberektől', akkor az egész nép megkövez bennünket, mert meg van győződve, hogy János próféta.« 7 Ezért azt válaszolták, hogy nem tudják, honnét való. 8 Erre Jézus azt mondta nekik: »Akkor én sem mondom meg nektek, hogy milyen hatalommal teszem ezeket.«

Πείδabeszéd a gonosz szőlóművesekről 9 A népnek pedig ezt a példabeszédet kezdte mondani: »Egy ember *szőlőt ültetett*. Kiadta bérbbe a szőlóműveseknek, azután elutazott hosszabb időre. 10 Amikor eljött az ideje, elküldött egy szolgát a szőlóművesekhez, hogy a szőlő terméséből adják oda neki a ráeső részt. De a szőlőmunkások megverték, és üres kézzel elkergették. 11 Ekkor egy másik szolgát küldött; azok azonban azt is megverték, gyalázattal illették, és üres kézzel elkergették. 12 Erre egy harmadikat is küldött; de azok azt is megsebesítették és kidobták. 13 Akkor a szőlő ura ἴgy szólt: 'Mit tegyek? Elküldöm az én kedves fiamat; őt talán megbecsülik.' 14 A szőlóművesek azonban, amikor meglátták őt, ἴgy tanakodtak maguk között: 'Ez az örökös; öljük meg, és miénk lesz az örökség!' 15 Aztán kidobták őt a szőlőből és megölték. Mit tesz velük ezután a szőlő ura? 16 Odamegy és elpusztítja azokat a szőlóműveseket, a szőlőt pedig másoknak adja.«

Amikor meghallották ezt, ἴgy szóltak: »Távol legyen tőlünk!« 17 Ὁ azonban végignézett rajtuk és megkérdezte: »Mit jelent hát az, ami írva van:

'A kő, amelyet az építők elvetettek, szegletkövé lett'? {Zsolt 118,22}

18 Mindaz, aki erre a kőre ráesik, összezúzódik, akire pedig ez ráesik, szétmorzsolja azt.« 19 Abban az órában a főpapok és az írástudók kezét akartak emelni rá, de féltek a néptől; megértették ugyanis, hogy róluk mondta ezt a példabeszédet.

Κέρδés az adóról 20 Hogy szemmel tartsák őt, megfigyelőket küldtek, akik magukat igazaknak tették, hogy megfoghassák őt beszéde alapján, és a hatóság és a helytartó hatalmába adhassák. 21 Ezek megkérdezték tőle: »Mester! Tudjuk, hogy helyesen szólsz és tanítasz, s hogy nem vagy személyválogató, hanem igazságban tanítod az Isten útját. 22 Szabad-e adót fizetnünk a császárnak, vagy nem?« 23 Ὁ észrevette álnokságukat, és azt mondta nekik: 24 »Mutassatok nekem egy dénárt. Kinek a képe és felirata van rajta?« Azt felelték neki: »A császáré.«

δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τοῖνυν ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 26 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν. 27 Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ [ἀντι]λέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν 28 λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἂν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀτεκνὸς ἦ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 29 ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἀτεκνός· 30 καὶ ὁ δεύτερος 31 καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον. 32 ὕστερον καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. 33 ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα. 34 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται, 35 οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται· 36 οὐδὲ γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γὰρ εἰσιν, καὶ υἱοὶ εἰσιν θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. 37 ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροὶ καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσε ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ θεὸν Ἰσαὰκ καὶ θεὸν Ἰακώβ· 38 θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων, πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 ἀποκριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων εἶπαν, Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας· 40 οὐκέτι γὰρ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν. 41 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Πῶς λέγουσιν τὸν Χριστὸν εἶναι Δαυὶδ υἱόν; 42 αὐτὸς γὰρ Δαυὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν, Εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου 43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 44 Δαυὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς αὐτοῦ υἱὸς ἔστιν; 45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς [αὐτοῦ], 46 Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλοῦντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις, 47 οἱ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμψονται περισσώτερον κρίμα.

§21 ¹ Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα

25 Erre azt mondta nekik: »Adjátok hát meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.« 26 Így nem tudtak belekötni szavaiba, melyeket a nép előtt mondott; inkább elcsodálkoztak feleletén, és elhallgattak.

Κérdés a halottak feltámadásáról 27 Odamentek hozzá néhányan a szadduceusok közül, akik tagadják a feltámadást, és megkérdezték őt: 28 »Mester, Mózes előírta nekünk: Ha valakinek meghal a testvére, akinek felesége volt, de gyermeke nem, akkor a testvér vegye el az asszonyt, és támasszon utódot testvérének {**MTörv 25,5-6; Ter 38,8**}. 29 Volt hét testvér. Az első megnősült, aztán meghalt gyermek nélkül. 30 Előbb a második, 31 majd a harmadik vette feleségül őt, és hasonlóképpen mind a heten, gyermeket nem hagyva, mind meghaltak. 32 Végül meghalt az asszony is. 33 A feltámadáskor ezek közül kinek lesz a felesége az asszony? Hiszen mind a hétnek felesége volt.« 34 Jézus ezt felelte nekik: »E világ fiai házasodnak és férjhez mennek. 35 Azok pedig, akik méltók lesznek elnyerni a másik világot és a halálból való föltámadást, nem házasodnak, és férjhez sem mennek, 36 hiszen többé már meg sem halhatnak. Hasonlók lesznek ugyanis az angyalokhoz, és Isten fiai lesznek, mert a feltámadás fiai. 37 Hogy pedig a halottak feltámadnak, azt Mózes is jelezte a csipkebokornál, amikor az Urat *Ἀβραάμ Istenének, Izsák Istenének és Jákob Istenének* {**Κiv 3,6**} mondta. 38 Isten pedig nem a holtaké, hanem az élőké, hiszen mindenki érte él.« 39 Ekkor néhány írástudó azt mondta neki: »Mester! Helyesen feleltél.« 40 És többé nem mertek kérdezni tőle semmit.

Κérdés a Messiásról 41 Ekkor ő kérdezte meg tőlük: »Hogyan mondhatják Krisztust Dávid fiának, 42 amikor maga Dávid mondja a zsoltárok könyvében:

Így szólt az Úr az én Uramhoz:

Ülj az én jobbmra,

43 *míg ellenségeidet*

lábad zsámolyává nem teszem! {**Zsolt 110,1**}

44 Dávid tehát Urának hívja őt. Hogyan lehet akkor az ő fia?»

Az írástudók ellen 45 Ezután az egész nép hallatára ezt mondta tanítványainak: 46 »Óvakodjatok az írástudóktól, akik szeretnek pompás öltözékben járni, és kedvelik azt, ha köszöntik őket a tereken, meg az első üléseket a zsinagógákban, és a főhelyeket a lakomákon. 47 Felélik az özvegyek házat, miközben színleg nagyokat imádkoznak. Ezekre súlyosabb ítélet vár.«

21 Az özvegyasszony adománya ¹ Aztán föltekintett, és látta, hogy a gazdagok hogyan dobják

αὐτῶν πλουσίους. ²εἶδεν δέ τινα χήραν
πεινυχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ λεπτὰ δύο, ³καὶ
εἶπεν, Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ
πτωχὴ πλείων πάντων ἔβαλεν. ⁴πάντες γὰρ
οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον
εἰς τὰ δῶρα, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος
αὐτῆς πάντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν. ⁵Καί
τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις
καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται, εἶπεν,
⁶Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν
αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ
καταλυθήσεται. ⁷Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν
λέγοντες, Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα
ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλη ταῦτα
γίνεσθαι; ⁸ὁ δὲ εἶπεν, Βλέπετε μὴ
πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου λέγοντες, Ἐγὼ εἰμι· καὶ, Ὁ
καιρὸς ἤγγικεν· μὴ πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν.
⁹ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ
ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα
γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.
¹⁰Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγερθήσεται ἔθνος
ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν,
¹¹σεισμοὶ τε μεγάλοι καὶ κατὰ τόπους
λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ
ἀπ' οὐρανοῦ σημεῖα μεγάλα ἔσται. ¹²πρὸ δὲ
τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς
χείρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδίδόντες
εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς,
ἀπαγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας
ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. ¹³ἀποβήσεται
ὑμῖν εἰς μαρτύριον. ¹⁴θέτε οὖν ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν μὴ προμελετᾶν
ἀπολογηθῆναι, ¹⁵ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα
καὶ σοφίαν ἣ οὐ δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ
ἀντειπεῖν ἅπαντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.
¹⁶παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ
ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ
θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν, ¹⁷καὶ ἔσεσθε
μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.
¹⁸καὶ θριξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ
ἀπόληται. ¹⁹ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε
τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ²⁰Ὅταν δὲ ἴδητε
κυκλομένην ὑπὸ στρατοπέδων Ἱερουσαλήμ,
τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.
²¹τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ
ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρεῖτωσαν,
καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς
αὐτήν, ²²ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὐταὶ εἰσιν
τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα.
²³οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχοῦσαις καὶ ταῖς
θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις·
ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ
ὄργη τῷ λαῷ τούτῳ, ²⁴καὶ πεσοῦνται
στόματι μαχαίρης καὶ αἰχμαλωτισθήσονται
εἰς τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Ἱερουσαλήμ ἔσται
πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν
καιροὶ ἐθνῶν. ²⁵Καὶ ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ
καὶ σελήνῃ καὶ ἀστροῖς, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχους θαλάσσης
καὶ σάλου. ²⁶ἀποκρινόμενοι αὐτοῖς ἐπὶ

αδομάνυαikat a templom kincstárába. ²Λάτott egy
szegény özvegyasszonyt is, aki két fillért dobott be.
³Akkor így szólt: »Bizony, mondom nektek: ez a
szegény özvegy többet adott mindenkinél. ⁴Mert
azok mindnyájan a fölöslegükből adtak
adományokat; ő pedig a maga szegénységéből
odaadta mindenét, amiye csak volt: egész
megélhetését.«

Beszédek a végidőről: 21,5-38

A templom pusztulása ⁵Amikor néhányan
megjegyezték a templomról, hogy milyen szép
kövekkel és fogadalmi ajándékokkal van díszítve, ő
így szólt: ⁶»Jönnek majd napok, amikor
mindezekből, amit itt láttok, nem marad kő kövön,
amelyet le ne rombolnának.«

A csapások kezdete ⁷Erre megkérdezték őt:
»Mester! Mikor fognak ezek bekövetkezni, és mi
lesz előtte a jel?« ⁸Ő pedig így szólt: »Vigyázzatok,
nehogy félrevezessenek benneteket! Mert sokan
jönnek az én nevemben, és azt mondják: 'Én
vagyok', és: 'Elérkezett az idő'; de ti ne menjetek
utánuk. ⁹Mikor háborúkról és lázadásokról hallotok,
meg ne rémüljete; ezeknek előbb meg kell
történniük {Dán 2,28}; de ez még nem a vég.«

¹⁰Azután ezt mondta nekik: »Nemzet nemzet
ellen támad, és ország ország ellen. ¹¹Földindulások
lesznek, sok helyen dögvész, éhség, rettentő
tünemények és nagy égi jelek. ¹²Mindezek előtt
pedig kezdet emelnek rátok és üldözni fognak titeket.
Átadnak benneteket a zsinagógáknak és börtönbe
vetnek. Királyok és helytartók elé hurcolnak titeket
az én nevéért. ¹³Alkalom lesz ez számotokra, hogy
tanúságot tegyetek. ¹⁴Véssétek hát szívetekbe: ne
gondolkodjatok előre, mi módon védekezzetek.
¹⁵Mert olyan szájat és bölcsességet adok majd
nektek, amelynek egyetlen ellenfelet sem tud
ellenállni vagy ellentmondani. ¹⁶Kiszolgáltatnak
titeket szüleitek és testvéreitek, rokonaitok és
barátaitok, és közületek egyeseket halálra adnak.
¹⁷Gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én
nevéért, ¹⁸de egy hajszál sem vész el a fejetekről.
¹⁹Állhatatossággal fogjátok megőrizni lelketeket.

Jeruzsálem pusztulása ²⁰Amikor pedig látjátok,
hogy seregek veszik körül Jeruzsálemet, tudjátok
meg, hogy elközelgett a pusztulása. ²¹Akkor akik
Júdeában vannak, fussanak a hegyekbe. Az ottlévők
költözzenek ki, és akik vidéken vannak, ne menjenek
oda. ²²Mert a bosszúállás napjai ezek {MTörv 32,35},
hogy beteljesedjen mindaz, ami meg van írva. ²³Jaj a
várandós és szoptató anyáknak azokban a
napokban! Mert nagy szorongatás lesz a földön és
harag ezen a népen. ²⁴Kard élén hullanak el, és
fogságba hurcolják őket minden néphez,

καὶ σάλου, ²⁶ ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῆ οἰκουμένη, αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. ²⁷ καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ²⁸ ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. ²⁹ Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς· Ἴδετε τὴν συκὴν καὶ πάντα τὰ δένδρα· ³⁰ ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· ³¹ οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ³² ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. ³³ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται. ³⁴ Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῆ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη ³⁵ ὡς παγίς. ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. ³⁶ ἀγρυπνεῖτε δὲ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ³⁷ Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ἠΰλιζέτο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν· ³⁸ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθηρῖζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

§22 ¹ Ἦγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα. ² καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. ³ Εἰσηλθεν δὲ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν καλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα· ⁴ καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτοῖς παραδῶ αὐτόν. ⁵ καὶ ἐχάρησαν καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. ⁶ καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς. ⁷ Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, [ἐν] ἧ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα. ⁸ καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών, Πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα φάγωμεν. ⁹ οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, Ποῦ θέλεις

Jeruzsálemet pedig legázolják a pogányok (Zak 12,3), míg be nem telik a nemzetek ideje.

Az Emberfia eljövétele ²⁵ Jelek lesznek a napban, a holdban és a csillagokban, és a földön a népek kétségbeesett rettegése a tenger zúgása és háborgása miatt. ²⁶ Az emberek megdermednek a rémülettől, és annak várásától, ami a világmindenséggel történik, mert az egek erői *megrendülnek*. ²⁷ Akkor meglátják *az Emberfiát, amint eljön felhőben*, nagy hatalommal és dicsőséggel (Dán 7,13).

²⁸ Mikor pedig ezek elkezdődnek, egyenesedjétek fel és emeljétek fel a fejéteket, mert közel van a ti megváltástok.«

A végidőre vonatkozó intelmek ²⁹ Példabeszédet is mondott nekik: »Nézzétek a fügefát és a többi fát. ³⁰ Amikor kifakadnak, tudjátok, hogy közel van a nyár. ³¹ Így ti is, amikor látjátok, hogy ezek megtörténnek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa. ³² Bizony, mondom nektek: el nem múlik ez a nemzedék, amíg mindez meg nem történik. ³³ Ég és föld elmúlnak, de az én igéim el nem múlnak.

³⁴ Vigyázzatok hát magatokra, hogy el ne nehezedjen szívetek a tobzódásban és részegségben, s az élet gondjai között, és az a nap meg ne lepjen titeket hirtelen. ³⁵ Mert mint a csapda, úgy fog lecsapni mindazokra, akik az egész föld színén laknak. ³⁶ Virrasszatok tehát, és minden időben imádkozzatok, hogy megmeneküljétek mindattól, ami be fog következni, és megállhassatok az Emberfia előtt.«

Jézus tanít a templomban ³⁷ Nappal a templomban tanított, éjszakára pedig kiment, és azon a hegyen időzött, amelyet Olajfák hegyének hívnak. ³⁸ De már kora reggel odament hozzá az egész nép a templomba, hogy hallgassa őt.

JÉZUS SZENVEDÉSE ÉS FELTÁMADÁSA: 22,1-24,53

22 A főtanács határozata ¹ Közeledett a kovásztalan kenyerek ünnepe, amelyet pászkának hívnak. ² A főpapok és írástudók keresték a módját, hogy hogyan ölhetnék meg, de félték a néptől.

Júdás árulása ³ Akkor a sátán megszállta Júdást, akit iskariótinak neveznek, s aki egyike volt a tizenkettőnek. ⁴ Elment és megbeszélte a főpapokkal és a templomőrség vezetőivel, hogy hogyan adja őt a kezükbe. ⁵ Azok megörültek, és megállapodtak, hogy pénzt adnak neki. ⁶ Ő kötelezte magát, és kereste az alkalmat, hogy kezükbe adja őt, amikor nincs jelen a tömeg.

A húsvéti vacsora előkészítése ⁷ Elérkezett a kovásztalan kenyerek napja, amelyen fel kellett áldozni a húsvéti bárányt. ⁸ Jézus elküldte Pétert és

ἔτοιμάσωμεν; ¹⁰ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἴδου εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν εἰσπορεύεται. ¹¹ καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότη τῆς οἰκίας, Λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, Ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; ¹² κακεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε. ¹³ ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἰρήκει αὐτοῖς, καὶ ἠτοιμάσαν τὸ πάσχα. ¹⁴ Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν καὶ οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. ¹⁵ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν. ¹⁶ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ φάγω αὐτὸ ἕως ὅτου πληρωθῆ ἔν τῃ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ¹⁷ καὶ δεξιόμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπεν, Λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε εἰς ἑαυτοὺς. ¹⁸ λέγω γὰρ ὑμῖν [ὅτι] οὐ μὴ πῖω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως οὗ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. ¹⁹ καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων, Τοῦτό ἐστὶν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ²⁰ καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. ²¹ πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. ²² ὅτι ὁ υἱὸς μὲν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὄρισμένον πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. ²³ καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἶη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. ²⁴ Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. ²⁵ ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν ἐνεργεῖται καλοῦνται. ²⁶ ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. ²⁷ τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμι ὡς ὁ διακονῶν. ²⁸ ὑμεῖς δὲ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. ²⁹ καὶ γὰρ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν ³⁰ ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθήσεσθε ἐπὶ θρόνων τὰς δώδεκα φυλὰς κρίνοντες τοῦ Ἰσραήλ. ³¹ Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ σιναῖσαι ὡς τὸν σῖτον. ³² ἐγὼ δὲ ἔδεθήην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήρισον τοὺς ἀδελφούς σου. ³³ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, μετὰ σοῦ ἔτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. ³⁴ ὁ δὲ εἶπεν, Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσῃ

Ἰανόστ: »Μενjetek, készítsétek el nekünk a húsvéti bárányt, hogy elfogyaszthassuk!« ⁹ Azok megkérdezték: »Hol akarod, hogy elkészítsük?« ¹⁰ Azt felelte nekik: »Ha bementek a városba, találkoztok egy emberrel, aki vizeskorsót visz. Kövessétek őt abba a házba, ahova bemegy, ¹¹ és mondjátok meg a házigazdának: 'A Mester ezt üzeni neked: hol van az a helyiség, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elkölthetem?' ¹² Ő mutat majd nektek egy nagy, emeleti termet berendezve, ott készítsétek el.« ¹³ Elmentek tehát, és úgy találtak mindent, ahogy mondta nekik, és elkészítették a húsvéti vacsorát.

A húsvéti vacsora ¹⁴ Amikor eljött az óra, asztalhoz ült az apostolokkal együtt, ¹⁵ és azt mondta nekik: »Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvednék. ¹⁶ Mert mondom nektek: többé nem eszem belőle, amíg be nem teljesedik az Isten országában.« ¹⁷ Azután fogta a kelyhet, hálát adott, és így szólt: »Vegyétek ezt, és osszátok el magatok között. ¹⁸ Mert mondom nektek: mostantól fogva nem iszom a szőlő terméséből, amíg el nem jön az Isten országa.« ¹⁹ Aztán fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte, és odaadta nekik ezekkel a szavakkal: »Ez az én testem, mely értetek adatik. Ezt tegyétek az én emlékezetemre!« ²⁰ Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet, és azt mondta: »Ez a kehely az új szövetség {Kiv 24,8; Jer 31,31} az én véremlében, amely értetek kiontatik.

²¹ De íme, az áruló keze az enyémmel együtt van az asztalon. ²² Mert az Emberfia ugyan elmegy, amint el van rendelve, de jaj annak az embernek, aki elárulja őt!« ²³ Erre ők kérdezgetni kezdték egymástól, hogy ki az közülük, aki ezt megteszi?

Az uralkodásról és szolgálatról ²⁴ Versengés is támadt köztük arról, hogy ki a nagyobb közülük. ²⁵ Erre azt mondta nekik: »A nemzetek királyai uralkodnak a népeken, és akiknek hatalmuk van fölöttük, jótevőknek hívatják magukat. ²⁶ Ti azonban ne így tegyetek, hanem aki nagyobb köztetek, legyen olyan, mint a legkisebb, és aki előljáró, legyen olyan, mint a szolga. ²⁷ Mert ki nagyobb: az, aki az asztalnál ül, vagy az, aki felszolgál? Nem az, aki az asztalnál ül? Én mégis úgy vagyok köztetek, mint aki szolgál.

²⁸ Ti kitartottatok velem megpróbáltatásaimban, ²⁹ ezért nektek adom az országot, amint nekem adta Atyám, ³⁰ hogy asztalomnál egyetek és igyatok országomban, és trónon ülve ítélkezzetek Izrael tizenkét törzse felett.

Péter tagadásának és bűnbánatának megjövendölése ³¹ Simon, Simon! A sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, ³² de én

σήμερον ἀλέκτωρ ἕως τρίς με ἀπαρνήση εἰδέναι. **35** Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπαν, Οὐθενός. **36** εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. **37** λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τὸ Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. **38** οἱ δὲ εἶπαν, Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰκανόν ἐστιν. **39** Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί. **40** γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. **41** καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεῖς τὰ γόνατα προσηύχετο **42** λέγων, Πάτερ, εἰ βούλει παρένευκε τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. **[** **43** ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. **44** καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο· καὶ ἐγένετο ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν γῆν.**]** **45** καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λύπης, **46** καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. **47** Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἰς τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτούς, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλήσαι αὐτόν. **48** Ἰησοῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; **49** ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτόν τὸ ἐσόμενον εἶπαν, Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ; **50** καὶ ἐπάταξεν εἰς τισ ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον καὶ ἀφείλεν τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν. **51** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐὰτε ἕως τούτου· καὶ ἀψάμενος τοῦ ὠπίου ἰάσατο αὐτόν. **52** εἶπεν δὲ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτόν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους, Ὡς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων; **53** καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνετε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. **54** Συλλαβόντες δὲ αὐτόν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. **55** περιαιψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάντων ἐκάθητο ὁ Πέτρος μέσος αὐτῶν. **56** ἰδοῦσα δὲ αὐτόν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτεινίσασα αὐτῷ εἶπεν, Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν· **57** ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων, Οὐκ οἶδα αὐτόν, γύναι.

κονυόρογτεμ ἐρτεδ, ηογο μεη νε φογοατοκοζζέκ α ητεδ, ἐς εγοκορ μεητέρβε, μεηεροσίτσδ τεστέβερετεδ.« **33** Ὁ erre azt mondta neki: »Uram, kész vagyok veled a börtönbe és a halálba is menni!« **34** De Jézus azt felelte: »Mondom neked, Péter: mielőtt ma megszólal a kakas, háromszor is letagadod, hogy ismersz engem.«

A döntés órája **35** Aztán azt mondta nekik: »Amikor erszény, táska és saru nélkül küldtelek titeket, szenvedtetek-e valamiben hiányt?« **36** Ők azt felelték: »Semmiben.« Majd így folytatta: »Most azonban akinek erszénye van, vigye magával, hasonlóképpen a táskát is; akinek pedig nincsen, adja el a felső ruháját, és vegyen kardot. **37** Mert mondom nektek: be kell teljesednie annak rajtam, ami írva van: *'A gonosztevők közé számították'* (iz 53,12). Mert ami rólam szól, az beteljesedik.« **38** Erre ők így szóltak: »Uram, íme, itt van két kard.« Ő pedig azt mondta nekik: »Elég!«

Jézus imája az Olajfák hegyén **39** Aztán elindult, és szokása szerint az Olajfák hegyére ment; követték őt a tanítványok is. **40** Amikor odaért, azt mondta nekik: »Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek!« **41** Majd mintegy kőhajításnyira eltávolodott tőlük, és térdre borulva így imádkozott: **42** »Atyám! Ha akarod, vedd el tőlem ezt a kelyhet, de ne az én akaratom teljesedjék, hanem a tiéd.« **43** Ekkor megjelent neki egy angyal az égből, és megerősítette. Aztán a halállal tusakodva még buzgóbban imádkozott. **44** A verejtéke olyan lett, mint a földre hulló vér cseppjei. **45** Majd felkelt az imádságból, és odament a tanítványaihoz, de a szomorúságtól alva találta őket. **46** Azt mondta nekik: »Miért alszotok? Keljetek föl, imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek!«

Jézust elfogják **47** Még beszélt, amikor egy sereg közeledett; Júdás vezette őket, egy a tizenkettő közül. Odament Jézushoz, hogy megcsókolja. **48** Jézus azonban azt mondta neki: »Júdás! Csókkal árulod el az Emberfiát?« **49** Azok, akik körülötte voltak, látva, hogy mi készül, azt mondták: »Uram, közéjük vágjunk karddal?« **50** Egyikük rá is csapott a főpap egyik szolgájára, és levágta a jobb fülét. **51** De Jézus azt felelte: »Hagyjátok, elég!« Aztán megérintette a fülét, és meggyógyította. **52** Akkor Jézus ezt mondta azoknak, akik ellene jöttek, a főpapoknak, a templomórség tisztjeinek és a véneknek: »Mint rabló ellen, úgy jöttetek kardokkal és dorongokkal. **53** Amikor nap mint nap köztetek voltam a templomban, nem emeltetek rám kezet, de ez a ti órátok, és a sötétség hatalmáé.«

Péter tagadása **54** Megragadták tehát őt, és a főpap házába vitték. Péter pedig messziről követte. **55** Amikor tüzet raktak az udvar közepén és körbeülték, Péter is közéjük ült. **56** Egy szolgáló

58 καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη, Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτρος ἔφη, Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. 59 καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διίσχυρίζετο λέγων, Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν, καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. 60 εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. 61 καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ, καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ κυρίου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι σήμερον ἀπαρνήσῃ με τρίς. 62 καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς. 63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες αὐτὸν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες, 64 καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἐπηρώτων λέγοντες, Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παῖσας σε; 65 καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν. 66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν, 67 λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν. εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἐὰν ὑμῖν εἴπω οὐ μὴ πιστεύσητε. 68 ἐὰν δὲ ἐρωτήσω οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. 69 ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. 70 εἶπαν δὲ πάντες, Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγὼ εἰμι. 71 οἱ δὲ εἶπαν, Τί ἔτι ἔχομεν μαρτυρίας χρεῖαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

§23 1 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. 2 ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες, Τοῦτον εὐραμεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ κωλύοντα φόρους Καίσαρι διδόναι καὶ λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. 3 ὁ δὲ Πιλάτος ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις. 4 ὁ δὲ Πιλάτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους, Οὐδὲν εὐρίσκω αἷτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5 οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι Ἀνασεῖει τὸν λαὸν διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ᾧδε. 6 Πιλάτος δὲ ἀκούσας ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν. 7 καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστὶν ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. 8 ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν, ἦν γὰρ ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἠλπίζεν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. 9 ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις

meglátta, hogy ő is ott ül a tűznél, szemügyre vette, és azt mondta: »Ez is vele volt!« 57 De ő tagadta: »Asszony, nem ismerem őt!« 58 Nem sokkal ezután egy másik látta meg, és így szólt: »Te is közülük való vagy.« Péter azt felelte: »Ember! Nem vagyok!« 59 Körülbelül egy óra múltán ismét erősítgette egy másik: »Bizony, ez is vele volt, hiszen galileai.« 60 Péter erre így szólt: »Ember! Nem tudom, mit beszélsz!« És azonnal, mikor még beszélt, megszólalt a kakas. 61 Akkor az Úr hátrafordult, és rátekintett Péterre. Péter pedig visszaemlékezett az Úr szavára, hogy azt mondta neki: »Mielőtt ma megszólal a kakas, háromszor is megtagadsz engem.« 62 Ekkor kiment, és keservesen sírni kezdett.

Az őrség kigúnyolja Jézust 63 A férfiak pedig, akik őrizték, gúnyolták és verték őt. 64 Letakarták az arcát, és azt kérdezték tőle: »Prófétáldj! Ki ütött meg téged?« 65 És egyéb szidalmakkal is illették.

Jézus a főtanács előtt 66 Mihelyt megvirradt, egybegyűltek a nép vénei, a főpapok meg az írástudók, és főtanácsuk elé vitték. Így szóltak: »Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk!« 67 Ő azt felelte nekik: »Ha megmondom nektek, nem hiszitek el; 68 ha pedig kérdezlek titeket, nem feleltek. 69 De mostantól fogva az Emberfia a hatalmas Isten jobbján fog ülni« {Dán 7,13; Zsolt 110,1}. 70 Erre mindnyájan azt mondták: »Tehát te vagy az Isten Fia?« Jézus azt felelte nekik: »Ti mondjátok, hogy én vagyok.« 71 Azok erre így szóltak: »Mi szükségünk van még tanúságtételre? Hiszen mi magunk hallottuk a saját szájából.«

23 Jézus Pilátus előtt 1 Akkor mindannyian fölkerekedtek, és elvitték Pilátushoz. 2 Ott így kezdték vádolni: »Azt tapasztaltuk, hogy ez félrevezeti népünket, megtiltja, hogy adót fizessünk a császárnak, és azt mondja magáról, hogy ő a Messiás király.« 3 Pilátus megkérdezte tőle: »Te vagy a zsidók királya?« Ő azt felelte: »Te mondd.« 4 Pilátus erre kijelentette a főpapoknak és a tömegnek: »Semmi vétket sem találok ebben az emberben.« 5 De azok erősködtek, és azt mondták: »Fölláztítja a népet tanításával egész Júdeában, Galileától kezdve egészen idáig.«

Heródes kigúnyolja Jézust 6 Ennek hallatára Pilátus megkérdezte, hogy ez az ember Galileából való-e. 7 Amint megtudta, hogy Heródes uralma alá tartozik, elküldte Heródeshez, aki maga is Jeruzsálemben volt azokban a napokban. 8 Amikor Heródes meglátta Jézust, nagyon megörült. Már régóta szerette volna őt látni, mert hallott felőle, és remélte, hogy a szeme láttára valami csodát tesz. 9 Hosszasan kérdezgette, ő azonban semmit sem felelt. 10 A főpapok és az írástudók pedig ott álltak,

ικανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.
10 εἰσπήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ.
11 ἔξουθενήσας δὲ αὐτὸν [καὶ] ὁ Ἡρώδης σὺν
τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἔμπαίξας
περιβαλὼν ἐσθήτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν
αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. 12 ἐγένοντο δὲ φίλοι ὁ τε
Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
μετ' ἀλλήλων· προὑπήρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ
ὄντες πρὸς αὐτοῦς. 13 Πιλάτος δὲ
συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς
ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν 14 εἶπεν πρὸς
αὐτοῦς, Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον
τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ
ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐθὲν εὔρον ἐν
τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε
κατ' αὐτοῦ, 15 ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· ἀνέπεμψεν
γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον
θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ.
16 παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

(17)

18 ἀνέκραγον δὲ παμπληθεὶ λέγοντες,
Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν
Βαραββᾶν. 19 ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινα
γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βληθεὶς ἐν
τῇ φυλακῇ. 20 πάλιν δὲ ὁ Πιλάτος
προσεφώνησεν αὐτοῖς, θέλων ἀπολύσαι τὸν
Ἰησοῦν. 21 οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες,
Σταύρου, σταύρου αὐτόν. 22 ὁ δὲ τρίτον
εἶπεν πρὸς αὐτοῦς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν
οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὔρον ἐν αὐτῷ·
παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 οἱ δὲ
ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλας αἰτούμενοι
αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ
αὐτῶν. 24 καὶ Πιλάτος ἐπέκρινεν γενέσθαι
τὸ αἴτημα αὐτῶν. 25 ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ
στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς φυλακὴν
ὄν ἡτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ
θελήματι αὐτῶν. 26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν,
ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά τινα Κυρηναῖον
ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν
σταυρὸν φέρειν ὀπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.
27 Ἦκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ
καὶ γυναικῶν αἱ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν
αὐτόν. 28 στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτὰς [ὁ]
Ἰησοῦς εἶπεν, Θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, μὴ
κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε
καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, 29 ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται
ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν, Μακάριαι αἱ στεῖραι
καὶ αἱ κοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν καὶ μαστοὶ
οἱ οὐκ ἔθρεψαν. 30 τότε ἄρξονται λέγειν
τοῖς ὄρεσιν, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς
βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς. 31 ὅτι εἰ ἐν τῷ
ὕγρῳ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί
γένηται; 32 Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι κακοῦργοι
δύο σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. 33 καὶ ὅτε ἦλθον
ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ
ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακοῦργους, ὃν
μὲν ἐκ δεξιῶν ὄν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. 34 [[ὁ δὲ

felelt. 10 A főpapok és az írástudók pedig ott álltak,
és hevesen vádolták. 11 Heródes a kíséretével együtt
megszégyenítette őt, csúfot űzött belőle, aztán fehér
ruhába öltöztette, majd visszaküldte Pilátushoz.
12 Azon a napon Heródes és Pilátus jó barátok lettek,
előtte ugyanis haragban voltak egymással.

Pilátus ítélete

13 Pilátus pedig összehívta a
főpapokat, a nép vezetőit és a népet, 14 s azt mondta
nekik: »Idehoztátok nekem ezt az embert, mint a nép
lázítóját. Kihallgattam előttetek, de semmi vétséget
sem találtam ebben az emberben mindazok közül,
amikkel vádoljátok. 15 Sőt Heródes sem, mert
visszaküldte őt hozzánk. Láthatjátok tehát, hogy
semmi halált érdemlő dolgot nem követett el.
16 Megfenyítem ezért, és szabadon bocsátom.« [17]

18 Erre valamennyien fölkiáltottak: »Veszítsd el
ezt, és bocsásd el nekünk Barabást!« 19 Őt valami
lázadásért és gyilkosságért vetették börtönbe, amely
a városban történt. 20 Pilátus ismét szólt hozzájuk,
mert szabadon akarta bocsátani Jézust. 21 De azok
kiáltottak: »Feszítsd meg, feszítsd meg őt!« 22 Ő
azonban harmadszor is szólt hozzájuk: »De hát mi
gonoszat tett? Semmi halált érdemlő dolgot nem
találtam benne. Megfenyítem tehát, és elbocsátom.«
23 De azok nem tágítottak, hanem nagy hangon
követelték, hogy feszítse meg. A lármájuk egyre
erősödött. 24 Pilátus ezért úgy döntött, hogy legyen
meg, amit kívánnak. 25 Amint kérték, szabadon
bocsátotta azt, akit lázadásért és gyilkosságért
vetettek börtönbe, Jézust pedig kiszolgáltatta
akarataknak.

A keresztfeszítés

26 Miközben elvezették,
megragadtak egy bizonyos Simont, Cirenéből valót,
aki a mezőről jött, és rátették a keresztet, hogy vigye
Jézus után.

27 Nagy népsokaság követte őt, köztük
asszonyok is, akik jajgattak és sírtak miatta. 28 Jézus
odafordult hozzájuk, és így szólt: »Jeruzsálem
leányai, ne miattam sírjatok! Magatokat és
gyermekeiteket sirassátok! 29 Mert jönnek majd
napok, amikor azt mondják: 'Boldogok a meddők, az
anyaméhek, amelyek nem szültek, és az emlők,
amelyek nem szoptattak!'

30 Akkor azt kezdik majd mondani a hegyeknek:
'Szakadjatok ránk!' És a halmoknak: 'Takarjatok el
minket!' [z 10,8] 31 Mert ha a zöldellő fával ezt teszik,
mi lesz a szárazzal?«

32 Vele együtt vittek két gonosztevőt is, hogy
kivégezzék.

33 Amikor a Koponyahelynek nevezett helyhez
érték, megfeszítették őt ott, és vele a gonosztevőket
is, az egyiket jobbról, a másikat balról. 34 Jézus ekkor
így szólt: »Atyám! Bocsáss meg nekik, mert nem

Ἰησοῦς ἔλεγεν, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν.]] διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλήρους. 35 καὶ εἰσθήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτῆριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτός. 36 ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ 37 καὶ λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτὸν. 38 ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ἐπ’ αὐτῷ, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος. 39 Εἰς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων, Οὐχὶ σὺ εἶ ὁ Χριστός; σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. 40 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη, Οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; 41 καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν. 42 καὶ ἔλεγεν, Ἰησοῦ, μνήσθητί μου ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν βασιλείαν σου. 43 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀμὴν σοι λέγω, σήμερον μετ’ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. 44 Καὶ ἦν ἡδὴ ὥσκι ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ’ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης 45 τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος, ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. 46 καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου· τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47 Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον ἐδόξαζεν τὸν θεὸν λέγων, Ὁντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48 καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες τὰ στήθη ὑπέστρεφον. 49 εἰσθήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὀρώσαι ταῦτα. 50 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ βουλευτῆς ὑπάρχων [καὶ] ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος 51 --οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν-- ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, 52 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, 53 καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶς οὐπω κείμενος. 54 καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆς, καὶ σάββατον ἐπέφωσεν. 55 Κατακολουθήσασαι δὲ αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συναληλυθυῖαι ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ, 56 ὑποστρέψασαι δὲ ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν,

§24 1 τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως ἐπὶ τὸ μνῆμα ἦλθον φέρουσαι ἄρτοίμασαν ἀρώματα. 2 εὐρον δὲ τὸν λίθον

τῆς ἐκείνης, καὶ ἀποστρέψασαι ἐκείνην ἔβλεπον ἄνω.

A ruháit elosztották, és sorsot vetettek rájuk {Zsolt 22,19}. 35 A nép báméskodva állt ott, a főemberek pedig így gúnyolták őt {Zsolt 22,8}: »Másokat megmentett, mentse meg most magát, ha ő a Krisztus, az Isten választottja!« 36 A katonák is gúnyolták őt. Odamentek, ecettel kínálták, 37 és azt mondták: »Ha te vagy a zsidók királya, szabadítsd meg magadat!« 38 Felirat is volt fölötte: »Ez a zsidók királya.«

39 A megfeszített gonosztevők közül az egyik szidalmazta: »Nem a Krisztus vagy te? Szabadítsd hát meg magad, és minket is!« 40 De a másik megróttá ezekkel a szavakkal: »Nem félsz Istentől? Hiszen te is ugyanazt a büntetést szenveded! 41 Mi ugyan jogosan, mert tetteink méltó büntetését vesszük, de ez itt semmi rosszat sem cselekedett.«

42 Aztán így szólt: »Jézus, emlékezz meg rólam, mikor eljössz orszáгодba.« 43 Ő azt felelte neki: »Bizony, mondom neked: még ma velem leszel a paradicsomban!«

Jézus halála 44 A hatodik óra körül sötétség támadt az egész földön, a kilencedik óráig. 45 A nap elsötétedett, a templom függönye középen kettéhasadt. 46 Jézus ekkor hangosan felkiáltott: »*Atyám! Kezedbe ajánlom lelkemet!*« {Zsolt 31,6} E szavakkal kilehelte a lelkét.

47 Amikor a százados látta, ami történt, dicsőítette Istent, és így szólt: »Ez az ember valóban igaz volt.« 48 Az egész sokaság, amely összeverődött, a történetek láttán mellét verve hazatért.

49 Jézus minden ismerőse, és az asszonyok, akik Galileából követték őt, távolabb állva figyelték mindezt {Zsolt 38,12}.

Jézus temetése 50 Volt egy József nevű, derék és igaz férfi, a főtanács tagja, 51 aki nem értett egyet a határozatukkal és tetteikkel. Arimateából, a zsidók egyik városából származott, és maga is várta az Isten országát. 52 Elment Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. 53 Aztán levette, gyolcsba göngyölte, és egy sziklába vágott sírba helyezte, amelyben még senki sem feküdt. 54 A készüllet napja volt, és közeledett a szombat. 55 Az asszonyok, akik Galileából jöttek vele, utánamentek, és megnézték a sírt, hogy miképpen helyezték el a testét. 56 Aztán hazatértek, illatszereket és keneteket készítettek, de a szombatot a parancs szerint nyugalomban töltötték.

24 Az angyal híradása az üres sírnál 1 A hét első napján kora hajnalban a sírhoz mentek, magukkal vitték az illatszereket, amelyeket készítettek. 2 A

ἠτοίμασαν ἀρώματα. ² εὔρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, ³ εἰσελθοῦσαι δὲ οὐχ εὔρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. ⁴ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορείσθαι αὐτὰς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθῆτι ἀστραπτύσῃ. ⁵ ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὰ πρόσωπα εἰς τὴν γῆν εἶπαν πρὸς αὐτάς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; ⁶ οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὡν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ⁷ λέγων τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. ⁸ καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ, ⁹ καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἔνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. ¹⁰ ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου· καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. ¹¹ καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. ¹² Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια μόνα· καὶ ἀπήλθεν πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός. ¹³ Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίου ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ἣ ὄνομα Ἐμμαοῦς, ¹⁴ καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. ¹⁵ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὀμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς, ¹⁶ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. ¹⁷ εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὐς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες; καὶ ἐστάθησαν σκυθρωποί. ¹⁸ ἀποκριθεὶς δὲ εἰς ὄνοματι Κλεοπᾶς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σὺ μόνος παροικεῖς Ἱερουσαλήμ καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; ¹⁹ καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ²⁰ ὅπως τε παρέδωκαν αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ²¹ ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλὰ γε καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. ²² ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς· γενόμεναι ὀρθρῖναι ἐπὶ τὸ μνημεῖον ²³ καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέσαι, οἱ λέγουσιν αὐτόν ζῆν. ²⁴ καὶ ἀπήλθον τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὔρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ

κόivet a sírtól elhengerítve találták. ³ Amikor beléptek, nem találták az Úr Jézus testét. ⁴ Történt pedig, hogy amíg ezen tanakodtak, egyszerre két férfi állt ott mellettük, ragyogó ruhában. ⁵ Az asszonyok megijedtek, és a földre szegezték tekintetüket. Azok pedig így szóltak hozzájuk: »Miért keresitek az élő a holtak között? ⁶ Nincs itt, hanem feltámadt. Emlékezzetek csak vissza, mit mondott nektek, mikor még Galileában volt: ⁷ `Az Emberfiának a bűnös emberek kezébe kell kerülnie, hogy megfeszítsék, de harmadnapra föltámad.« ⁸ Ekkor eszükbe jutottak ezek a szavai. ⁹ Visszatértek tehát a sírtól, és elmondták mindezt a tizenegynek és a többieknek. ¹⁰ Mária Magdolna, Johanna, Mária, Jakab anyja, és a velük lévő többi asszony mondta el mindezt az apostoloknak. ¹¹ Ők azonban képzelődésnek tartották szavaikat, és nem hittek nekik. ¹² Péter mégis útra kelt, és a sírhoz futott. Behajolt, de csak a lepleket látta, ezért a történteken csodálkozva hazament.

Találkozás a Feltámadottal az emmauszi úton

¹³ Aznap ketten közülük egy Emmausz nevű helységbe mentek, amely Jeruzsálemtől hatvan stádium távolságra volt, ¹⁴ s beszélgettek egymással mindarról, ami történt. ¹⁵ Miközben beszélgettek és tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett, és csatlakozott hozzájuk. ¹⁶ De a szemüket akadályozta valami, hogy fel ne ismerjék. ¹⁷ Megszólította őket: »Miről beszélgettek egymással útközben?« Ők szomorúan megálltak. ¹⁸ Az egyik, akinek Kleofás volt a neve, azt felelte: »Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod, mi történt ott ezekben a napokban?« ¹⁹ Ő megkérdezte tőlük: »Micsoda?« Azt felelték: »A Názáreti Jézus esete, aki tettben és szóban hatalmas próféta volt Isten és az egész nép előtt. ²⁰ Hogy hogyan adták őt a főpapok és főembereink halálos ítéletre, és hogyan feszítették meg őt. ²¹ Pedig mi azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt. Azonfelül ma már harmadik napja, hogy ezek történtek. ²² De néhány közülünk való asszony is megzavart bennünket, akik hajnalban a sírnál voltak, ²³ s mivel nem találták a testét, visszajöttek azzal a hírral, hogy angyalok jelenését is látták, akik azt mondták, hogy él. ²⁴ Társaink közül néhányan a sírhoz mentek, és úgy találták, ahogy az asszonyok mondták, de őt magát nem látták.«

²⁵ Erre ő azt mondta nekik: »Ó, ti oktanok és késedelmes szívűek arra, hogy elhiggyétek mindazt, amit a próféták mondtak! ²⁶ Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Krisztusnak, hogy bemehessen dicsőségébe?« ²⁷ És kezdve Mózesen és valamennyi prófétán, mindent megmagyarázott nekik, ami az Írásokban róla szólt. ²⁸ Mikor odaértek a faluhoz, ahová mentek, úgy tett, mintha tovább akarna menni.

γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. **25** καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, Ὡ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεῦν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· **26** οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; **27** καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. **28** Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιήσατο πορρώτερον πορεύεσθαι. **29** καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες, Μείνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μέλαι σὺν αὐτοῖς. **30** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν λαβῶν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἐπέδιδου αὐτοῖς· **31** αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. **32** καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους, Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν [ἐν ἡμῖν] ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; **33** καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εὔρον ἠθροισμένους τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, **34** λέγοντας ὅτι ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος καὶ ὤφθη Σίμωνι. **35** καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. **36** Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν. **37** πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. **38** καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν; **39** ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου ὅτι ἐγὼ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. **40** καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. **41** ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς, Ἐχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; **42** οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος· **43** καὶ λαβῶν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. **44** Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὗτοι οἱ λόγοι μου οὐς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ τοῖς προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. **45** τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς. **46** καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Οὕτως γέγραπται παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, **47** καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν εἰς ἅφεςιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη. ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἱερουσαλήμ· **48** ὑμεῖς μάρτυρες τούτων. **49** καὶ [ἰδοὺ] ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἕως οὗ ἐνδύσησθε ἐξ ὕψους

29 De marasztalták: »Maradj velünk, mert esteledik, és lemenőben van már a nap!« Bement hát, hogy velük maradjon. **30** Amikor asztalhoz ült velük, fogta a kenyeret, áldást mondott, megtörte, és odanyújtotta nekik. **31** Ekkor megnyílt a szemük, és felismerték, de ő eltűnt a szemük elől. **32** Ők pedig így szóltak egymáshoz: »Hát nem lángolt a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, és feltárta előttünk az Írásokat?« **33** Még abban az órában útra keltek, és visszatértek Jeruzsálembé, ahol egybegyűlve találták a tizenegyet és a velük levőket. **34** Azok elmondták: »Valóban feltámadt az Úr, és megjelent Simonnak!« **35** Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és azt, hogy hogyan ismerték fel őt a kenyértöréskor.

A Feltámadott megjelenése Jeruzsálemben

36 Amíg ezekről beszéltek, egyszer csak maga Jézus állt közöttük, és azt mondta nekik: »Békesség nektek!« **37** Megrémültek és féltek, mert azt hitték, hogy szellemet látnak. **38** De ő megkérdezte tőlük: »Miért rémültetek meg, és miért támad kétely szívetekben?« **39** Nézzétek meg a kezemet és lábamat, hogy valóban én vagyok! Tapintsatok meg, és lássátok, mert a szellemnek nincs húsa és csontja, de amint látjátok, nekem van.« **40** Ezt mondta, azután megmutatta nekik a kezét és a lábát. **41** Mivel örömlükben még mindig nem hittek, és csak csodálkoztak, azt mondta nekik: »Van itt valami ennivalótok?« **42** Erre adtak neki egy darab sült halat. **43** Elvette, és a szemük láttára evett belőle.

44 Azután így szólt hozzájuk: »Ezek azok az ígék, amelyeket elmondtam nektek, amikor még veletek voltam, hogy be kell teljesedni mindannak, ami meg van írva rólam Mózes törvényében, a prófétákban és a zsoltárokbán.« **45** Akkor megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat. **46** Azt mondta nekik: »Úgy van megírva, hogy a Krisztusnak szenvednie kell, és harmadnapon feltámadni a halálból. **47** A nevében megtérést kell hirdetni a bűnök bocsánatára Jeruzsálemtől kezdve minden népnek. **48** Ti tanúi vagytok ezeknek. **49** Én majd elküldöm nektek azt, amit Atyám ígért. Ti csak maradjatok a városban, amíg el nem tölt az erő benneteket a magasságból.«

50 Ezután kivezette őket Betánia közelébe, felemelte a kezét, és megáldotta őket. **51** Áldás közben eltávozott tőlük, és fölvitetett a mennybe. **52** Leborulva imádták, azután nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembé. **53** Szüntelen ott voltak a templomban, és áldották Istent.

δύναμιν. 50 Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς [ἔξω] ἕως πρὸς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 51 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. 52 καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, 53 καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ εὐλογοῦντες τὸν θεόν.